

Evaluace hospodaření a návrh rozvoje malé obce

Bc. Kateřina Mikulenková

Diplomová práce
2020

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Bc. Kateřina Mikulenková
Osobní číslo: M18558
Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: Veřejná správa a regionální rozvoj
Forma studia: Kombinovaná
Téma práce: Evaluace hospodaření a návrh rozvoje malé obce

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Zpracujte teoretické poznatky týkající se rozvoje obcí.
- Vysvětlete základní teoretické pojmy v oblasti hospodaření a financování obcí.

II. Praktická část

- Charakterizujte obec Čermná ve Slezsku pomocí socioekonomické analýzy.
- Proveďte analýzu hospodaření obce v letech 2010-2018 a zhodnotte vývoj hospodaření.
- Předložte návrhy na zlepšení hospodaření obce a návrhy jejího rozvoje.

Závěr

Rozsah diplomové práce: cca 70 stran
Forma zpracování diplomové práce: Tisková/elektronická

Seznam doporučené literatury:

- FOTR, Jiří. *Tvorba strategie a strategické plánování: teorie a praxe*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, 381 s. ISBN 978-80-247-3985-4.
- GRUBER, Jonathan. *Public finance and public policy*. 3rd ed. New York: Worth Publishers, 2011, 860 s. ISBN 978-1-4292-1949-5.
- NAHODIL, František. *Veřejná správa a financování veřejného sektoru*. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014, 366 s. ISBN 978-80-7380-536-4.
- ROSEN, Harvey S. a Ted GAYER. *Public finance*. 9th ed. New York: McGraw-Hill Higher Education, 2010, 595 s. ISBN 978-0-07-351135-1.
- SEDMIHRADSKÁ, Lucie. *Rozpočtový proces obcí*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 179 s. ISBN 978-80-7478-967-0.

Vedoucí diplomové práce: Ing. Jiří Macháček, Ph.D.
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva

Datum zadání diplomové práce: 6. ledna 2020
Termín odevzdání diplomové práce: 21. dubna 2020

L.S.

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

RNDr. Pavel Bednář, Ph.D.
ředitel ústavu

Ve Zlíně dne 6. ledna 2020

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byla jsem seznámena s tím, že na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové práci pracovala samostatně a použitou literaturu jsem citovala. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 1. června 2020

Jméno a příjmení: **Bc. Kateřina Mikulenková**

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Diplomová práce je zaměřena na evaluaci hospodaření obce Čermná ve Slezsku a cílem této práce je podat návrh strategického plánu rozvoje obce. V teoretické části práce byly popsány základní pojmy týkající se obce a jejího hospodaření, finanční analýzy a strategického plánování za pomoci literární rešerše. V rámci praktické části této práce byla díky socioekonomické analýzy, evaluace hospodaření obce a dotazníkového šetření vytvořena SWOT analýza obce. Na základě zjištěných skutečností prostřednictvím SWOT analýzy, byly navrženy změny směřující ke zlepšení hospodaření obce a také byl vytvořen strategický plán rozvoje obce, jehož strategické cíle vycházely z problémových oblastí rozvoje dané obce a ke kterým byly navrženy opatření a aktivity vedoucí k dosažení daných strategických cílů, včetně navržení akčního plánu na období tří let a také katalogu projektů.

Klíčová slova: Program rozvoje obce, hospodaření obce, rozpočet obce, strategické plánování, SWOT analýza, projekt

ABSTRACT

The diploma thesis is focused on the management evaluation of the Čermná ve Slezsku village and the aim of this work is to submit a proposal for a strategic plan for the development of the village. The theoretical part of the thesis describes the basic concepts related to the municipality and its management, financial analysis and strategic planning with the help of literary research. Within the practical part of this work, owing to the socio-economic analysis, evaluation of the municipality's management and a questionnaire survey, a SWOT analysis of the municipality was created. Based on the SWOT analysis findings, some changes were proposed to improve the management of the municipality and also a strategic development plan was created, whose strategic goals were based on the problem areas of the municipality development and for which measures and activities were proposed to achieve the strategic goals. The design of an action plan for a three-year period as well as a catalog of projects are included.

Keywords: Municipality development program, municipality management, municipality budget, strategic planning, SWOT analysis, project

Na tomto místě bych ráda poděkovala panu Ing. Jiřímu Macháčkovi, Ph.D., za jeho cenné rady, připomínky a vstřícnou komunikaci při konzultacích. Ráda bych také poděkovala zaměstnancům obecního úřadu za jejich ochotu a pomoc při získávání informací. Největší dík patří mé rodině za trpělivost a podporu, kterou mi během celé doby studia poskytovala.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	10
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	11
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 ÚZEMNĚ SAMOSPRÁVNÝ CELEK – OBEC	13
1.1 FUNKCE OBCE.....	14
1.2 OBČANÉ OBCE	14
1.3 ÚZEMÍ OBCE	15
1.4 DRUHY OBCÍ.....	15
1.5 PŮSOBNOST OBCE.....	17
1.6 ORGÁNY OBCE	17
1.7 ORGANIZACE ZŘIZOVANÉ OBCÍ	19
1.8 MAJETEK OBCE	20
2 HOSPODAŘENÍ OBCE	21
2.1 ROZPOČET OBCE.....	21
2.1.1 Rozpočet obce a rozpočtová soustava České republiky.....	24
2.1.2 Obsah rozpočtu obce	25
2.1.3 Funkce rozpočtu obce	26
2.2 ROZPOČTOVÁ SKLADBA	26
2.3 PŘÍJMY A VÝDAJE ROZPOČTU OBCE	28
2.3.1 Daňové příjmy.....	29
2.3.2 Nedaňové příjmy	31
2.3.3 Kapitálové příjmy.....	31
2.3.4 Přijaté transfery	31
2.3.5 Návrátne příjmy	32
2.3.6 Členění výdajů – druhové	32
2.3.7 Členění výdajů – odvětvové.....	33
2.4 ROZPOČTOVÝ PROCES OBCE	34
2.5 ROZPOČTOVÝ VÝHLED OBCE	36
2.6 ZÁVĚREČNÝ ÚČET	37
3 FINANČNÍ ANALÝZA	38
3.1 FINANČNÍ ANALÝZA A VEŘEJNÝ SEKTOR	38
3.2 ZDROJ DAT FINANČNÍ ANALÝZY OBCE	39
3.3 METODY FINANČNÍ ANALÝZY.....	40
3.4 ROZPOČTOVÁ ODPOVĚDNOST	42
4 STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ OBCÍ.....	43
4.1 PROGRAM ROZVOJE OBCE.....	44

4.2	PŘÍSTUPY KE ZPRACOVÁNÍ STRATEGICKÉHO PLÁNU	45
4.3	TVORBA STRATEGIE A JEJÍ PRINCIPY	45
4.4	TVORBA A VÝZNAM PROGRAMU ROZVOJE OBCE	47
4.4.1	Analytická část	47
4.4.2	Návrhová část	48
4.4.3	Realizační část	49
4.4.4	Hodnotící část	50
4.5	LEGISLATIVNÍ ÚPRAVA STRATEGICKÉHO PLÁNOVÁNÍ	51
II	PRAKTICKÁ ČÁST	52
5	OBEC ČERMNÁ VE SLEZSKU A JEJÍ SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA	53
5.1	HISTORIE OBCE ČERMNÁ VE SLEZSKU	53
5.2	NÁZEV OBCE A OBECNÍ ZNAK	55
5.3	ÚZEMÍ OBCE A PŘÍRODNÍ PODMÍNKY	55
5.4	DOPRAVNÍ A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA	57
5.5	BYDLENÍ V OBCI	59
5.6	CESTOVNÍ RUCH OBCE	61
5.7	DEMOGRAFIE OBCE	64
5.8	ZISKOVÝ SEKTOR OBCE	66
5.9	NEZISKOVÝ SEKTOR OBCE	68
5.9.1	Mateřská škola Čermná ve Slezsku	68
5.9.2	Dětská skupina Monty z.s.	69
5.9.3	Obecní knihovna	69
5.9.4	Sbor dobrovolných hasičů obce Čermná ve Slezsku	70
5.10	KULTURNÍ ŽIVOT V OBCI	70
5.11	MIKROREGION MORAVICE	72
5.12	ORGÁNY OBCE – SAMOSPRÁVA OBCE	73
6	ANALÝZA A EVALUACE HOSPODAŘENÍ OBCE ČERMNÁ VE SLEZSKU	75
6.1	ANALÝZA PŘÍJMŮ ROZPOČTU OBCE ČERMNÁ VE SLEZSKU	75
6.1.1	Daňové příjmy	76
6.1.2	Nedaňové příjmy	77
6.1.3	Kapitálové příjmy	79
6.1.4	Přijaté transfery	79
6.2	ANALÝZA VÝDAJŮ ROZPOČTU OBCE ČERMNÁ VE SLEZSKU	81
6.2.1	Běžné výdaje	81
6.2.2	Kapitálové výdaje	85
6.3	ZHDNOCENÍ VÝVOJE HOSPODAŘENÍ OBCE ČERMNÁ VE SLEZSKU	87
6.4	ANALÝZA STŘEDNĚDOBÝCH VÝHLEDŮ OBCE ČERMNÁ VE SLEZSKU	87

7	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ.....	90
8	SWOT ANALÝZA OBCE ČERMNÁ VE SLEZSKU.....	95
8.1	SILNÉ STRÁNKY OBCE	95
8.2	SLABÉ STRÁNKY OBCE	96
8.3	PŘÍLEŽITOSTI PRO OBEC	96
8.4	HROZBY PRO OBEC	97
9	NÁVRH NA ZLEPŠENÍ HOSPODAŘENÍ OBCE ČERMNÁ VE SLEZSKU.....	98
10	STRATEGICKÝ PLÁN ROZVOJE OBCE ČERMNÁ VE SLEZSKU.....	100
10.1	VIZE OBCE ČERMNÁ VE SLEZSKU.....	100
10.2	STRATEGICKÉ CÍLE A PRIORITY OBCE ČERMNÁ VE SLEZSKU	100
10.2.1	Strategický cíl I. – Podpora bydlení a podnikání	101
10.2.2	Strategický cíl II. – Rozvoj a modernizace dopravní a technické infrastruktury.....	103
10.2.3	Strategický cíl III. – Rozvoj kultury, sportu a společenského života.....	105
10.2.4	Strategický cíl IV. – Kvalitní životní prostředí a zlepšení vzhledu obce...	107
10.2.5	Strategický cíl V. – Efektivní výkon správy a hospodaření obce	109
11	AKČNÍ PLÁN ROZVOJE OBCE ČERMNÁ VE SLEZSKU	111
12	KATALOG PROJEKTŮ OBCE ČERMNÁ VE SLEZSKU	112
12.1	PROJEKT Č. 1 „PODPORA OBČANŮ K POŘÍZENÍ DOMOVNÍCH ČOV“	112
12.2	PROJEKT Č. 2 „VYTVOŘENÍ NOVÝCH AUTOBUSOVÝCH ZASTÁVEK S NÁSTUPNÍMI MÍSTY“	113
12.3	PROJEKT Č. 3 „VYBUDOVÁNÍ ASFALTOVÉ CYKLOSTEZKY“	114
12.4	PROJEKT Č. 4 „KULTURNÍ AKCE NÁVRAT K TRADICÍM“	115
12.5	PROJEKT Č. 5 „REKULTIVACE ČERMENSKÉHO RYBNÍKU A VYBUDOVÁNÍ LESOPARKU V JEHO OKOLÍ“	116
12.6	PROJEKT Č. 6 „NÁKUP DOMÁCÍCH KOMPOSTÉRŮ PRO POTŘEBY OBČANŮ A ZAHRÁDKÁŘŮ“	117
12.7	PROJEKT Č. 7 „REKONSTRUKCE HASIČSKÉ ZBROJNICE“	118
	ZÁVĚR	119
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	120
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	130
	SEZNAM OBRÁZKŮ	131
	SEZNAM TABULEK.....	132
	SEZNAM GRAFŮ	133
	SEZNAM PŘÍLOH.....	134

ÚVOD

Většina lidí, kterých se zeptáte, co chápou pod pojmem „obec“ odpoví, že je to vše, co je umístěno za dopravní značkou „začátek obce“. Bohužel, už nejsou seznámeni s tím, že obec je základní složkou veřejné správy a samosprávy a lidé jako občané obcí jsou důležitou součástí této základní územní samosprávy, jelikož občané mají právo projevit se např. k návrhu rozpočtu, k tomu, jak obec hospodaří a hlavně, mohou se z velké části podílet na rozvoji své obce.

Obec Čermná ve Slezsku, která byla pro tuto diplomovou práci vybrána, nedisponuje žádným plánem rozvoje obce a tato práce si klade za cíl vytvořit strategický plán rozvoje obce, který v současnosti obec Čermná ve Slezsku postrádá, na základě zjištěných poznatků. Dalším cílem této diplomové práce je poukázat na to, že i takto malá obec se dokáže rozvíjet a tím být pro své současné i budoucí občany vhodným a atraktivním místem pro život.

Diplomová práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část této diplomové práce je zaměřena na definování základních pojmů týkající se obce jako základního samosprávného celku, hospodaření obce a finanční analýzy obce. V poslední kapitole teoretické části je popsáno strategické plánování, proces a vznik strategických dokumentů. Cílem praktické části je vytvoření návrhu Strategického plánu rozvoje obce Čermná ve Slezsku a také navržení katalogu projektů, které povedou k naplnění daného programu rozvoje. Před zpracováním daného návrhu plánu rozvoje obce je zpracována socioekonomická analýza obce Čermná ve Slezsku, analýza a evaluace hospodaření obce Čermná ve Slezsku za období 2010–2018 a dotazníkové šetření mezi obyvateli obce Čermná ve Slezsku. Na základě těchto analýz a dotazníkového šetření je provedena SWOT analýza, která představuje silné a slabé stránky obce, příležitosti a hrozby obce. Poznatky získané z daných analýz a šetření jsou použity v návrhové části této diplomové práce. Návrhová část diplomové práce je sestavena z návrhů na zlepšení hospodaření obce Čermná ve Slezsku a také z návrhu strategického plánu rozvoje obce Čermná ve Slezsku. Návrh strategického plánu rozvoje obce je sestaven z vize obce, strategických cílů a priorit, dále z akčního plánu rozvoje obce na období 2020–2022 a také z katalogu konkrétních projektů, díky kterým bude v budoucnu naplněna vize obce.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Hlavním cílem této diplomové práce je zpracovat strategický program rozvoje obce Čermná ve Slezsku. Samotnému zpracování strategického programu rozvoje obce bude předcházet zpracování dílčích cílů stanovených pro teoretickou a analytickou část práce.

Teoretická část diplomové práce má za cíl realizovat průzkum literárních pramenů a dle **literární rešerše** dostupných zdrojů zabývajících se problematikou hospodaření obcí a problematikou rozvoje obcí zpracovat teoretické a metodické poznatky základních pojmů týkajících se předmětu této diplomové práce.

Díličními cíli v praktické části této diplomové práce je provedení socioekonomické analýzy obce Čermná ve Slezsku a provedení analýzy hospodaření obce v letech 2010-2018 a zhodnocení vývoje hospodaření.

Socioekonomická analýza obce Čermná ve Slezsku znázorní souhrnný přehled o historii obce, území, poloze a přírodních podmínkách, o dopravní a technické infrastruktuře v obci, dále přehled o bydlení a také cestovním ruchu v obci, o demografii, o ziskovém i neziskovém sektoru, o kulturním životě v obci či přehled o samosprávě na území obce. Socioekonomická analýza bude zpracována za pomoci kvalitativního výzkumu, a to především **nestandardizovaným pozorováním**.

Pro naplnění dílčího cíle bude provedena také **sekundární analýza dokumentů**, jejíž úkolem je analyzovat rozpočty obce ve vybraných letech 2010-2018. Sekundární analýza dokumentů patří pod kvantitativní metody a spočívá ve sběru, studiu a rozboru dat z dokumentů sesbíraných jinou osobou. V této diplomové práci se jedná o data z rozvah a výkazů potřebná pro zhodnocení plnění rozpočtů obce Čermná ve Slezsku za dané období. U těchto dokumentů dojde k analýze a komparaci dat potřebných k naplnění dílčího cíle této práce.

Socioekonomická analýza obce a analýza hospodaření obce je doplněna o **dotazník** zaměřený na hodnocení spokojenosti obyvatel žijících na území obce, který umožňuje občanům vyjádřit se k navrhovaným projektovým záměrům.

Na základě provedeného pozorování, analýz a dotazníku bude vypracována **SWOT analýza**, která poslouží jako podklad pro zpracování strategického plánu rozvoje obce v návrhové části této diplomové práce.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ÚZEMNĚ SAMOSPRÁVNÝ CELEK – OBEC

Zákon o obcích definuje obec jako základní územní samosprávný celek, který je tvořen společenstvím občanů. Toto společenství tvoří územní celek vymezený hranicí území obce. (Zákon č. 128/2000 Sb.) Podobnou definici najdeme také v Ústavě ČR (Česko, 1993), která nám říká, že Česká republika je rozdělena na obce a kraje, kdy obec je základním územním samosprávným celkem a kraj je územním samosprávným celkem vyšším. Podle tohoto zákona, je obec také veřejnoprávní korporací, která vlastní majetek, se kterým sama hospodaří, dále má vlastní finanční prostředky a sestavuje rozpočet. Obec vystupuje v právních vztazích pod svým jménem a nese odpovědnost, která plyne z těchto vztahů. Podle Horzinkové a Novotného (2013, s. 132) je obec právnickou osobou, která může nabývat práv a povinností.

Podle Zákona o obcích se obec stará o všestranný rozvoj svého území a také o potřeby svých občanů. Chrání také veřejný zájem při plnění svých úkolů (Česko, 2000a).

Provazníková (2015, s. 27) definuje obec jako základní jednotku územní samosprávy, jež vlastní svůj majetek, se kterým hospodaří, má své vlastní finanční prostředky, a která sestavuje vlastní rozpočet.

Obec je samosprávné společenství občanů, které má vlastní příjmy a vlastní majetek, se kterým samostatně hospodaří a přebírá plnou odpovědnost za zmíněné hospodaření (Macháček, Toth a Wokoun, 2011, s. 81).

Nahodil et al. (2014, s. 26) nebo Peková (2011b, s. 341) definují obec třemi základními znaky, a to vlastním územím, občany obce a samosprávou veřejných věcí na katastrálním území obce.

Výše zmíněné tři základní znaky obce rozšiřují Kadeřábková a Peková (2012, s. 19) o další tři charakteristické prvky obce, kterými jsou jednání v právních vztazích pod svým jménem, péče o všeobecný rozvoj území a hospodaření dle svého vlastního rozpočtu a s vlastním majetkem obce.

Za základní znaky obcí považují Tomancová, Obrovský a Brtoun (2009, s. 28) občany, území, majetek a hospodaření s ním a výkon a kontrolu samostatné působnosti.

Autor Nahodil et al. (2014, s. 30) tvrdí, že obec je zde vždy v zájmu svých občanů, kterým musí sloužit, hájit jejich zájmy, bránit jejich majetek a náležitě spravovat majetek obce.

1.1 Funkce obce

Funkce obce jsou podle Balíka (2009, s. 30-31) rozděleny do sedmi oblastí, kterými jsou funkce bezpečnostní, ekologická, ekonomická, politická, sociální, infrastrukturní a prognostická.

Bezpečnostní funkce je zabezpečována např. zřízením obecní policie. **Ekologická** funkce zajišťuje např. čistotu v obci, svoz a likvidaci odpadů nebo odvádění a čištění odpadních vod. Do **ekonomické** funkce řadíme např. tvorbu rozpočtu, hospodaření v souladu s rozpočtem obce, hospodaření s majetkem nebo také zakládání a rušení právnických osob a organizačních složek či schvalování závěrečného účtu. V rámci **politické** funkce probíhá vytváření partnerství s ostatními obcemi, rozhodování o členství v dobrovolných svazcích obce nebo volba a ustavování orgánů obcí. **Sociální** funkce má za úkol např. zakládání mateřských či základních škol, sportovišť, zdravotnických zařízení, klubů seniorů, hřbitovů, pečovatelských domů atd. **Infrastrukturní** funkce zabezpečuje údržbu silnic, chodníků, kanalizace či vodovodů. U **prognostické** funkce dochází ke schvalování územního plánu a programu rozvoje obce či přijímání koncepčních listin v různorodých oblastech.

1.2 Občané obce

Zákon o obcích (Česko, 2000a) uvádí, že občanem obce je osoba, která má v obci trvalé bydliště a je státním příslušníkem České republiky. Pokud by v obci nebylo těchto osob, nemohlo by se jednat o obec, jelikož obec je charakterizována jako společenství občanů. Osoba, která se zdržuje v obci, bydlí zde či podniká, nemusí být občanem dané obce. Předpokladem pro obecní občanství je, aby se jednalo o fyzickou osobu, která je v dané obci přihlášená k trvalému pobytu a která má zároveň státní občanství České republiky. Občan může mít jen jedno místo trvalého pobytu.

Občan obce, který dosáhl osmnácti let, se může podle Zákona o obcích (Česko, 2000a) aktivně podílet na chodu obce a ovlivňovat jej. Občané obce mají určitá práva, ke kterým například patří právo volit nebo být volen do obecního zastupitelstva, vyjadřovat vlastní názor na zasedání zastupitelstva obce, kde je oprávněn vystupovat. Může se také účastnit hlasování místního referenda, nahlížet a projevovat se k návrhu rozpočtu obce a k závěrečnému účtu za uplynulý rok. Je také oprávněn požádat o projednání určitých záležitostí v oblasti samostatné působnosti zastupitelstvem nebo radou obce. Má právo podávat orgánům obce návrhy, podněty a připomínky, které musí být vyřízeny nejpozději do 60 dnů nebo pokud jde o působnost zastupitelstva tak do 90 dnů.

1.3 Území obce

V Zákonu o obcích (Česko, 2000a) je uvedeno, že celé území České republiky je rozděleno na území některé z obcí a vojenské újezdy. Obec může mít i více katastrálních území. Autor Koudelka (2007, s. 107) uvádí, že území obce patří k základním charakteristickým znakům obce. Dále uvádí, že může docházet ke změnám území nebo hranic obcí na základně dohody obcí o změně hranic, dále sloučením nebo připojením, případně oddělením některé části obce. Ke změně území může dojít také zrušením vojenského újezdu.

V porovnání s ostatními evropskými státy, patří Česká republika do popředí s počtem obcí v rámci státu. Integrační snaha, která proběhla v 70. a 80. letech 20. století byla v 90. letech označována za necitlivou a administrativní vůči potřebám občanů daných obcí. Především v 80. letech minulého století došlo ke snížení počtu obcí. Naproti tomu po roce 1990 masivně vznikaly nové obce, především oddělování od stávajících obcí. Mnohdy se však jednalo o obce, které měli jen několik desítek obyvatel a nebyly tedy schopné vykonávat přenesenou státní správu. Proto byla do Zákonu o obcích vložena ustanovení, která vznik podobně malých obcí znemožňovala (Sciskalová, 2013, s. 60).

1.4 Druhy obcí

Základní druhy obcí rozlišuje Zákon o obcích (Česko, 2000a). Tento zákon dělí obce na obce, města, městyse, statutární města a hlavní město Praha. Balík (2009, s. 20) upozorňuje na názvoslovný problém ve spojitosti s používáním slova „obec“, kdy toto slovo může znamenat souhrnně všechny obce (municipality) nebo pouze obce, které nemají status města, městyse nebo statutárního města. Touto problematikou se ve své publikaci zabývá i Čmejrek (2008, s.28), který také tvrdí, že obec je takřka synonymem vesnice a opakem města.

Do **obcí** jsou řazeny ty obce, které nejsou městy. Obce jsou základním typem jednotky územní samosprávy.

Zákon o obcích (Česko, 2000a) stanovuje **městem** tu obec, která má minimálně 3 000 obyvatel a jestliže tak na návrh samotné obce po vyjádření vlády určí předseda Poslanecké sněmovny. Za města jsou považovány obce, která tento statut získala před květnem roku 1954. Jestliže o to požádají předsedu Poslanecké sněmovny mají tato města nárok na vrácení statusu města, zatímco zde nemusí být splněny podmínky minimálního počtu obyvatel a kladné vyjádření vlády.

Městyse znázorňují podle Varadzina a Bečici (2016, s. 76) nebo Horzinkové a Novotného (2013, s. 133) druh obcí, které významově a velikostně stojí mezi městem a vsí. Městys je obec, která byla oprávněna toto označení používat před květnem roku 1954 a pokud o to požádala předsedu Poslanecké sněmovny. Městysem se stává obec poté, co předseda Poslanecké sněmovny udělí status městyse obci na její vlastní žádost po kladném vyjádření vlády.

Do zvláštní skupiny měst řadíme **statutární města**, která jsou vyjmenována v Zákoně o obcích, na základě kterého se může území statutárního města dělit na městské části či obvody s vlastními orgány samosprávy (Česko, 2000a). Statut statutárního města schvaluje zastupitelstvo, které také schvaluje ustanovení, které rozhoduje o rozčlenění území města na městské části nebo obvody. Toto rozčlenění schvaluje obecně závaznou vyhláškou. V současné době je většina statutárních měst sídlem krajských úřadů a mají postavení pověřených obecních úřadů.

Zcela výjimečné postavení má **hlavní město Praha**. Hlavní město Praha je zároveň vyšším územně samosprávným celkem. Je členěno na městské části a postavení tohoto města je upraveno v zákoně č. 131/2000 Sb. (Průcha, 2014, s.67)

Podle Káni (2014, s. 54) nebo Tomancové, Obrovského a Brtouna (2009, s. 33) existuje třístupňové členění obcí pro účely vykonávání státní správy při přenesené působnosti. Patří tady obce s běžným obecním úřadem, obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností.

Varadzin a Bečica (2016, s. 83) nebo Provazníková (2015, s. 28) rozlišuje obce podle míry přenesené působnosti do 5 skupin. Patří do nich obce I. stupně přenesené působnosti, obce se stavebním úřadem, obce s matričním úřadem, obce II. stupně přenesené působnosti (obce s pověřeným obecním úřadem) a obce III. stupně přenesené působnosti (obce s rozšířenou působností).

Autor Balík (2009, s. 24) rozšiřuje toto dělení o další 3 skupiny, a to statutární města, hlavní město Praha a Brno se zvláštní přenesenou působností.

Dle rozsahu výkonu státní správy v rámci přenesené působnosti rozděluje Provazníková (2015, s. 27) **obce s primárním rozsahem přenesené působnosti** a **obce s rozsáhlejším rozměrem přenesené působnosti**. První skupinu vykonávají všechny obce. Druhou skupinu vykonávají pouze některé obce. Tyto obce vykonávají státní správu jak pro sebe, tak i pro obce spadající do jejich správního obvodu.

1.5 Působnost obce

Podle Tomancové, Obrovského a Brtouna (2009, s. 29) se **působností obce** rozumí souhrn úloh, které mají nebo jsou schopny obce řešit v rámci svého územního obvodu. Obce vykonávají samostatnou a přenesenou působnost, což ve svém článku popisuje i Sedláček (2015). Pro české obce je podle něj charakteristický smíšený systém, podle kterého obce vedle samostatné (vlastní) působnosti zabezpečují v rámci přenesené působnosti i určitý výkon státní správy.

Autorky Kadeřábková a Peková (2012, s. 21) popisují hlavní poslání obcí, kterým je realizace úkolů spadajících do působnosti samostatné, a ne do působnosti přenesené.

Samostatná působnost pro obec znamená právo samostatně rozhodovat v oblastech veřejné správy. Obec spravuje samostatně záležitosti, jež jsou v zájmu obce a občanů, jestliže nejsou svěřeny krajům, nebo jestliže nejde o přenesenou působnost orgánů obce nebo o působnost, která je svěřena správním úřadům zvláštním zákonem. Samostatná působnost by měla být převládající náplní činnosti obce. Podle autorek Kadeřábkové a Pekové (2012, s. 21) by výkon působnosti přenesené neměl ovlivnit výkon samostatné působnosti obce a neměla by být prováděna na úkor samostatné působnosti. Průcha (2014, s.62) uvádí, že v rámci samostatné působnosti své záležitosti obec provádí samostatně, a přitom je obec při její realizace vázána obecně závaznými právními předpisy ústředních orgánů a zákony.

Přenesená působnost je výkon státní správy, který je prováděn nepřímým prostřednictvím obcí a jejich orgánů. Cílem převodu některých úloh státu na obec je přiblížit základní záležitosti z oblasti státní správy občanům (Kadeřábková a Peková, 2012, s. 21).

Na další rozdíl mezi působností přenesenou a samostatnou v rámci přijímání právních předpisů a v orgánu přijímající právní předpis upozorňuje autor Průcha (2014, s. 62). V samostatné působnosti jsou přijímané předpisy nazývány **obecně závaznými vyhláškami**, které jsou přijímány zastupitelstvem obce. Přijímané předpisy u přenesené působnosti jsou nazývány **nařízením** a přijímá je rada obce.

1.6 Orgány obce

Dle Zákona o obcích (Česko, 2000a) je obec samostatně spravována zastupitelstvem obce. Mezi orgány obce patří také rada obce, obecní úřad, starosta a zvláštní orgány obce. Tyto orgány rozhodují o zabezpečení úloh samosprávy.

Dle autora Průchy (2014, s. 63) je nejvyšší samosprávný orgán a zastupitelský sbor obce **zastupitelstvo obce**, které je voleno v komunálních volbách na 4 roky. Počet členů zastupitelstva je stanoven podle počtu obyvatel obce, kdy minimum je 5 členů a maximum je 55 členů zastupitelstva. Zasedání zastupitelstva obce jsou veřejná. Zastupitelstvo zasedá dle potřeby, minimálně však každé 3 měsíce. Zastupitelstvo obce rozhoduje podle Zákona o obcích (Česko, 2000a) např. o hospodaření s majetkem obce a rozpočtovými finančními prostředky, dále rozhoduje o rozpočtu obce, jeho schválení, vydávání obecně závazných vyhlášek a v neposlední řadě schvaluje program rozvoje obce. Jestliže v obci není zřízena rada obce, vydává obecně závazné vyhlášky a nařízení zastupitelstvo obce.

Výkonným orgánem v rámci samostatné působnosti obce je podle Varadzina a Bečici (2016, s. 88) **rada obce**. Rada obce je za své jednání odpovědná zastupitelstvu obce. Rada obce je dle Horzinkové a Novotného (2013, s. 173-174) nebo podle Balíka (2009, s. 72-73) složena ze starosty, místostarosty a dalších členů neboli radních, jež jsou voleni ze zastupitelů obce. Zasedání rady obce jsou neveřejná a konají se podle potřeby. Autoři Peková, Pilný a Jetmar (2012, s. 141) o radě píší, že rada obce se nezřizuje, jestliže má zastupitelstvo obce méně než 15 zastupitelů. Jestliže není zřízena rada obce, vykonává její funkci starosta obce. Dle Zákona o obcích (Česko, 2000a) patří do kompetencí rady obce připravování návrhů pro jednání zastupitelstva a zabezpečování plnění přijatých usnesení, zabezpečování hospodaření obce dle schváleného rozpočtu, provádění rozpočtových opatření v rozsahu stanoveným zastupitelstvem a vydávání nařízení obce.

Starosta obec je volen zastupitelstvem obce ze členů zastupitelstva obce a také je zastupitelstvu starosta odpovědný za výkon své funkce. Úplný výčet činností starosty obce je obsažen v Zákoně o obcích (Česko, 2000a) avšak Lochmanová (2019, s. 29) zmiňuje částečný výběr jeho činností. Starosta podle ní svolává a řídí zasedání zastupitelstva, svolává a řídí schůze Rady obce, podepisuje nařízení rady a jiná usnesení rady, podepisuje obecně závazné vyhlášky a jiná usnesení zastupitelstva. Jmenuje a odvolává tajemníka obecního úřadu a odpovídá za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce.

Jak uvádí Provazníková (2015, s. 28) spolu se starostou je volen i **místostarosta** případně místostarostové. Je volen stejným způsobem jako starosta a je také odpovědný zastupitelstvu obce. V nepřítomnosti starosty jej zastupuje právě místostarosta.

Obecní úřad je z personálního hlediska podle Průchy (2014, s. 64) tvořen starostou, místostarostou, tajemníkem a ostatními zaměstnanci obecního úřadu. V čele obecního úřadu je starosta obce. Obecní úřad lze členit na odbory a oddělení, kdy počet odborů a jejich náplň

činnosti podléhá velikosti obce a rozsahu vykonávané působnosti. Autoři Varadzin a Bečica (2016, s. 87) však doplňují, že členění na odbory a oddělení není povinné a v praxi je možno se setkat s obcemi, které toto členění nemají. Obecní úřad dle Tomancové, Obrovského a Brtouna (2009, s. 35) nebo Horzinkové a Novotného (2013, s. 180) vykonává v samostatné působnosti úkoly, které mu uloží zastupitelstvo dané obce nebo rada obce a napomáhá s činnostmi zřízeným výborům a komisím a v přenesené působnosti vykonává vše, co nepřísluší do působnosti jiného orgánu.

O funkci **tajemníka**, se lze dočíst u Horzinkové a Novotného (2013, s. 182-183). Ti uvádí, že funkce tajemníka je povinně zřizována pouze u obcí s pověřeným obecním úřadem a u obcí s rozšířenou působností. Pokud funkce tajemníka není v obci zřízena, jeho úkoly plní starosta obce. Tajemník je dle Průchy (2014, s. 64) zodpovědný starostovi za plnění úloh obecního úřadu v samostatné i přenesené působnosti.

Dle Zákona o obcích (Česko, 2000a) si může zastupitelstvo i rada obce zřizovat své orgány. Zastupitelstvo obce si může zřídit výbory, které mají iniciativní a kontrolní charakter. Mezi těmito výbory musí být povinně ze zákona zřízen **finanční a kontrolní výbor**, kdy členy těchto výborů nemohou být starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu a ani osoby, které zabezpečují rozpočtové a účetní práce na obecním úřadu. Jestliže v územním obvodu obce žije podle posledního sčítání lidu minimálně 10 % občanů, kteří se hlásí k jiné než české národnosti, obec zřizuje **výbor pro národnostní menšiny**. Výbory vykonávají úlohy, kterými je pověřil zastupitelstvo a předsedou výboru je člen zastupitelstva. Rada obce je oprávněna si zřizovat komise, které mají charakter poradního či iniciativního orgánů (Průcha, 2014, s. 65). Počet komisí a výborů není limitován a je naprosto v působnosti zastupitelstva a rady obce (Varadzin a Bečica, 2016, s. 89).

1.7 Organizace zřizované obcí

V souvislosti s výkonem samostatné působnosti mohou obce zakládat a zřizovat právnické osoby a organizační složky (Česko, 2000a). Obec může k plnění svých úkolů, dle Zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, zřídit nebo založit příspěvkové organizace, vlastní organizační složky, obchodní společnosti, ústavy, veřejné výzkumné instituce a školské právnické osoby (Česko, 2000d).

Nejčastěji jsou dle Pekové (2011b, s. 377) zřizovány organizační složky obce a příspěvkové organizace. Na rozdíl od příspěvkové organizace nemá organizační složka obce právní osobnost. Autorky Otrusínová a Kubíčková (2011, s. 4-7) uvádí, že organizační složky obce

nejsou právnickou osobou ani účetní jednotkou, tyto složky hospodaří jménem svého zřizovatele a rozpočet organizačních složek je součástí rozpočtu jejího zřizovatele. Příspěvkové organizace jsou právnickou osobou, účetní jednotkou a jsou založeny pro takové činnosti, které jsou zpravidla neziskové a jejich rozsah, složitost a struktura vyžadují samostatnou právní osobnost.

Autorka Lajtkepová (2013, s. 62) uvádí, že příspěvkové organizace sestavuje svůj vlastní rozpočet. K nejčastějším příspěvkovým organizacím patří mateřské a základní školy, galerie či divadla.

1.8 Majetek obce

Obce mají dle Zákona o obcích (Česko, 2000a) právo vlastnit majetek, získávat jej, užívat a nakládat s ním jako právnická osoba. Mezi povinnostmi obce patří dle autorů Horzinkové a Novotného (2013, s. 144-146) evidence majetku, jeho rozvoj, ochrana před zničením, poškozením, zneužitím, odcizením a neoprávněným zásahem. Autoři Peková, Pilný a Jetmar (2012, s. 147) doplňují tvrzení předchozích autorů, že o tom, jak bude s majetkem obce nakládáno rozhodují volené orgány obce, které jsou za svá rozhodnutí odpovědni občanům.

Majetek obce je rozdělen na hmotný a nehmotný. Do **hmotného majetku** jsou zařazeny **nemovitosti** jako např. budovy, pozemky, cesty, **movité věci** jako např. přístroje, stroje, výbava budov, **peněžní prostředky** jako např. hotovost a vklady na účtech, **cenné papíry**, **majetková práva a pohledávky**. Do **nehmotného majetku** řadíme například softwary.

Peková, Pilný a Jetmar (2012, s. 154) uvádí, že nejvýznamnějším předpokladem existence územní samosprávy je právě vlastnictví majetku, jelikož majetek, který je ve vlastnictví obce přispívá k rozvoji lokálního a regionálního veřejného sektoru, občanské vybavenosti a podnikatelské činnosti na úrovni územní samosprávy. Hlavním cílem obce není podnikání za účelem zisku, avšak obce mohou podnikat a tím navýšit své rozpočtové příjmy.

Majetek obce může být členěn na úrovni samosprávy podle jeho využití. Na následujícím členění majetku se shodli, jak Nahodil et al. (2014, s. 29) tak Peková, Pilný a Jetmar (2012, s. 155). Majetek může být využíván k **veřejně prospěšným účelům a k zajištění veřejných statků** jako např. budova a zařízení základní školy. Dále může být využíván k **výkonu veřejné správy** jako např. budova a vybavení obecní úřadu, k **podnikání** jako majetek vložený do obchodní společnosti anebo k **nákupům cenných papírů**.

2 HOSPODAŘENÍ OBCE

Hospodaření obcí je upravováno zákonem č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Podle zmíněného zákona je hlavním nástrojem finančního hospodaření obce rozpočet obce, který vychází ze střednědobého výhledu rozpočtu obce (Česko, 2000d).

2.1 Rozpočet obce

Důležitým finančním nástrojem je **rozpočet obce**, který je určen k zajištění a financování funkcí, potřeb a úkolů státu a každé úrovně územní samosprávy. (Peková, 2011a, s. 98). Rozpočet obce je dle Pekové (2011a, s. 147) i Hejdukové (2015, s. 28) veřejným dokumentem, finančním plánem, bilancí, peněžním fondem, nástrojem řízení a nástrojem příslušného typu politiky. Podle Hejdukové (2015, s. 28-29) je rozpočet **peněžním fondem**, pakliže obsahuje peněžní prostředky, se kterými hospodaří a eventuálně je dále rozděluje. Jako **účetní bilance** se rozpočet označuje proto, že má svou příjmovou a výdajovou stranu. **Finančním plánem** je rozpočet díky tomu, že plánuje, jaké budou příjmy a výdaje během rozpočtového období. Obecní rozpočet ovlivňuje např. ekonomický a sociální rozvoj na vymezeném území a tím pádem je rozpočet **nástrojem veřejné politiky**.

Rozpočet obce je dle Noblese et al. (2014, s. 1315) charakterizován jako finanční plán, který obsahuje výčet plánovaných příjmů a výdajů a je používán ke koordinaci činností subjektu. Své uplatnění nachází rozpočet na úrovni státu, obcí, krajů, příspěvkových organizací, církví, spolků i na úrovni obchodních korporací, rodin a jednotlivců. Existuje mnoho různých typů rozpočtu, kdy jsou některé určeny pro krátkodobé a jiné pro dlouhodobé použití.

Lee, Johnson a Joyce (2004, s. 16) charakterizují rozpočet jako dokument nebo spíše soubor dokumentů, které se vztahují k finanční situaci a budoucím plánům obce, kraje či státu. Autoři Rosen a Gayer (2010, s. 8) považují rozpočet za dokument, který obsahuje všechny příjmy a výdaje obcí, krajů a státu.

Pojetí rozpočtu můžeme vysvětlit na příkladu domácnosti. Domácnost je řízena rozpočtem domácnosti. Prostředky získané za vykonanou práci nebo z jiných příjmů používá domácnost na zaplacení nájemného, potravin, oblečení a příp. zábavu. Příjmy, které přebývají nad výdaji jsou úsporami domácnosti, které může domácnost použít na financování svých výdajů v budoucnosti. Nedostatek příjmů na pokrytí výdajů znázorňuje

deficit, který je zapotřebí financovat z úspor z minulých období nebo prostřednictvím půjček (Gruber, 2011, s. 12-13).

Rozpočet obce je finančním plánem, podle kterého se řídí financování činnosti obce. Obce při zpracování rozpočtu vycházejí ze střednědobého výhledu rozpočtu obce (Česko, 2000d). Rozpočet obcí definuje Nahodil et. Al. (2014, s. 25), Máče (2012, s. 418), Provazníková (2015, s. 73), Peková (2011b, s. 214) nebo Peková, Pilný a Jetmar (2012, s. 197) jako **decentralizovaný peněžní fond**, jenž je vytvářen, používán a rozdělován na principu nedobrovolnosti, neekvivalence a nenávratnosti. Územní rozpočet je důležitým **finančním plánem**, na bázi kterého obce hospodaří v rozpočtovém období. Z účetního hlediska je rozpočet **přehledem**, který posuzuje příjmy a výdaje. Rozpočet je také nástrojem, díky kterého jsou prosazovány cíle komunální politiky a **nástrojem řízení**.

Autoři Macháček, Toth a Wokoun (2011, s. 140) rozumějí rozpočtem obce peněžní fond, ve kterém se soustřeďují různé druhy veřejných příjmů, jež se rozdělují a používají na financování poskytovaných veřejných statků. Rozpočet je chápán jako **toková veličina**, jelikož během rozpočtového období přicházejí příjmy a postupně probíhá úhrada vznikajících výdajů.

Černohorský a Teplý (2011, s. 288) se na rozpočet dívají jako na decentralizovaný peněžní fond. Tento fond je nástrojem, který prosazuje lokální zájmy obyvatel a který financuje potřeby veřejné ekonomiky na místní úrovni.

Provazníkovou (2015, s. 51) je rozpočet chápán jako nástroj financující a zabezpečující obecní politiku. Rozpočet dává dohromady plánované příjmy a výdaje obce. Provazníková (2015, s. 52) uvádí, že rozpočet poskytuje informace o plánech obce a o finanční situaci obce. Zdroje jsou rozdělovány mezi různé činnosti obce a stanovuje tím úroveň a zaměření činností obce během rozpočtového období.

Rozpočtu obce se také říká **územní rozpočet**. V publikaci autora Buchty (2016, s. 51) se můžeme setkat i s pojmem **místní rozpočet**, kterým rozumí rozpočty obcí, krajů, dobrovolných svazků obcí a statutárních měst. Vedle místních rozpočtů rozlišuje Nahodil et al. (2009, s. 47) také regionální rozpočty, kterými myslí rozpočty krajů a za rozpočty obcí považuje rozpočty místní.

Ze zákona jsou obce povinny sestavovat vlastní rozpočet a podle něj v průběhu rozpočtového období hospodařit. Wokoun et al. (2011, s. 186) ve své publikaci zmiňuje, že obce nemusí vytvářet mimorozpočtové fondy a zda budou tyto fondy vytvářet, rozhoduje zastupitelstvo

obce. U všech typů rozpočtů je rozpočtové období totožné. Rozpočtové období je shodné s kalendářním rokem a trvá 1 rok (Peková, 2011b, s. 212).

Rozpočet obce musí být schválen zastupitelstvem obce. Rada obce nebo zastupitelstvo, jestliže rada není zřízena, zabezpečuje hospodaření obce dle schváleného rozpočtu (Hejduková, 2015, s. 40).

Rozpočet se dle zákona č. 250/2000 Sb. zpravidla sestavuje jako **vyrovnaný**, přičemž může být sestaven také jako **přebytkový** či **schodkový**. Schodkový rozpočet může být schválen pouze pokud bude možné uhradit schodek finančními prostředky z minulých let či smluvně zabezpečenou půjčkou, návratnou finanční výpomocí, úvěrem nebo příjmem z prodeje komunálních dluhopisů obce (Česko, 2000d).

Gruber (2011, s. 13) uvádí, že k **rozpočtovému schodku** dochází, jestliže příjmy nepokryjí výdaje. Pokud příjmy přesahují výdaje dochází k **rozpočtovému přebytku**. Je nutné vyvarovat se záměně pojmů deficit a dluh. **Dluh** znázorňuje částku, kterou obec dluží subjektům, kteří obci peníze půjčili. **Deficit** je však částka, o kterou překračují v daném roce výdaje příjmy (Gruber, 2011, s. 93).

V publikaci Nahodila et al. (2009, s. 68) můžeme narazit na tvrzení, že z dlouhodobého hlediska by měl být cílem obce vyrovnaný či přebytkový rozpočet, jelikož rozpočet schodkový vede k zadlužení obce.

Přebytek či deficit je dle Hymana (2011, s. 521) projevem nerovnosti mezi výdaji a příjmy. Deficit vede k pořizování si půjček na úhradu veřejných výdajů, pokud obce nemají finanční prostředky z minulých let, a naopak přebytek rozpočtu napomáhá k úsporám a zvyšuje možnost investičních aktivit v budoucnu.

Dle Tomancové, Obrovského a Brtouna (2019, s. 122) doporučují spíše přebytkový rozpočet, kdy obci zbydou na konci roku peníze a může je v budoucích letech využít k financování potřeb, aniž by se obec musela zadlužovat. Pokud by se obce spoléhaly na vyrovnaný rozpočet, znamenalo by to, že si nevytváří finanční rezervy do budoucích let.

V zahraničí jde dle Grubera (2011, s. 97) požadováno, aby rozpočet instituce byl sestaven na stanovený rok jako vyrovnaný.

Hospodaření obce je možné znázornit pomocí rovnice **F1 + příjmy – výdaje = F2**, kdy F1 je stav peněžních prostředků v rozpočtu na počátku rozpočtového období a F2 představuje stav peněžních prostředků v rozpočtu na konci rozpočtového období. Je-li **F2 > F1** je

vytvářena finanční rezerva pro hospodaření v dalším rozpočtovém roce. Pokud je $F1 > F2$, je zapotřebí využít rezervy z minulých období, případně jiných zdrojů financí (Peková, 2011b, s. 215).

Rozpočtová skladba, která bude rozebrána v kapitole 2.2, poskytuje podle Wokouna et al. (2011, s. 196) rozdělení rozpočtu na běžný a kapitálový rozpočet. Je však podstatné uvést, že obec nesestavuje dva rozpočty, jak by mohlo plynout z předchozí věty, ale obec sestavuje vždy pouze jeden rozpočet, který lze rozdělit na běžnou a kapitálovou část. Rozdělení rozpočtů na běžnou a kapitálovou část je dle Pekové (2011a, s. 102) důležité pro rozpočtové plánování a pro účely rozpočtových analýz.

Běžný neboli provozní rozpočet je složen z běžných příjmů a výdajů opakujících se každý rok. Můžeme zde ale nalézt i příjmy a výdaje, které mají nahodilý a neopakující charakter. K financování běžných, provozních a neinvestičních výdajů slouží běžné příjmy. Dle Provaníkové (2015, s. 61), může být běžný rozpočet sestaven jako vyrovnaný či deficitní. Naopak Peková (2011b, s. 218) uvádí místo deficitního přebytkový rozpočet, jelikož deficitní běžný rozpočet považuje za nežádoucí. Jestliže na krytí výdajů nestačí příjmy v běžném rozpočtu, hospodaření obce je dlouhodobě neudržitelné a je zapotřebí realizovat náležité změny (Sedmířská, 2015, s. 30).

Rozpočet kapitálový je tvořen příjmy a výdaji, který mají jednorázový a neopakovatelný charakter. Měl by sloužit dle Provaníkové (2015, s. 61) ke shromažďování zdrojů, které jsou potřebné ke krytí investičních výdajů, které jsou vynaloženy na získání dlouhodobého majetku. Kapitálový rozpočet může být vyrovnaný, deficitní nebo přebytkový. Deficit je v kapitálové části přípustný, jelikož dochází k financování nákladných investic a deficit je srovnáván rezervami či návratnými příjmy (Peková, 2011b, s. 441). Kapitálová část rozpočtu dle Sedmířské (2015, s. 30) znázorňuje, jak rozpočet obce přispívá k zhodnocení a tvorbě majetku obce.

2.1.1 Rozpočet obce a rozpočtová soustava České republiky

Rozpočet vytváří spolu s rozpočty různých vládních úrovní **soustavu veřejných rozpočtů**. **Mimo veřejné rozpočty** jsou využívány i mimorozpočtové peněžní fondy. Ty spolu se soustavou veřejných rozpočtů tvoří **rozpočtovou soustavu** (Buchta, 2016, s. 43).

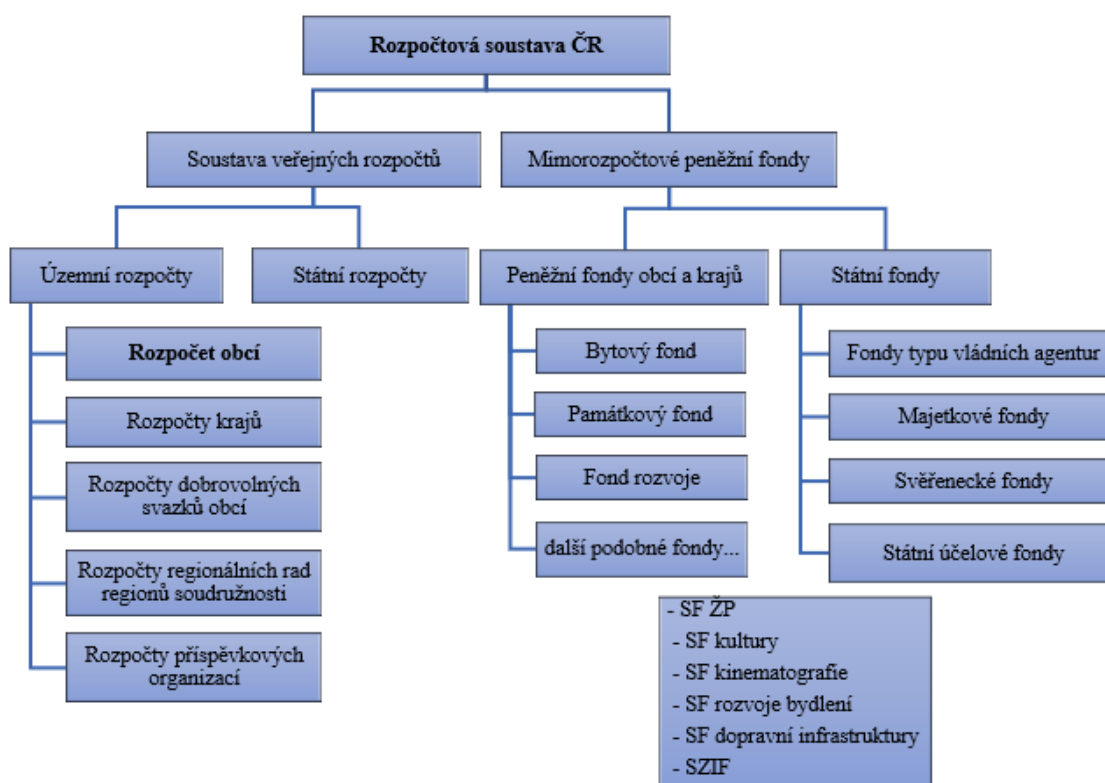
Rozpočtová soustava je dle Buchty (2016, s. 129) dvoustupňová, jelikož má centralizovanou a decentralizovanou úroveň. Největší objem veřejných finančních prostředků prochází

soustavou veřejných rozpočtů, a tudíž je dle Lajtkepové (2013, s. 60) významnější částí rozpočtové soustavy oproti mimorozpočtovým fondům, které mají spíše doplňkový charakter.

Rozpočtová soustava je tvořena nejen z rozpočtů a peněžních fondů, ale také z rozpočtových vztahů v rozpočtové soustavě, orgány a institucemi zabezpečující tvorbu, rozdělování, kontrolu, plnění a užití peněžních fondů a rozpočtů (Peková, Pilný a Jetmar, 2012, s. 185).

Rozpočtovou soustavu definují např. Hamerníková et al. (2010, s. 165), Nahodil et al. (2009, s. 47) nebo Hejduková (2015, s. 27-28) jako soustavu institucí a veřejných rozpočtů, které zajišťují tvorbu, užití, rozdělování a kontrolu toků jednotlivých okruhů finančních prostředků v rámci rozpočtové soustavy.

Rozpočtovou soustavu České republiky lze vidět v následujícím obrázku 1, ve kterém je možno vidět zařazení rozpočtu obcí do rozpočtové soustavy České republiky.

Obrázek 1: Rozpočtová soustava ČR (Peková, 2011b, s. 402-403; vlastní zpracování)

2.1.2 Obsah rozpočtu obce

Rozpočet obce se skládá z příjmů a výdajů, které mají vztah k činnosti samosprávy, k výkonu státní správy a finanční vztahy (Peková, Pilný a Jetmar, 2012, s. 187).

Podle Wokouna et al. (2011, s. 217-218) nebo Nahodila et. Al (2009, s. 68-69) obsahuje rozpočet obce **příjmy a výdaje**, které souvisejí s výkonem samostatné a přenesené

působnosti obce a **finanční vztahy** k veřejnému sektoru, podnikatelským subjektů, státnímu rozpočtu, státním fondům, krajským rozpočtům, k obcím a dobrovolným svazkům obcí a k ostatním subjektům v rámci čerpání a splácení úvěru.

2.1.3 Funkce rozpočtu obce

Mezi 3 základní funkce rozpočtu obce řadí autorka Peková (2011b, s. 214) alokační, redistribuční a stabilizační funkce.

Alokační funkce je rozhodující funkcí, jelikož prostřednictvím finančních prostředků v rozpočtu obce se zabezpečuje financování různorodých potřeb. **Funkce redistribuční** má omezené využití na úrovni obcí, jelikož na této úrovni se využívají jen sociální výpomoci. Stejně tak je na tom **stabilizační funkce**, která má také omezené využití na této úrovni, ovšem obce svými aktivitami ovlivňují ekonomickou schopnost daného území.

Autorka Hejduková (2015, s. 29) doplňuje výše zmíněné funkce o **funkci politickou**, kde rozpočet je nástrojem financování volebních programů a samotných voleb. Stejně tak rozšiřuje výše zmíněné funkce Hamerníková et al. (2010, s. 166-167) o funkce autorizační, informační, kontrolní a řídicí. **Autorizační funkce** znamená, že výše příjmů a výdajů schválených zastupitelstvem obce je závazná a musí být respektována při realizaci rozpočtu. **Informační funkce** představuje přehled o tom, co chce obec uskutečnit v příštím roce a dává informace ostatním funkcím, které rozpočet plní. Základem pro vnitřní řízení obce je rozpočet a zároveň umožňuje její kontrolu a sledování.

2.2 Rozpočtová skladba

Rozpočtovou skladbou se rozumí jednotné třídění příjmů a výdajů, které jsou závazné pro všechny rozpočty v celé rozpočtové soustavě České republiky (Máče, 2012, s. 478). Rozpočtová skladba spravuje způsob třídění peněžních operací u veřejných rozpočtů a mimorozpočtových fondů. Rozpočtová skladba se nepoužívá u úkonů, které souvisejí s podnikatelskou činností u subjektů územní samosprávy a nevztahuje se také na příspěvkové organizace obcí, krajů a státu (Peková, Pilný a Jetmar, 2012, s. 213).

Rozpočtová skladba je dle Hamerníkové (2017, s. 38) normou, jež ukládá subjektům v rámci veřejné rozpočtové soustavy povinnost třídit jednotlivé veřejné příjmy a výdaje.

Problematika rozpočtové skladby je upravena vyhláškou č. 323/2002 Sb. o rozpočtové skladbě. V příloze této vyhlášky je uvedeno závazné jednotné třídění příjmů a výdajů.

Provazníková (2015, s. 108) ve své publikaci uvádí rozpočtovou skladbu jako nástroj zabezpečující jednotnost a přehlednost v celé rozpočtové soustavě.

Rozpočtová skladba třídí příjmy a výdaje jako peněžní operace. Těmi se rozumí příjem peněžních prostředků na bankovní účty nebo výdaj peněžních prostředků z bankovních účtů. V rámci pokladny se sledují dle rozpočtové skladby jen převody mezi bankovními účty a pokladnou (Peková, 2011a, s. 142).

Rozpočtová skladba obsahuje podle vyhlášky 323/2002 Sb. následující hlediska třídění příjmů a výdajů (Česko, 2002) – odpovědnostní, druhové, odvětvové, konsolidační, účelové, strukturální, doplňkové, programové, transferové, zdrojové.

Odpovědnostní třídění je pro obce nepovinné. Povinné je jen u státního rozpočtu a vyjadřuje odpovědnost správců kapitol. Jednotkou třídění je kapitola státního rozpočtu (Máče, 2012, s. 478).

Pro obce je povinné **druhové třídění**, které je základním tříděním v rozpočtové skladbě a prostřednictvím kterého se peněžní operace třídí do tří základních okruhů, mezi které patří **příjmy, výdaje a financování** a které jsou rozděleny do sedmi tříd (Wokoun et al., 2011, s. 200-201). Do těchto tříd řadíme daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy, přijaté transfery, běžné výdaje, kapitálové výdaje a financování.

Členění příjmů a výdajů má také svá kritéria. K těm patří běžná a kapitálová, domácí a zahraniční, návratná a nenávratná, povinná a dobrovolná platba, aktivum a pasivum, inkaso a platba, řízení likvidity a rozpočtová opatření (Buchta, 2016, s. 132).

Odvětvové třídění třídí příjmy a výdaje dle odvětví, tedy dle účelu, na jaký jsou finanční prostředky vynakládány a do jakých oblastí směřují. Výdaje jsou třízeny dle tohoto hlediska všechny, z příjmů třídí jen nedaňové a kapitálové příjmy územních rozpočtů mimo příjmy ze splátek půjčených prostředků (Hamerníková et al., 2010, s. 169).

Odvětvové třídění rozděluje příjmy a výdaje do šesti skupin. Patří zde zemědělství a lesní hospodářství, průmyslová a ostatní odvětví hospodářství, služby pro obyvatelstvo, sociální věci a politika zaměstnanosti, bezpečnost státu a právní ochrana a všeobecná veřejná správa a služby (Peková, 2011a, s. 146).

Wokoun et al. (2011, s. 204) se ve své publikaci zmiňuje o rozlišení odvětvového třídění na skupiny, které jsou označeny jednomístným číselným kódem a jsou dále děleny na oddíly

označeny dvoumístným kódem, pododdíly značeny třímístným kódem a paragrafy, které jsou značeny čtyřmístným číselným kódem.

Dle Pekové (2011a, s. 143) zajišťuje **konsolidační třídění** odstranění duplicit, které vznikají kvůli dotacím v rozpočtové soustavě. Na základě konsolidaci se vylučují peněžní převody mezi rozpočtem a fondem, převody mezi příspěvkovou organizací nebo organizační složkou a zřizovatelem a převody mezi veřejnými rozpočty různých úrovní (Kadeřábková a Peková, 2012, s. 239).

K vybraným položkám druhového třídění rozpočtové skladby je zapotřebí přiřadit záznamovou jednotku, z důvodu zjištění informace o přesunech finančních prostředků, jež není možno zachytit jiným tříděním rozpočtové skladby. Konsolidační třídění je využíváno především obcemi a kraji (Lorenc a Kašpárková, 2012, s. 61).

Macháček, Toth a Wokoun (2011, s. 147) upozorňují na fakt, že v praxi se pro tvorbu rozpočtu obce využívá kombinace odvětvového a druhového třídění příjmů a výdajů, které však nejsou zcela slučitelné, jelikož např. daňové příjmy z druhového třídění nelze přiřadit k příjmům v odvětvovém třídění.

2.3 Příjmy a výdaje rozpočtu obce

Do příjmů rozpočtů obcí dle zákona č. 250/2000 Sb. řadíme především příjmy z výsledku vlastní činnosti, příjmy z majetkových práv a z vlastního majetku, následně příjmy z vlastní správní činnosti včetně příjmů z výkonu státní správy, jež obec vykonává v přenesené působnosti, příjmy z místních poplatků, dotace ze státního rozpočtu, z kraje a státních fondů, prostředky získané správní činností ostatních orgánů státní správy, výnosy z daní a podíly na nich, přijaté peněžité příspěvky a dary, a také příjmy z hospodářské činnosti (Česko, 2000d).

Dle Hejdukové (2015, s. 59-62) nebo Buchty (2016, s. 55-57) mohou být příjmy členěny v rámci teorie z různých hledisek. V následujících podkapitolách jsou příjmy rozděleny dle druhového třídění.

Do výdajů rozpočtů obcí dle zákona č. 250/2000 Sb. řadíme zejména závazky vznikající obcím ze zákonných povinností, výdaje spojené s výkonem státní správy, výdaje na vlastní činnosti obce v samostatné působnosti, závazky přijaté v rámci spolupráce s jinými obcemi či dalšími subjekty, závazky, které vyplývají z uzavřených smluvních vztahů v hospodaření obce, úhrady splátek přijatých půjček a úvěrů, výdaje na podporu subjektů, které provádějí

veřejně prospěšné činnosti, výdaje na emise vlastních dluhopisů a na úhradu výnosů, které náleží jejich vlastníkům a na jiné výdaje včetně darů a příspěvků na humanitární či jiné sociální účely (Česko, 2000d).

Dle Hejdkové (2015, s. 62-64) či Buchty (2016, s. 77-80) mohou být výdaje, stejně jako příjmy, členěny v rámci teorie z různých hledisek. V následujících podkapitolách jsou výdaje rozděleny dle odvětvového a druhového třídění.

Tabulka 1: Struktura územního rozpočtu (vlastní zpracování dle Pekové, Pilného a Jetmara, 2008, s. 267)

Příjmy	Výdaje
Daňové příjmy <ul style="list-style-type: none"> • Svěřené daně • Sdílené daně • Místní daně • Správní poplatky 	Neinvestiční – běžné výdaje <ul style="list-style-type: none"> • Mzdy a platy • Energie • Povinné pojistné • Materiálové • Úroky a pokuty • Na podnikání • Poskytnuté dotace • Poskytnuté dary • Neinvestiční příspěvky vlastním příspěvkovým organizacím
Nedaňové příjmy <ul style="list-style-type: none"> • Příjmy z pronájmu majetku • Zisk z podnikání • Uživatelské poplatky za služby • Příjmy od vlastních neziskových organizací • Dividendy z akcií a přijaté úroky 	
Přijaté transfery <ul style="list-style-type: none"> • Běžné dotace ze státních fondů • Běžné dotace ze státního rozpočtu • Od územních rozpočtů • Ostatní běžné příjmy 	Investiční – kapitálové výdaje <ul style="list-style-type: none"> • Pořízení majetku • Investiční prostředky • Nákup cenných papírů • Poskytnuté investiční půjčky • Splátky úvěrů
Kapitálové příjmy <ul style="list-style-type: none"> • Z prodeje majetku • Kapitálové dotace • Z prodeje akcií a majetkových podílů • Přijaté úvěry • Příjmy z emise komunálních obligací přijaté splátky půjček 	
Saldo – přebytek	Saldo – schodek

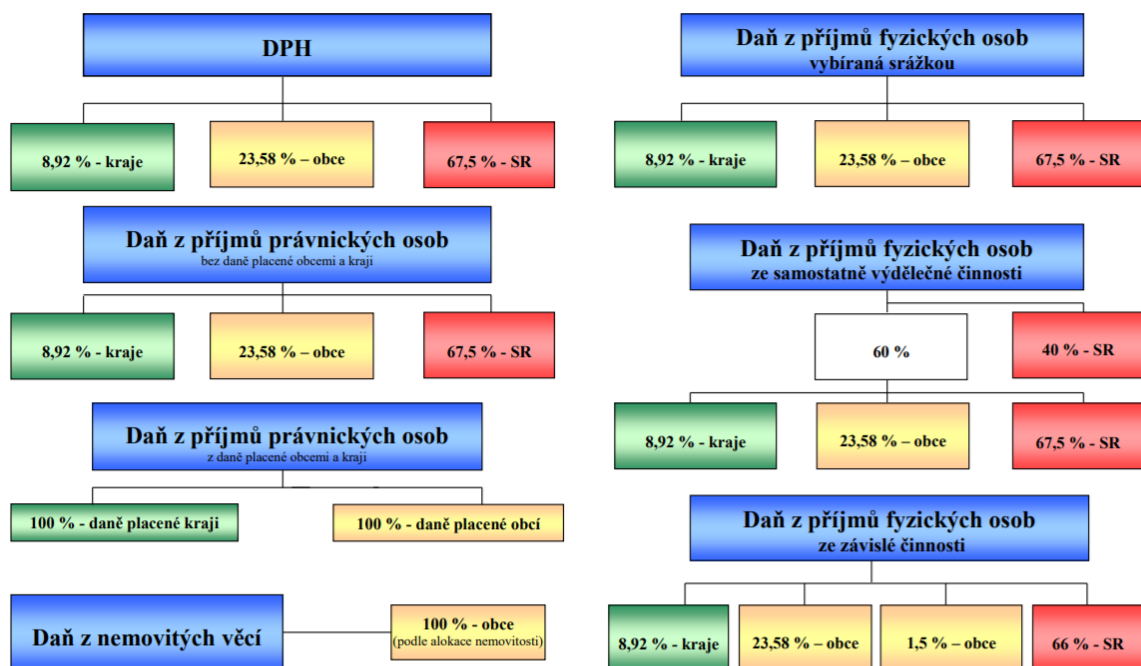
2.3.1 Daňové příjmy

Daňové příjmy jsou nejvýznamnějším zdrojem příjmů obcí v České republice a ovlivňují do značné míry jejich finanční stabilitu. Tyto příjmy tvoří v průměru 60 % celkových příjmů obcí. Nejdůležitějším daňovým příjmem obce jsou daně, jejichž rozdělení mezi jednotlivé typy rozpočtů rozpočtové soustavy se řídí zákonem č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení daní (Česko, 2000c). Do jakého rozpočtu náležitá daň či podíl a výše daně plyne určuje podle

autorky Pekové (2011b, s. 448) **rozpočtové určení daní**. Schéma rozpočtového určení daní v České republice platné k 1.1.2020 je znázorněno na obrázku 2. Ve zmíněném schématu však není znázorněna daň z nabytí nemovitých věcí (100 % = SR), silniční daň (100 % = SFDI) a spotřební daně (spotřební daň z minerálních olejů 9,1 % = SFDI; 90,9 % = SR) (Česko, 2000c).

Dle zákona č. 187/2016 Sb. o dani z hazardních her, který vešel v účinnost 1.1. 2017, patří mezi sdílené daně i daň z hazardních her. Výnos z dílčí daně z technických her jde z 35 % do SR a z 65 % do rozpočtu obcí. Výnos z ostatních dílčích daní daně z hazardních her jde z 30 % do rozpočtu obcí a ze 70 % do SR (Česko, 2016).

Daňové příjmy jsou tvořeny **sdílenými typy daní**. Daň je rozdělena určitým podílem mezi rozpočty obcí, krajů a státní rozpočet, dle procenta celkového hrubého výnosu daně na státní úrovni. Dle Provazníkové (2015, s. 88) existují i **svěrenecké typy daní**, které mají státem stanovenou daň svým výnosem plně určenou do rozpočtu obce.

Obrázek 2: Schéma rozpočtového určení daní od 1.1.2020
(Finanční správa, © 2013-2018)

K daňovým příjmům obcí patří i **místní a správní poplatky**, do kterých dle zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích řadíme poplatek z ubytovací kapacity, poplatek za lázeňský a rekreační pobyt, poplatek ze psů atd. (Česko, 1990). Ke správním poplatkům řadíme dle zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích např. vydání oddacího listu či

vydání stavebního povolení. Správní poplatky by měly uhrazovat náklady správních úkonů, jež obce vykonávají v rámci přenesené působnosti (Česko, 2004).

2.3.2 Nedaňové příjmy

U nedaňových příjmů mají obce vyšší míru ovlivnění než u daňových příjmů. Dle Pekové (2011b, s. 467) či Provazníkové (2015, s. 89-92) patří do nedaňových příjmů příjmy z vlastního podnikání, užitelské poplatky, sankční příjmy a ostatní nedaňové příjmy.

Užitelské poplatky jsou z některých místních smíšených veřejných statků. Patří tady třeba čtenářské poplatky v knihovně či poplatky za pronájem hrobového místa. Autoři Rosen a Gayer (2010, s. 567) definují užitelské poplatky jako cenu placenou uživatelem poskytovateli vládního zboží či služby.

K **příjmům z vlastního podnikání** patří příjmy z podílů na zisku podniků s majetkovým vkladem obce, příjmy z poskytovaných služeb a výrobků, příjmy z pronájmu majetku obce či příjmy z finančního investování dočasně volných finančních prostředků.

Pod **sankčními příjmy** chápeme přijaté pokuty např. za přestupky či za znečišťování veřejných prostranství. K **ostatním nedaňovým příjmům** řadíme např. přijaté úroky z vkladů, sponzorské dary od fyzických a právnických osob či výnosy z veřejných sbírek (Provazníková, 2015, s. 89-92).

2.3.3 Kapitálové příjmy

Autoři Černohorský a Teplý (2011, s. 289) řadí do kapitálových příjmů příjmy z prodeje dlouhodobého majetku, akcie nebo přijaté úvěry, nemovitosti, příjmy z emise dluhopisů či získané sponzorské dary od fyzických a právnických osob na pořízení dlouhodobého majetku. Kapitálové příjmy jsou jednorázové a zpravidla se neopakují. Varadzin a Bečica (2016, s. 80) jsou toho názoru, že získané kapitálové příjmy např. z prodeje majetku, mají být použity na financování kapitálových výdajů, tudíž na financování investic.

2.3.4 Přijaté transfery

K **přijatým transferům** patří dotace, které jsou účelové, neúčelové, nárokové a nenárokové. Dotace účelové jsou přidělovány výhradně na předem stanovený účel, zatímco poskytnutí dotace neúčelové není nijak vázáno na předem vybraný účel. O nárokovou dotaci se jedná, jestliže má obec automatický nárok na dotaci a dostává ji pravidelně, aniž by o ni musela

žádat. O nenárokovou dotaci se jedná, pokud obec musí žádat o dotaci, nemá na ni automatický nárok a musí plnit daná kritéria (Provazníková, 2009, s. 147).

Účelové a neúčelové přijaté transfery se řadí do neinvestičních přijatých transferů, které jsou poskytovány na financování provozních a neinvestičních potřeb. Investiční přijaté transfery mají povahu kapitálového a účelového transferu (Peková, 2011b, s. 475).

Obce přijaté transfery získávají **z veřejných rozpočtů ústřední úrovně a mimorozpočtových fondů** (státní rozpočet, všeobecná pokladní správa státního rozpočtu, státní fondy), **z veřejných rozpočtů územní úrovně** (rozpočty obcí, krajů, regionálních rad regionů soudružnosti, dobrovolných svazků obcí) a **ze zahraničí** (od cizích států, EU a dalších mezinárodních institucí) (Česko, 2002).

K přijatým transferům patří také příspěvky obcím od státu určených na výkon státní správy, kterou obce vykonávají v rámci přenesené působnosti a výše transferu je pro každou obec stanovena podle vytvořené metodiky (Ministerstvo vnitra ČR, © 2020).

2.3.5 Návrtné příjmy

Dle Pekové (2011b, s. 487) jsou návratné příjmy návratnými finančními prostředky, které musí být obcí splaceny. Dle druhového hlediska spadají do třídy 8 – financování, díky čemuž jsou odděleny od příjmů nenávratných.

Autoři Provazníková (2015, s. 170) a Nahodil et al. (2009, s. 72) řadí do návratných příjmů bankovní úvěry, příjmy z emise komunálních dluhopisů (obligací), krátkodobé půjčky z rozpočtu jiné obce či z rozpočtu kraje, návratné finanční výpomoci ze státního rozpočtu, využívání směnky a leasingu a návratné půjčky ze státních fondů. U bankovních úvěrů jde nejčastěji především o využívání krátkodobých úvěrů za účelem překlenutí časového nesouladu mezi vývoji příjmů a výdajů rozpočtu obce během roku. Střednědobé a dlouhodobé úvěry získávají obce na financování investic.

2.3.6 Členění výdajů – druhové

Pro výdaje jsou u druhového třídění v rozpočtové skladbě vymezeny třída 5 a třída 6, kdy třída 5 slouží ke sledování běžných výdajů a třída 6 slouží ke sledování kapitálových výdajů.

Černohorský a Teplý (2011, s. 289) zařazují do **běžných výdajů** především financování místních veřejných statků, poskytování služeb, náklady na energie, nákupy materiálů či platy zaměstnanců. Obec zajišťuje veřejné statky prostřednictvím zřízených organizačních složek

nebo příspěvkových organizací, případně prostřednictvím zadaných veřejných zakázek (Buchta, 2016, s. 141).

U každé obce závisí výše běžných výdajů na rozsahu, struktuře a kvalitě poskytovaných veřejných statků, dále záleží na velikosti obecního majetku, který musí být v provozuschopném stavu, za jehož udržování v tomto stavu odpovídá obec (Varadzin a Bečica, 2016, s. 82).

Do **kapitálových výdajů** zahrnují autoři zejména místní investice či finanční investice v případě volných finančních zdrojů. Dle Kameníčkové (2018c, s. 19-20) jsou kapitálovými výdaji takové výdaje, které obec vynaložila na modernizaci a rozšíření obecní infrastruktury.

Výše kapitálových výdajů u každé obce závisí dle Pekové (2011b, s. 425) na investičních aktivitách obce, které právě probíhají. V průměru se dle Wokouna et al. (2011, s. 224) kapitálové výdaje rovnají 1/3 z celkových výdajů obce.

2.3.7 Členění výdajů – odvětvové

Odvětvové členění výdajů je srozumitelnější než členění druhové, jelikož odvětvové členění výdajů popisuje lépe strukturu výdajů územních rozpočtů. Podle vyhlášky o rozpočtové skladbě, dělí odvětvové třídění výdaje do šesti skupin, které jsou dále členěny na oddíly, pododdíly a paragrafy (Provazníková, 2015, s. 195).

Skupiny odvětvového třídění jsou rozděleny následovně (Česko, 2002):

1. Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství
2. Průmyslové a ostatní odvětví hospodářství
3. Služby pro obyvatelstvo
4. Sociální věci a politika zaměstnanosti
5. Bezpečnost státu a právní ochrana
6. Všeobecná veřejná správa a služby

Podle Hymana (2011, s. 20) nebo Rosena a Gayera (2010, s. 10-11) jsou výdaje rozděleny jako výdaje na obranu, sociální zabezpečení, zdravotnictví, vzdělávání, bydlení a komunitu, dopravu a průmysl.

V praxi se využívá v rámci výdajů kombinace odvětvového a druhového třídění.

2.4 Rozpočtový proces obce

Rozpočtový proces představuje souhrn uskutečněných rozhodnutí zastupitelstva obce, která se týkají veřejných příjmů a výdajů a výsledkem rozpočtového procesu je konkrétní podoba rozpočtu (Sedmihradská, 2015, s. 37). Autorky Provazníková (2015, s. 63) a Sedmihradská (2015, s. 39) upozorňují na různorodost rozpočtového procesu u jednotlivých obcí, jelikož rozpočtový proces není do detailu upraven zákonem č. 250/2000 Sb. a tento zákon tak dává obcím značnou volnost při realizaci rozpočtového procesu. Rozpočtový proces trvá 1,5 až 2 roky, přičemž rozpočet se sestavuje na 1 rok.

Rozpočtový proces je složen z několika fází, do kterých patří **sestavení rozpočtu**, při kterém vznikají dokumenty jako návrh rozpočtu a rozpočtový výhled, **projednání a schválení rozpočtu** zastupitelstvem, u kterého vznikne schválený rozpočet obce, při **hospodaření podle schváleného rozpočtu** mohou vzniknout dokumenty jako rozpočtové opatření, či zprávy o plnění rozpočtu, skutečné plnění a následná **kontrola plnění rozpočtu**, u které vznikají dokumenty jako závěrečný účet, zpráva o přezkoumání hospodaření a účetní závěrka (Peková, 2011a, s. 121). Autor Buchta (2016, s. 137) rozšiřuje tyto fáze o **změnu schváleného rozpočtu** během rozpočtového období.

Sestavení návrhu rozpočtu provádí odbor, který má na starost rozpočet. Tento odbor nemá v praxi jednotný název a může se nazývat např. jako ekonomický či finanční odbor, případně může být zřízen přímo rozpočtový odbor. V případě malých obcí, které nezřizují odbory, připravuje návrh rozpočtu starosta spolu s ekonomkou (účetní) (Wokoun et al., 2011, s. 212).

Pro tvorbu návrhu příjmů a výdajů rozpočtu obce je podkladem rozpočtový výhled, údaje ze SR, analýza hospodaření v minulých letech, a také vazby na jiné rozpočty. Návrh rozpočtu musí obsahovat faktické požadavky zastupitelů obce, jednotlivých odborů a zřízených organizací obce (Tomancová, Obrovský a Brtoun, 2009, s. 119). V úvahu se také berou případné změny rozpočtového určení daní nebo vliv uvažovaných změn v potřebách obce (Wokoun et al., 2011, s. 212).

Návrh rozpočtu obce je následně **projednáván na zasedání zastupitelstva obce**, kde je i **schvalován**. Návrh rozpočtu obce může být zastupitelstvem obce vrácen k přepracování (Peková, 2011a, s. 122). Jestliže se návrh rozpočtu nestihne schválit do začátku rozpočtového období, musí obec dle autora Pospíšila (2013, s. 84) hospodařit od začátku nového rozpočtového období do doby schválení nového rozpočtu podle **rozpočtového provizoria**. Pakliže obec musí hospodařit dle rozpočtového provizoria, hospodaří buďto dle

skutečnosti stejného období v minulém roce či podle plánovaného rozpočtu. O způsobu hospodaření podle rozpočtového provizoria rozhoduje zastupitelstvo obce (Provazníková, 2015, s. 66).

Obce **hospodaří** během roku **podle schváleného rozpočtu**, avšak z důvodu neočekávaných událostí může dojít k upravení schváleného rozpočtu, a to **rozpočtovým opatřením** (Sedmihradská, 2015, s. 38). Do rozpočtového opatření je zařazen přesun rozpočtových prostředků mezi jednotlivými druhy příjmů a výdajů, ale není změněn jejich celkový objem. Dále je zde zařazeno použití nových, nepředvídatelných příjmů sloužících k úhradě nových nepředvídatelných výdajů a dojde zde ke zvýšení celkového objemu rozpočtu. K posledním možnostem řadí zákon č. 250/2000 Sb. vázání rozpočtových výdajů v případě, že je jejich krytí ohroženo neplněním příjmů, a rozpočtovým opatřením dochází k snižování objemu rozpočtu (Česko, 2000d).

Plnění rozpočtu kontroluje během rozpočtového období odbor, jež rozpočet sestavil. Odbor předkládá zůrávy finančnímu a kontrolnímu výboru obce a kontrolní komisi obce s možnými návrhy o plnění rozpočtu. Tyto zprávy jsou poté předloženy zastupitelstvu, které rozhoduje o úpravách rozpočtu v průběhu roku (Wokoun et al., 2011, s. 213).

Kontrola hospodaření obce je dle Lajtkepové (2013, s. 90) rozdělena na vnitřní a vnější. **Vnitřní kontrola** je prováděna zastupitelstvem obce, radou a finančním a kontrolním výborem. Nejvyšší kontrolní funkci má zastupitelstvo, jelikož má právo kontrolovat radu a další orgány samosprávy. Kontrolu činnosti orgánů obecního úřadu provádí rada obce. Plnění usnesení zastupitelstva a rady a dodržování právních předpisů kontroluje kontrolní výbor a hospodaření s majetkem a s finančními prostředky obce kontroluje výbor finanční. Na přezkoumání hospodaření obcí za uplynulý rok je zaměřena **kontrola vnější**. Nechat si přezkoumat své hospodaření za uplynulý rok je pro obce povinné. O přezkoumání hospodaření požádají obce buďto krajský úřad nebo auditora (Pospíšil, 2013, s. 85-86).

Po skončení daného rozpočtového období je příslušným odborem sestaven **závěrečný účet obce**, který je chápán jako přehled o skutečném plnění rozpočtu. Po projednání závěrečného účtu výbory, komisemi a radou je předložen ke schválení zastupitelstvu obce (Wokoun et al., 2011, s. 213).

Rozpočet obce a závěrečný účet obce musí být zveřejněny na úřední desce minimálně 15 dnů před projednáním na zastupitelstvu obce (Hejduková, 2015, s. 43).

Obce musí dodržovat během rozpočtového procesu obecně závazné **rozpočtové zásady** (Tomancová, Obrovský a Brtoun, 2009, s. 118). Rozpočtové zásady mohou být chápány jako požadavky, které jsou kladeny na sestavení rozpočtu a vyplývají z minulých zkušeností (Buchta, 2016, s. 48). Dle Lajtkepové (2013, s. 60-61) se jedná o **zásadu každoročního sestavování a schvalování rozpočtu** (pokud by nebyl rozpočet schválen před začátkem nového roku, muselo by být využito rozpočtové provizorium), **zásadu reálnosti a pravdivosti rozpočtu**, **zásadu jednotnosti a úplnosti rozpočtu**, **zásadu dlouhodobé vyrovnanosti rozpočtu**, **zásadu efektivnosti, hospodárnosti a účelnosti** a **zásadu publicity rozpočtu** (má za úkol informovat občany o hospodaření obce). Nahodil et al. (2014, s. 70) doplňuje dále **zásadu přehlednosti** a autorka Peková (2011b, s. 213) přidává **zásadu finanční kontroly a účetního auditu**.

2.5 Rozpočtový výhled obce

Dle zákona č. 250/2000 Sb. slouží rozpočtový výhled neboli **střednědobý výhled obce** k finančnímu plánování rozvoje obce ve středně dlouhém období, které je stanoveno na 2 až 5 let. Střednědobý výhled rozpočtu obsahuje základní souhrnné informace o příjmech a výdajích, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměr, o dlouhodobých závazcích a pohledávkách, a u závazků je potřeba uvést jejich dopady na hospodaření obce po celou dobu trvání daného dlouhodobého závazku (Česko, 2000d).

Rozpočtový výhled je podceňovaným nástrojem finančního hospodaření obcí (Tesař, 2017, s. 24-25). Autorka Provazníková (2015, s. 73) ve své publikaci zmiňuje, že střednědobý výhled slouží ke střednědobému finančnímu plánování obce, napomáhá zkvalitnit řízení hospodaření obce a dodává celkový pohled na výsledek hospodaření a na finanční situaci obce.

Na zastupitelstvu obce je projednáván rozpočtový výhled a obec má ze zákona povinnost zveřejnit projednávaný výhled 15 dnů před konáním zastupitelstva na úřední desce (Česko, 2000d).

Podoba rozpočtového výhledu je dle Sedmihradské (2015, s. 48) různorodá, jelikož zákon umožňuje obcím zvolit si vlastní míru podobnosti sestavení střednědobého výhledu obce. Obce díky rozpočtovému výhledu rozmyšlejí o svých finančních potřebách a zdrojích v delším časovém úseku a tyto úvahy jsou velmi důležité pro následující úvahy o využití návratných finančních prostředků a pro plánování investičních akcí.

Východiskem pro přípravu rozpočtu je právě rozpočtový výhled, který současně zobrazuje dopady minulých i současných rozhodnutí v budoucím horizontu hospodaření obce. Je nutné se u sestavování rozpočtového výhledu vyvarovat podhodnocení budoucích výdajů a nadhodnocení budoucích příjmů (Sedmihradská, 2015, s. 47).

2.6 Závěrečný účet

Zákon č. 250/2000 Sb. upravuje obsah závěrečného účtu obce, ve kterém jsou souhrnně zpracovány údaje o ročním hospodaření obce (Česko, 2000d). V závěrečném účtu nalezneme údaje o hospodaření s majetkem obce, o plnění příjmů a výdajů rozpočtu obce v plném členění dle rozpočtové skladby, o finančních operacích, včetně použití a tvorby peněžních fondů, zprávu o výsledku přezkoumání hospodaření obce za uplynulé období a vyúčtování finančních vztahů ke SR, rozpočtům obcí, krajů a státním fondům.

Součástí závěrečného účtu by měla být dle Provazníkové (2015, s. 64) také analýza faktorů, které ovlivnily plnění příjmové a výdajové stránky rozpočtu obce, a to včetně návrhu opatření, jež přispěly k částečné eliminaci faktorů. Dle autorky by měl závěrečný účet také obsahovat grafy a komentáře, které by zvýšily přehlednost a vypovídací schopnost dokumentu.

Obec je povinna vyvěsit závěrečný účet na úřední desce minimálně 15 dnů před projednáním zastupitelstvem obce, jak již bylo zmíněno výše (Hejduková, 2015, s. 43). Závěrečný účet s účetní závěrkou obce je projednán a schválen zastupitelstvem společně, jelikož spolu tyto dokumenty souvisejí (Sedmihradská, 2015, s. 143).

Zastupitelé mohou uzavřít závěrečný účet na projednání podle zákona č. 250/2000 Sb. s udělením souhlasu bez výhrad či souhlasu s výhradami, jestliže byly zjištěny nedostatky a chyby v hospodaření (Česko, 2000d).

3 FINANČNÍ ANALÝZA

Pod pojmem finanční analýza si autor Máče (2012, s. 482) představuje analýzu údajů, které byly získány z účetních výkazů a z finančního účetnictví. Díky tomuto rozboru je možno získat přehled o majetkové, finanční a důchodové situaci účetní jednotky a podklady pro finanční rozhodování účetní jednotky. Pomocí finanční analýzy je možno vzájemně srovnávat získané údaje a také rozšiřovat jejich vypovídací schopnost.

Autor Špička (2017, s. 1) definuje finanční analýzu jako systematický a komplexní rozbor plánovaných a historických účetních výkazů za pomoci finančních ukazatelů, a to s cílem vyhodnotit očekávanou i dosavadní finanční situaci obce a podpořit kvalitu strategického řízení.

Bez realizace podrobné finanční analýzy by nebylo možné vyvodit správné závěry, přijmout správné rozhodnutí a nešlo by včas odhalit budoucí finanční potíže a rizika, jelikož finanční analýza poskytuje optimalizaci zdrojové a majetkové struktury, zhodnocování volných finančních zdrojů, rozhodování o užitečné zadluženosti, sestavení reálných rozpočtů nebo prognózy a modelování, řízení peněžního toku a likvidity atd. (Prokūpková a Svoboda, 2014, s. 92-93).

3.1 Finanční analýza a veřejný sektor

Na rozdíl od soukromého sektoru není finanční analýza ve veřejném sektoru moc využívána. Hlavním důvodem je dle autorky Vodákové et al. (2013, s. 106) to, že hlavním cílem subjektů veřejného sektoru je poskytovat služby veřejného charakteru a nikoli snaha o dosažení maximalizace zisku.

Finanční analýza se zaměřuje u subjektů veřejného sektoru na běžné hospodaření, hospodaření s majetkem a investiční činnosti a její financování (Kadeřábková a Peková, 2012, s. 270).

Významným nástrojem na úrovni obce je právě finanční analýza, která se stává nástrojem kontroly a významným podkladem pro orgány obce při realizaci jejich budoucích rozhodnutí (Otrusínová a Kubíčková, 2011, s. 111). Finanční analýza odhaluje také faktory, které hospodaření obce ovlivnily, a to jak negativní, tak pozitivní, kdy negativní faktory by měla finanční analýza napomoci odstranit a ty pozitivní podpořit. Finanční analýza se zaměřuje na vyhodnocení slabých a silných stránek v rámci hospodaření obce (Kadeřábková a Peková, 2012, s. 270).

3.2 Zdroj dat finanční analýzy obce

Finanční analýza vychází z **účetních výkazů finančního účetnictví**. Průkopková (2016, s. 244) tvrdí, že účetní výkazy jako takové neposkytují souhrnný obraz a finanční situaci účetní jednotky, a právě díky finanční analýze těchto výkazů získá uživatel informace o silných a slabých stránkách, rizicích a výhledech daného subjektu.

Zdroje dat pro finanční analýzu jsou dle Průkopkové a Svobody (2014, s. 94) rozděleny do dvou skupin, kterými jsou interní a externí data. **Interními daty** autoři rozumí účetní výkazy, evidenci majetku, vnitřní pokyny a směrnice, závěrečné účty, výroční zprávy či zápisy z porad. **Externími daty** rozumí autoři např. údaje z odborného tisku nebo informace na internetu, data z veřejných statistik atd. S tvrzením autorů nesouhlasí Špička (2017, s. 8) jelikož účetní výkazy podle něj nepatří jen do interních dat, ale patří do obou skupin, jelikož účetní jednotky jsou dle zákona č. 563/1991 Sb. povinny zveřejňovat roční účetní výkazy v rámci účetní závěrky.

Účetní závěrka je složena z rozvahy, výkazu zisku a ztrát a z přílohy. Dále může účetní závěrka obsahovat přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu (Česko, 1991).

Rozvaha podává informace o struktuře a objemu majetku a zdrojů financování účetní jednotky k určitému časovému momentu. Rozvaha je složena z aktiv a pasiv, kde aktivem je označován majetek a pasivem zdroj financování. V rozvaze se musí rovnat aktiva pasivům a platí zde tedy bilanční princip (Vodáková et al., 2013, s. 34-35).

Výkaz zisku a ztráty rozvádí rozvahovou položku výsledku hospodaření běžného období a informuje o výnosech, nákladech a o dosaženém výsledku hospodaření účetní jednotky za určitý časový úsek. Obec je povinna vykazovat náklady, výnosy a výsledky hospodaření odděleně za hlavní a za hospodářskou činnost (Nahodil et al., 2014, s. 237).

Příloha doplňuje a vysvětluje informace, které jsou obsaženy v ostatních částech účetní závěrky. Příloha má u vybrané účetní jednotky stanoveno závazné označování, uspořádání a obsahové vymezení položek. Vyhláška č. 410/2009 Sb. upravuje podobu přílohy (Otrusínová a Kubíčková, 2011, s. 68).

Přehled o peněžních tocích poskytuje podrobnější informace o nárůstu a poklesu peněžních prostředků za běžné účetní období (Česko, 2009).

Přehled o změnách vlastního kapitálu rozepisuje položky vlastního kapitálu rozvahy a poskytuje informace o změnách těchto položek v běžném období (Česko, 2009)

Přehled o změnách vlastního kapitálu a o peněžních tocích je sestaven jen v případě, že k rozvahovému dni a za předcházející účetní období došlo k překročení nebo bylo již dosaženo účetní hodnoty aktiv celkem 40 mil. Kč a ročního úhrnu čistého obratu 80 mil. Kč. (Špička, 2017, s. 8).

3.3 Metody finanční analýzy

Metody finanční analýzy jsou rozděleny na elementární a vyšší metody. V praxi jsou dle Prokūpkové a Svobodové (2014, s. 95) využívány právě elementární metody, díky své srozumitelnosti a jednoduchosti při výpočtu.

V následujícím textu práce jsou popsány jen vybrané ukazatele finanční analýzy používané ve veřejném sektoru.

Poměrové ukazatele jsou nejčastěji používaným druhem ukazatelů ve finanční analýze. Poměrovými ukazateli jsou chápáni ukazatelé, kteří se vypočítají jako poměr mezi danými dvěma či více hodnotami z účetních výkazů (Prokūpková a Svoboda, 2014, s. 100).

K hodnocení finanční situace účetní jednotky ve veřejném sektoru je možné použít ukazatele autarkie, likvidity, financování, produktivity, aktivity, rentability a ukazatele investičního rozvoje (Špička, 2017, s. 115).

Ukazatele autarkie neboli míry soběstačnosti se orientuje na vztah mezi náklady a výnosy, případně na vztah mezi výdaji a příjmy za stejné období (Otrusinová, 2009, s. 63). Výše autarkie znázorňuje, v jaké míře je účetní jednotka schopna pokrýt náklady výnosy, případně výdaje svými příjmy.

Ukazatele likvidity znázorňuje schopnost účetní jednotky hradit okamžitě splatné závazky. Jedním ze základních úkolů vedení každého subjektu je právě zajištění likvidity (Otrusinová a Kubičková, 2011, s. 99). Ukazatel likvidity slouží pro hodnocení stavu likvidity. Autor Špička (2017, s. 116) či autoři Prokūpková a Svoboda (2014, s. 104) rozlišují tři stupně ukazatele likvidity, a to běžnou likviditu, pohotovou likviditu a okamžitou likviditu.

Ukazatele financování nebo také ukazatele zadluženosti poskytují informace o tom, v jaké míře jsou využívány účetní jednotkou pro svou činnost cizí zdroje. V praxi využívá účetní jednotka pro financování aktiv vlastní a cizí zdroje, jelikož financování pomocí vlastního kapitálu je nereálné (Vodáková et al., 2013, s. 119). Cílem analýzy financování, jak

Vodáková et al. uvádí, je stanovení optimálního poměru mezi cizími a vlastními zdroji. Mezi ukazatele financování patří celková zadluženost, koeficient samofinancování, míra zadluženosti a míra finanční samostatnosti (Kraftová, 2002, s. 126-129).

Ukazatele produktivity se zaměřují na výkonnost účetní jednotky a produkční schopnost ve vztahu ke kapitálu nebo k pracovní síle (Kraftová, 2002, s. 136). Otrusinová a Kubíčková (2011, s. 116) řadí mezi ukazatele produktivity produktivitu kapitálu z přidané hodnoty, produktivitu práce z přidané hodnoty a průměrnou mzdu na zaměstnance. Přidaná hodnota u účetní jednotka musí být navýšena o výnosy z neinvestiční dotace.

Ukazatele aktivity mohou být vyjádřeny v podobě ukazatele počtu obrátek či v podobě ukazatele doby obratu. Ukazatele doby obratu představují dobu, po kterou je majetek vázán v určité formě a ukazatele počtu obrátek měří, kolikrát se za dané období obrátí určitý druh majetku. Kraftová (2002, s. 119-125) doporučuje sledovat především obrat celkových aktiv, obrat dlouhodobého majetku, dobu obratu pohledávek a dobu obratu závazků.

Ukazatele rentability poměří zisk s tržbami, vlastním kapitálem nebo s celkovými aktivitami, a proto jsou dle Otrusinové a Kubíčkové (2011, s. 112) ukazatele rentability nejdiskutovanějšími problémy finanční analýzy. Ukazatele rentability mají nižší význam ve veřejném sektoru než v sektoru soukromém. Prostřednictvím ukazatele rentability dochází ke kontrole a analýze efektivit vynaložených prostředků. Ukazatele rentability jsou autorkami Otrusinovou a Kubíčkovou (2011, s. 113) doporučovány pro hodnocení vedlejší činnosti. Dle Vodákové et al. (2013, s. 126-128) patří mezi nejpoužívanější ukazatele rentability rentabilita aktiv, vlastního kapitálu, tržeb a nákladů. Autorka Kraftová (2002, s. 106-107) při realizaci vedlejší činnosti doporučuje zjišťovat rentabilitu nákladů doplňkové činnosti a míru pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti.

Ukazatele investičního rozvoje sdělují informace o stavu a o hospodaření s dlouhodobým majetkem. Prostřednictvím ukazatelů investičního rozvoje je možné zjistit míru opotřebení dlouhodobého majetku nebo podíl odpisů na financování investičních aktivit (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 116). Mezi ukazatele investičního rozvoje patří míra investičního rozvoje a koeficient opotřebení DLM (Kraftová, 2002, s. 133-135).

Dle zákona č. 420/2004 Sb. o přezkoumání hospodaření ÚSC se sledují další tři ukazatele, a to **podíl pohledávek na rozpočtu, podíl závazků na rozpočtu a podíl zastaveného majetku obce**. Tyto ukazatele slouží zastupitelům obcí a jsou povinně uváděny ve zprávě o výsledku přezkoumání hospodaření obce (Máče, 2013, s. 437).

3.4 Rozpočtová odpovědnost

V roce 2017 vešel v účinnost zákon č. 23/2017 Sb. o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, který se vztahuje i na obce. Obec pečuje dle tohoto zákona o udržitelné a správné veřejné finance, podporuje zaměstnanost, hospodářský a společenský rozvoj a mezigenerační soudržnost. Zákon omezuje eventuální zadlužení veřejných rozpočtů. Obec má dle tohoto zákona hospodařit tak, aby výše jejího dluhu nepřesáhla k rozvahovému dni 60 % průměru jejích příjmů za poslední čtyři roky (Česko, 2017).

Jestliže je hranice 60 % překročena k rozvahovému dni, má obec zákonnou povinnost daný dluh snížit v následujícím roce minimálně ve výši 5 % z rozdílu mezi 60 % průměru svých příjmů za poslední čtyři roky a skutečnou výší dluhu. Pakliže svůj dluh obec nesníží a k následujícímu rozvahovému dni dluh převyšuje 60 % průměru příjmů obce za poslední čtyři rozpočtové roky, Ministerstvo financí ČR rozhodne dle zákona o rozpočtovém určení daní v následujícím roce o pozastavení převodu podílu obce na výnosu daní ve výši 5 % z rozdílu mezi 60 % průměru jeho příjmů za poslední čtyři rozpočtové roky a dosaženým dluhem, přitom převod podílů obce na výnosu DPH a daně z příjmu právnických osob může být pozastaven (Česko, 2000c; Česko, 2017).

Výše zmíněné pozastavení převodu podílu obce na výnosu daní může být zrušeno z moci úřední nebo na žádost obce. Z moci úřední může být pozastavení zrušeno, jestliže dojde k poklesu dluhu pod 60 % průměru jeho příjmů za poslední čtyři roky.

4 STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ OBCÍ

Strategické plánování je autorem Binkem (2012, s. 36) považováno za důležitý nástroj strategického řízení veřejné správy. Autor vnímá strategické plánování jako účelný proces, jež je zaměřen na budoucnost a z dlouhodobého hlediska usměrňuje dané činnosti. Klíčovým faktorem pro komplexní a vyvážený rozvoj daného území je moderní strategické plánování, kde musí být zároveň brán ohled a musí být respektovány zásady udržitelného rozvoje.

Autor Joyce (2015, s. 159) definuje strategické plánování ve své publikaci jako systematický proces vedení organizace a jejího budoucího navádění ve vztahu k jejímu prostředí a zájmům zapojených stran, včetně formulování strategie, identifikace zúčastněných subjektů, analýzy slabých a silných stránek, řešení problémů a realizace strategických činností.

Strategické plánování můžeme chápat jako cestu z bodu „kde jsme“ do bodu „kde chceme být“, při které je využíváno výběru směrů, aktivit a cílů, které vedou k dosažení stanovené vize (Kolektiv autorů, 2008, s. 171).

Autorka Kadeřábková (2012, s. 124-125) ve své publikaci uvádí, že za pomoci dobře zpracovaných strategií může dojít k propojení ekonomického a sociálního růstu s důrazem na kvalitu životního prostředí.

Významným předpokladem při realizaci strategického plánování je schopnost vytvořit dlouhodobý výhled, vize a priority rozvoje území. Významnou roli při sestavování rozvojových programů mají názory a postoje občanů obcí k budoucímu vývoji a podobě jejich obce (Joyce, 2015, s. 159).

V prvé řadě jsou hodnoceny výchozí podmínky rozvojového potenciálu území, kdy analýzy potenciálu rozvoje obcí hodnotí finanční, ekonomické, kulturní, sociální a politické ukazatele dané oblasti. Nejčastěji se k analýze stavu používá metoda SWOT analýzy (Kadeřábková a Peková, 2012, s. 121).

V dnešní době není pro obec, město či kraj problém sestavit strategický plán. Zpracování tohoto plánu může být pověřena odborná firma, která na základě pokynů samosprávy plán zpracuje, nebo jej sestaví přímo zaměstnanci úřadu dané obce. Strategické řízení chápe strategický plán jako nástroj, nikoli jako cíl (Půček, Koppitz, 2012, s. 19).

K základním pilířům přípravy a realizace strategického plánování patří zhodnocení sociálních a ekonomických slabých a silných stránek obce, sdílená vize, strategický plán, jež zohlední jednotlivé kroky a opatření vedoucí k plánované vizi, hodnocení demografického

a sociálního vývoje v území a také hodnocení toho, jakým způsobem daný vývoj zasáhne rozvojové možnosti obce, definice jednotlivých projektů a opatření k dosažení plánovaného rozvoje, včetně předpokládaných zdrojů a na konec kritéria a indikátory hodnocení úspěšnosti dosažení společných cílů (Kadeřábková a Peková, 2012, s. 122).

Strategické plánování má hlavní přínos v tom, že napomáhá jasně uvědomit si žádoucí směry dlouhodobého vývoje a vynakládá veškeré úsilí a zdroje na řešení klíčových problémů, vytváří objektivní základ pro rozhodování o prioritách, umožňuje optimálně využívat skryté, ale i zjevné finanční a lidské zdroje a ukazuje, jak se připravit na budoucí vývoj vnějších podmínek, jak maximalizovat užitek příležitosti a minimalizovat negativní dopad hrozeb (Strategické plánování, © 2008-2017).

4.1 Program rozvoje obce

V programu rozvoje obce jsou zachyceny výsledky procesu strategického plánování. Program rozvoje obce je autorem Pavlíkem (2014, s. 155) chápán jako rámcový program představující postupné kroky rozvoje obce, cesty ke zvýšení aktivitě a spokojenosti občanů a směr ke zlepšené současného stavu v obci.

Strategický plán neboli program rozvoje obce je dokumentem, který vyjadřuje hlavní vize a aktivity pro rozvoj obce v delším časovém období (Hrabánková a kol., 2011, s. 44).

Tvorba programu rozvoje regionu v ČR je řízena zákonem o obcích a zákonem o podpoře regionálního rozvoje. Vypracovaný program rozvoje je pouze omezeně regulativní povahy a plány uvedené v programu rozvoje jsou pro účastníky závazné jen v míře, se kterou vyslovili dobrovolný souhlas (Wokoun a kol., 2008, s. 440).

Dle Wokouna a kol. (2008, s. 447) program rozvoje obce má za cíl diagnostikovat území, vypracovat strategii rozvoje, určit rozvojové předpoklady a překážky a poskytnout náměty na projekty k podpoře hospodářského a sociálního rozvoje obce.

Od současné finanční situace obce a jaké finanční dotace se obci podaří získat se odvíjí plnění strategického plánu (Hrabánková a kol., 2011, s. 45).

V praxi je běžné, že zastupitelstvo obce zadá sestavení plánu rozvoje obce jinému subjektu, což autoři Wokoun a kol. (2008, s. 444) považují za jednu z nejzávažnějších chyb zastupitelstva, jelikož se jedná o klíčový nástroj strategického řízení.

Základním koncepčním dokumentem pro rozvoj obce je **územní plán**. Územní plán je povinným dokumentem, pokud se chce obec územně rozvíjet. Vznik územního plánu je

dlouhodobým a složitým procesem, který je odborně, časově i finančně náročný a který má jasně stanovené postupy. Jestliže chceme udělat změny v územním plánu, musí být celý proces proveden znovu. Tento dokument stanovuje základní pojetí rozvoje daného území, ochrany plošného a prostorového uspořádání, jeho hodnot, uspořádání krajiny a plán veřejné infrastruktury (Jáč, 2010, s. 133).

Jestliže obec nedisponuje územním plánem je hranice zastavěného území určena **regulačním plánem**, který stanovuje konkrétní využití pozemků obce a který určuje regulační prvky prostorového a plošného uspořádání (Koudelka, 2007, s. 144).

4.2 Přístupy ke zpracování strategického plánu

Základními přístupy ke zpracování strategického plánu jsou expertní a komunitní metoda.

Expertní metoda využívá znalosti odborníků a je využívána především kraji, mikroregiony a velkými městy (Holeček, 2009, s. 28). Expertní metoda je mnohokrát používána a umožňuje standardizovaný postup zpracování, odbornou záruku za odvedené dílo a jasné definování problému. Zpracování expertní metodou vychází z detailní analytické části a na jejím základě jsou formulovány klíčové problémy regionu (Bičík a Perlín, 2006, s. 25).

Komunitní metoda mnohem více zapojuje místní zastupitele, referenty apod. Její aplikace je vhodnější spíše pro malé obce, města či malé mikroregiony (Holeček, 2009, s. 28). Výhodou komunitní metody je orientace na konkrétní problémy, srozumitelnost a provázanost jednotlivých bodů dané strategie.

Jelikož není zákonem dáno jak a podle které metody se má postupovat, je v praxi využíváno rozdílných metod či dokonce kombinace expertní a komunitní metody (Bičík a Perlín, 2006, s. 28.)

4.3 Tvorba strategie a její principy

Tvorba strategie je považována za projekt, jestliže je na její tvorbu aplikován projektový přístup. Hlavním cílem projektu tvorby strategie je vyhotovení strategie v požadovaném rozsahu a kvalitě, ve stanoveném čase a v rámci daného rozpočtu. Cílem projektového řízení je nastavení transparentního a optimálního systému řízení projektu tvorby strategie, monitorování realizace projektu a případné reagování na aktuální situace a problémy (Metodika přípravy veřejných strategií, © 2019, s. 16).

Mezi základní principy projektového řízení patří kontinuální zdůvodnění projektu, učení na základě zkušeností, definované role a odpovědnost, řízení po etapách, řízení na základě výjimek, důraz na výstupy a přizpůsobení prostředí projektu.

Princip **kontinuálního zdůvodnění realizace projektu** je postaven na existenci důvodu pro projektový záměr a pro vytvoření nové či aktualizované existující strategie. Projektový záměr je jasně daná vidina o budoucím projektu, která musí být od počátku tvorby strategie přesně obhajitelná. Během cyklu tvorby strategie musí navazovat strategie na projektový záměr.

Princip **učení na základě zkušeností** využívá nabytých zkušeností s tvorbou strategií z minulých projektů, které se týkaly aktualizace existujících dokumentů nebo přípravy nové strategie. Zde se jedná především o řízení rizik, metodické postupy, řízení komunikace apod.

Základem úspěchu daného projektu jsou **správně definované odpovědnosti a role** jednotlivých účastníků. Zapojení všech podstatných účastníků ze strany zadavatele, dodavatele či klíčových skupin, na které bude mít strategie dopad, je klíčové.

Řízení po etapách spočívá v rozčlenění strategie do jednotlivých fází. Díky tomuto rozčlenění je umožněno lépe kontrolovat průběh a návaznosti jednotlivých fází a také dodržování projektového záměru.

Specifickým typem projektového řízení je **řízení na základě výjimek**, který umožňuje reagovat na změny, které vyplývají během jakékoliv fáze realizace strategie. Tyto změny se mohou týkat nákladů, času, kvality, rizik, přínosů nebo rozsahu strategie. V případě výskytu jakékoliv změny, je tato změna přenesena na vyšší úroveň v rámci organizační struktury a na této úrovni je rozhodováno, jakým způsobem se bude daná změna řešit.

Úspěšným projektem je projekt, který klade **důraz na výstupy**, a ne na samotné provedení naplánovaných aktivit. Při tvorbě strategie je podstatné, aby byly dopředu definovány a stanoveny cíle a výstupy, kterých má být dosaženo. Každý výstup by měl mít definovaný rozsah, kvalitu, účel a kritéria měření jejich naplnění.

U principu **přizpůsobení prostředí projektu** se tvorba strategií ve veřejné správě uskutečňuje na různých úrovních, od místních až po vládní. Na všech úrovních musí být dodrženy základní principy tvorby strategických dokumentů a logický rámec tvorby strategie. Podle zaměření a komplexnosti strategie je umožněno přizpůsobovat např. rozsah prováděných analýz apod. (Metodika přípravy veřejných strategií, © 2019, s. 17-19.).

4.4 Tvorba a význam programu rozvoje obce

Zpracování a obsah strategického plánu ovlivňuje řada činitelů, kteří představují místní specifika, kulturu, historický vývoj, přírodní zdroje, vztahy s dalšími obcemi, regiony, kapacitu lidských zdrojů apod. (Řízení obcí I., 2008, s. 12).

Cílem tvorby strategického plánu je vytvoření přehledného, účinného a pro každého zaměstnance úřadu zřejmého dokumentu pro plnění úkolů vedení obce. Je zapotřebí upřesnit si požadavky a záměry samosprávy a vedení úřadu, stanovit komunikační koncepci a odpovědnosti jednotlivých aktérů, vytvořit pracovní skupiny a určit jejich kompetence a odsouhlasit harmonogram příprav. Je potřeba také propojit strategický plán s plánem finančním (Pavlík, 2014, s. 27).

Struktura programu rozvoje obce, respektive strategického plánu, musí vycházet z jeho úkolů, využití a účelu. Jde především o analýzu vnitřních a vnějších podmínek dosavadního vývoje obce, o definování rozvojových možností obce a jejích slabých stránek. Na základě analytických hodnocení by měly být definovány strategické směry, priority a cíle rozvoje obce a měl by být formulován návrh opatření k jejich dosažení. Jako poslední by měl být navržen katalog projektů, které jsou nezbytné pro naplnění strategie a které odpovídají definovaným cílům rozvoje obce. Navržené opatření a projekty se teprve poté mohou stát nástrojem uplatnění programu rozvoje obce (Kolektiv autorů, 2008, s. 198).

4.4.1 Analytická část

Analytická část by měla být svým pojetím dynamická, účelová a svým charakterem problémově orientována. (Wokoun, 2008, s. 430-431).

Analytická část obsahuje strategickou analýzu, na základě které je vypracována SWOT analýza.

Prvním krokem **strategická analýzy** je analýza současné situace obce, kdy se vypracovává profil obce. Profil obce obsahuje informace, které se týkají historie a kultury, geografické polohy, demografického složení obyvatelstva, sociální a ekonomické prostředí v obci a jejím okolí atd. (Vašítková, 2014, s. 260).

Charakteristika obce může obsahovat další rozšiřující informace jako např. názory obyvatel obce nebo srovnávací analýzu. K výhodám šetření **názorů obyvatel** patří možnost srovnání objektivní situace a subjektivního vnímání problému. Díky tomuto šetření je možno se zaměřit u návrhové části strategického plánu na témata, která nejvíce zajímají nebo trápí

právě obyvatele obce. Srovnávací analýza porovnává statistické ukazatele oproti okolním obcím, vyhodnocuje a popisuje zjištěné výsledky (Metodika tvorby programu rozvoje obce, 2014).

Když je vytvořena charakteristika obce, je možné přejít ke zpracování **SWOT analýzy**, která je běžnou metodou regionálního rozvoje. Funkcí SWOT analýzy je zjištění a porovnání vnitřních slabých a silných stránek zkoumaného objektu a hrozeb a příležitostí, které na něj působí zevně. Cílem SWOT analýzy je akceptování silných stránek a omezování či odstraňování slabých stránek (Kolektiv autorů, 2008, s. 176).

4.4.2 Návrhová část

Díky analytickému zhodnocení socioekonomické úrovně obce vznikne profil obce. Profil obce je možné posuzovat z několika úrovní, jako např. pojmenování problémů, na které navazuje stanovené strategických cílů, dlouhodobým výhledem rozvoje představujícím vizi obce a definování aktivit a opatření, které vedou k dosažení požadovaného rozvoje (Řízení obcí I, 2008, s. 16).

Návrhová část je klíčová fáze celého procesu rozvoje obce. Skládá se z identifikace základních znaků strategického záměru, z vytváření, hledání a formulování možných variant k dosažení cíle strategie a ze zhodnocení variant a výběr strategických možností, stanovení strategických cílů a cest k jejich dosažení (Wokoun, 2008, s. 431).

Do návrhu plánů a projektů by měli být dle Bauerové (2008, s. 18) zapojeni také pracovní partneři a veřejnost pomocí např. diskuzí, průzkumů, pracovních skupin, anket či soutěží.

Návrh rozvoje uvádí představu o budoucím směru vývoje obce. Návrh by měl být dle autorky Hrabalové (2004, s. 19) stručný a jeho obsah by se měl zabývat pouze klíčovými oblastmi, jak by měla v budoucnu vypadat obec. Jsou navrhovány takové problémové oblasti, u kterých je obec schopna zabezpečit lidskými, finančními a dalšími zdroji jejich nápravu a rozvoj.

Základem strategického plánu je strategická **vize obce**, která popisuje, čeho chce obec v určitém čase dosáhnout. Jedná se o formalizovanou představu toho, jak by obec měla v budoucnu vypadat. Vize by měla být žádoucí (představuje dlouhodobé zájmy představitelů obce, občanů), proveditelná (stanoveny reálné cíle) a efektivní (Vašítková, 2014, s. 259).

Dále musí dojít k **výběru problémových oblastí**, kdy řešení problémů je významné pro dlouhodobý rozvoj obce a vyžaduje tak pozornost (Řízení obcí I, 2008, s. 15).

Strategické cíle rozvoje obec představují ukazatele pro rozvoj obce a sdělení o stavu, kterého by mělo být dosaženo. Strategické cíle by měly být stručné a jasné a jsou odvozeny od vize obce a SWOT analýzy. Formou projektů je realizována aplikace jednotlivých cílů (Opluštilová, Půček a Rohrerová, 2009, s. 21-22). K definování jednoznačných a konkrétních cílů je vhodné použít metodu SMART:

- Specific – jasně definované cíle,
- Measurable – možnost posouzení, do jaké míry bylo dosaženo cíle,
- Accepted – cíle musí být přijaty odpovědnými osobami
- Realistic – cíle musí být možné splnit v reálném čase, k dispozici musí být příslušné nástroje, znalosti – cíle musí být reálné
- Timed – cíle musí mít stanovený termín (Prukner, 2014)

Opatření odpovídá na otázku, co je vše potřeba sledovat k naplnění strategického cíle. Opatření stanovují postoj k řešení problémů. Prostřednictvím realizace určitých projektů jsou opatření naplňována (Metodika tvorby programu rozvoje obce, 2014).

4.4.3 Realizační část

Úspěch přináší implementace strategického plánu, nikoli jen jeho pouhé zpracování (Fotr, 2012, s. 110). Implementací je chápán převod strategie do praxe neboli do akčních plánů, které jsou rozpracovány na jednotlivé aktivity, doplněny o alokaci zdrojů a odpovědnosti za načasování jednotlivých aktivit a dosažení výsledků.

Realizační část je časově a nákladově nejnáročnější etapou, jelikož v etapě návrhu sice musí být zahrnuto financování projektu, ale celkové náklady se ukáží až při realizaci projektu. V průběhu akce bychom měli předpokládat rizika a problémy, které budou operativně řešeny. Autorka Bauerová (2008, s. 167-168) upozorňuje na vytvoření výstražného systému, který upozorňuje na překročení času a nákladů.

Důležitým dokumentem jsou prováděcí metodiky, které metodicky vymezují základní kroky a činnosti, a to tak, aby byly realizovány plánované cíle. Dalším důležitým realizačním dokumentem je dle Ochrany (2011, s. 178-179) změnový plán. Změnový plán udává způsoby k realizaci cílů v časovém horizontu. Tento plán plní koordinační a komunikační funkci. Koordinační funkce vytváří systémové návaznosti činností a to tak, aby byly dané cíle realizovány a komunikační funkce poskytuje potřebné informace k samotné realizaci.

Realizační část stanovuje manažerskou odpovědnost k uvedení strategie do praxe a prosazuje nutné změny, které jsou nezbytné pro realizaci strategie. V této fázi je také důležité personální zajištění procesu, kterým se chápe proškolení stávajících pracovníků a zaškolení nových. Nutné je v této fázi také provádění monitoringu průběhu realizace a dosažených výsledků strategie, kde dalším krokem je způsob realizace zpětné vazby a následující využití strategie pro zlepšování podoby obce (Wokoun, 2008, s. 431).

4.4.4 Hodnotící část

Poslední částí ve strategickém plánování je část hodnotící. Procesem hodnocení prochází hlavně monitorovací indikátory a hodnotící ukazatele, aby byla co nejvyšší efektivnost strategického plánování. Realizace strategie, by měla být pravidelně zpracována a vyhodnocena, a to z pohledu plnění stanových cílů (Krbová, 2017, s. 67).

Podstatou hodnocení je porovnání plánovaných cílů s konečnými výsledky. V případě, že nebyl cíl splněn, jsou realizována opatření a změny plánu, kdy se zavedenými změnami plánu jsou stanoveny i nové cíle. Ke kontrole změnového plánu a vyhodnocování údajů, jestli má smysl pokračovat ve změnovém plánu, slouží průběžná kontrola. U neplnění plánů jsou učiněna opatření k nápravě, která jsou součástí monitorovací zprávy. Ta musí být zpracována a předložena v dohodnuté době a rozsahu, ve stanovených termínech předem určeným osobám. Součástí následné kontroly je hodnocení následných opatření. V prvním stupni kontroly je kontrolováno, za došlo k odstranění chyb zjištěných průběžnou kontrolou a ve stupni druhém je kontrolováno, zda došlo k odstranění chyb zjištěných v následné kontrole v prvním stupni. Fázemi controllingu a reportingu řízení změny jsou tedy průběžná kontrola, opatření k nápravě, monitorovací zpráva a následná kontrola (Ochrana, 2011, s. 182-188).

Činnost musí být průběžně vyhodnocována neboli kontrolována, aby byla úspěšná. Při hodnocení by se mělo zaměřit na cíle, které byly stanoveny. Jestliže nedošlo k dosažení daných cílů a jejich stavy se výrazně liší, musí dojít k přijetí opatření. Při hodnocení lze použít jako kritérium rozpočet akce či marketingové nástroje a techniky (Hrabalová, 2004, s. 20).

Změny můžeme kontrolovat získanými znalostmi z příčin a následků na opatření pro podporu udržitelného rozvoje území ex-post či ex-ante (Maier, 2012, s. 186-187).

Zvolení si vhodných indikátorů (ukazatelů) je dalším způsobem objektivního popisu sledovaných jevů. Ukazatele líčí hodnocené téma zjednodušeným způsobem, tudíž je

důležité co nejlépe vystihnout vlastnosti a míry změn. Jsou-li hodnoceni ukazatele stavu či změny území, mohou být nazývány též jako indikátorové hodnotící systémy.

Pro sledování stavu a rozvoje obecných charakteristických rysů území jsou častější a jednodušší benchmarkingové neboli také srovnávací systémy. Na základě těchto systémů porovnáváme pomocí sady indikátorů základní společné charakteristiky mezi jednotlivými územími. Indikátory jsou vybírány tak, aby určily základní témata daného území jako je např. nezaměstnanost, spokojenost obyvatel, kvalita místního ovzduší, místní přeprava atd.

Vývoj konkrétního území vyhodnocují hodnotící systémy, jejichž účelem je poskytování zpětných vazeb pro řízení a plánování veřejné zprávy při územně plánovacích programů a strategií. Hodnotící systémy umožňují sledování toho, jak úspěšné je naplňování předem definovaných cílů (Maier, 201, s. 188-189).

4.5 Legislativní úprava strategického plánování

V souvislosti se vznikem krajů ČR vznikl v roce 2000 základní legislativní rámec, který se týká regionální politiky v ČR. Mezi klíčové zákony týkající se regionální politiky patří zákon o obcích, zákon o krajích a zákon o regionálním rozvoji. Z následujícího textu je patrné, že česká legislativa se o strategickém plánování zmiňuje jen okrajově.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích vzešel v platnost 15.5.2000 a vyplývá z něj, že schvalovat program rozvoje obce je vyhrazeno zastupitelstvu obce, stejně jako schvalování územního a regulačního plánu obce, rozpočtu obce a závěrečných účtů obce, zřizování trvalých a dočasných peněžních fondů obce, zřizování a rušení příspěvkových organizací obce atd. Obec dle tohoto zákona pečuje o potřeby svých občanů a o všestranný rozvoj svého území a chrání veřejný zájem při plnění svých úkolů (Česko, 2000a).

Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích vzešel v platnost, stejně jako zákon o obcích, 15.5.2000. Kromě schvalování programu rozvoje kraje se tento zákon programem rozvoje blíže nezabývá (Česko, 2000e).

Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje vzešel v platnost 9.8.2000 a jako jediný normativní dokument v ČR uvádí oblasti, ve kterých je regionální rozvoj podporován. Tento zákon stanovuje zaměření státní podpory regionálního rozvoje a definuje programové dokumenty vypracované na krajské a národní úrovni. Vymezuje působnost obcí, krajů a MMR při podpoře regionálního rozvoje (Česko, 2000b).

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 OBEC ČERMNÁ VE SLEZSKU A JEJÍ SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA

Obec Čermná ve Slezsku se nachází v Moravskoslezském kraji a spadá pod okres Opava, kde se nachází mezi městy Budišovem nad Budišovskou a Vítkovem. Obec Čermná ve Slezsku leží 25 km od Opavy. Pro lepší představu lokalizace obce Čermná ve Slezsku je k dispozici obrázek 3, na kterém je v levé části provedena lokalizace obce v rámci ČR a MS kraje v pravé části je znázorněno katastrální území v rámci okresu Opava.

Obrázek 3: Lokalizace obce Čermná ve Slezsku v rámci ČR, Moravskoslezského kraje a okresu Opava a vyobrazení katastrální území obce Čermná ve Slezsku (Kurzy.cz, © 2000-2020; Seznam.cz, © 2020; vlastní zpracování)

5.1 Historie obce Čermná ve Slezsku

Obec Čermná ve Slezsku byla založena již za vlády Přemyslovců ve 14. století. První písemná zmínka o obci je v kostelních aktech z roku 1340. V roce 1377 konkrétně 18. dubna byla obec přidělena k panství Horního Vikštejna a byla označována jako „Czirmena“. Historie této obce je úzce spojena s dějinami hradu Vikštejn. Ve vesnici se tehdy nacházelo jen pár statků patřících k hradu Vikštejn. Hrad a vesnice byly spojeny chodbou vedoucí pod zemí. Tato chodba ústila na kraji vesnice poblíž kaple a vchod do chodby byl vymezen třemi lípami. Pod hradem Vikštejn, nyní již zříceninou, protékala a nadále protéká řeka Moravice, která ve 14. století zaplavila údolí a obyvatelé zaplavené oblasti hledali azyl v okolních vesnicích, mimo jiné i v Čermné, která disponuje vhodnou nadmořskou výškou a polohou. V 16. století byla obec ve vlastnictví panství v Melči a ve stolení 18. ve vlastnictví panství Vítkovského.

V minulosti stál vprostřed obce zámek, ke kterému náležela pálenice a pivovar. V roce 1640 měla vesnice 30 selských usedlostí, ze kterých bylo 6 neosídlených z důvodu zničení za

třicetileté války. Na tuto skutečnost poukazuje kronika Vikštejnského panství. Před zavedením domovních čísel v roce 1770 měly domy jen jména, převážně po svých majitelích. Vesnice měla 59 domů s domovním číslem (Mikulenková, 2018).

Aby došlo k odlehčení školy ve Vítkově, byla v roce 1785 založena škola i v Čermné, která však nedisponovala žádnou budovou a vyučování probíhalo venku na veřejném prostranství. Budova školy byla vybudována v roce 1816 a děti se zde učily psát, číst a počítat, stejně jako při výuce v předchozích letech venku (Křesta, 2010).

V roce 1792 byla postavena dominanta obce, zděný kostel, který byl zasvěcen svatě Markétě. V roce 1855 byl kostel obnoven a v roce 2012 zrekonstruován.

Postavení vesnice se výrazně zvýšilo vystavěním železniční tratě mezi Suchdolem nad Odrou a Budišovem nad Budišovkou, která prochází právě Čermnou, kdy výstavba začala v roce 1887 a dokončena byla v roce 1891. Díky této trati se zlepšilo dopravní spojení obce s městy Vítkovem, Budišovem, Odrami a Suchdolem. Přes obec byla také v roce 1914 postavena silnice navazující na okresní silnici mezi Vítkovem a Budišovem. Pořízení plánu a následná elektrifikace obce proběhla v roce 1922.

V roce 1921 proběhlo sčítání lidu a podle něj se ve vesnici nacházelo 118 rodin z toho 527 obyvatel, kteří se hlásili k německé národnosti a obec čítala 84 obytných domů.

Od roku 1945 spadala obec pod správní okres Opava – venkov, to se změnilo v roce 1949, kdy byl zřízen nový okres Vítkov a obec Čermná spadala od té doby pod něj a postavení obce prudce vzrostlo. Ke zvýšení postavení obce pomohlo především založení jednotného zemědělského družstva v roce 1950, které velmi ovlivnilo rozvoj obce a nevyhnutelně se tak zapsalo do dějin obce. V roce 1961 bylo družstvo sloučeno s družstvy okolních obcí jako Zálužné, Lhotka a Nové Těchanovice a tato všechna družstva pracovala jako jeden celek pod názvem „Nový život“. Celek měl sídlo v obci Čermná, jelikož obec disponovala dostatkem budov, které byly využity pro administrativní aparát družstva. V roce 1962 bylo ve střediskové vesnici Čermná založeno mechanizační středisko. Historie obce je ovlivněna a váže se hlavně k jednotnému zemědělskému družstvu, k oslavám významných dnů, svátků a výročí či k agitačním akcím. Od 1.1.1976 převzal JZD Státní statek Vítkov. Státní statek Vítkov byl zrušen v roce 1992.

Po druhé světové válce byla obec Čermná samostatná a disponovala místním národním výborem. 1. července 1975 obec spadla pod městský úřad Vítkov. (Mikulenková, 2018).

5.2 Název obce a obecní znak

Do roku 1991 náležela obec Čermná pod město Vítkov, avšak na základě rozhodnutí Ministerstva vnitra vznikla k 1.1.1992 obec jako samostatná obec s vlastním katastrálním územím. Čermná se na základě rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR oddělila od Vítkova. Ministerstvo vnitra ČR schválilo také rozdělení majetku, finančních prostředků, ostatních práv a závazků, zařízení a organizací na základě předloženého návrhu města Vítkova. Majetek i majetková práva byla převedena na novou obec po tom, co byly ustanoveny orgány obce, jelikož do té doby byly spravovány původní obcí – Vítkovem. Obec Čermná získala oficiální název Čermná ve Slezsku 1.1.1992. Oddělení obce od Vítkova a samotné osamostatnění se, chápe většina obyvatel jako velmi pozitivní a díky tomu došlo a nadále dochází k rozvoji obce.

V roce 2001 byl obci na základě žádosti obce udělen tehdejšími předsedou vlády Václavem Klausem obecní znak a prapor. Obecní znak je složen ze zlatého štítu, kterému na levé straně přiléhá modrá radlice jako znamení zemědělství a na pravé straně je připojena část slezské orlice. Prapor je stejně jako obecní znak složen ze žlutého podkladu, na který se váže z levé strany půl modré radlice a ze strany pravé půl slezské orlice. Znak obce je znázorněn na obrázku 4.

Obrázek 4: Znak obce Čermná ve Slezsku (Poslanecká sněmovna parlamentu České republiky, © 2020)

5.3 Území obce a přírodní podmínky

Obec Čermná ve Slezsku je položena v podhůří Nížkého Jeseníku a na úpatí Oderských vrchů, kdy její nadmořská výška čítá zhruba 540 metrů nad mořem. Obec se nachází v okrese Opava, v Moravskoslezském kraji a je součástí Euroregionu Silesia a Mikroregionu Moravice. Obec Čermná ve Slezsku má jedno katastrální území, které má 1233 ha a které sousedí s katastrálním územím obcí Svatoňovice, Vítkov, Vítkov – Klokočov a také ve velké míře s vojenským újezdem Libavá.

Jihozápadní část obce Čermná ve Slezsku se nachází v údolí, které však není trvale obydleno, jelikož se zde nachází jen chatoviště zvané Čermenský mlýn nebo také U čermenského mlýna, které je využíváno převážně v létě. V blízkosti zmíněného chatoviště protéká říčka Budišovka, přes kterou vede kamenný most spojující katastr obce s Vojenským

újezdem Libavá. V této části obce se také nachází spousta bývalých důlních děl po těžbě velmi kvalitní břidlice, která byla používána např. na střešní krytiny, mimo jiné také na střešní krytinu Národního divadla v Praze. Jižní část byla a je velmi oblíbenou lokalitou trampů a dětských letních táborů. Část údolí se nazývá Baletkova dolina a z větší části je toto území zalesněno. Na

Obrázek 5: Pohled na kamenný most (vlastní foto)

neobydlených parcelách obce se nachází zmíněné lesy, dále pole a louky. Většina polí a luk je ve vlastnictví místních farmářů a ostatní jsou pronajímána zemědělským společnostem okolních obcí a soukromým farmářům. Severní část obce je obydlená a částečně také tvořena lesy, poli a loukami. V severní části obce pramení potok Čermná, místními nazýván „Čermenka“. Potok Čermná stejně jako Budišovka se vlévají do řeky Odry. V severní části stejně jako na jihu jsou staré důlní díla po těžbě břidlice, jedná se většinou o zatopené břidličné lomy, je zde však i jeden starý povrchový lom břidlice. Lomy v severní části jsou označovány jako chráněné území, z důvodu výskytu ohrožených netopýrů. V současné době se externí firmy pokouší obnovit těžbu břidlice v obci Čermná ve Slezsku. Nejvyšším bodem obce Čermná ve Slezsku je Křížové pole s 554 metry nad mořem a vrch Čermná s 553 metry nad mořem. Lesy, především smrkové, se nacházejí v severovýchodní a jihozápadní části obce. Výměra lesních pozemků činí dle údajů Státní správy zeměměřictví a katastru 409 ha. V současné době jsou silně napadeny kůrovcem a obec se momentálně snaží intenzivně těžít napadené stromy a obnovovat lesní kulturu. Pole a louky dosahují podle Státní správy zeměměřictví a katastru více než 744 ha (Český úřad zeměměřický a katastrální, © 2004-2020).

V roce 2007 byla na západě obce vybudována záchytná nádrž, tzv. „poldr“, která slouží k zachytávání vody z okolních polí a luk a předcházení tak zatopení domů v této části obce. Díky této

Obrázek 6: Pohled na záchytnou nádrž, její hráz a stavidlo (vlastní foto)

nádrži došlo k ochraně majetku obyvatel obce. V okolí nádrže je vysazeno 72 okrasných stromů a okolí nádrže se stalo velmi atraktivní oblastí pro trávení volného času v přírodě. V budoucnu by přes hráz nádrže měla vést cyklostezka, která by do obce přilákala další turisty a obec by se tak stala více atraktivní, jelikož v okolí obce se v okruhu 15 km nenachází žádná cyklostezka vhodná především pro inline bruslaře.

5.4 Dopravní a technická infrastruktura

Dopravní infrastruktura obce Čermná ve Slezsku je považována za velmi dobrou. Dostat se do obce je možné autem, autobusem i vlakem. Silnice číslo 442 spojuje obec s městy Vítkov a Budišov nad Budišovkou, s Odrami, a také dokonce s Horním Benešovem. Obec Čermná ve Slezsku není průjezdová, tzn. že přes obec se nedostanete do další obce. Než

Obrázek 7: Dopravní infrastruktura v obci Čermná ve Slezsku (mapy.cz, © 2020; vlastní zpracování)

vznikla nová silnice 4426 do Nových Těchanovic, která se napojuje na silnici 443, která byla hlavním tahem na Opavu, byla využívána tzv. „stará cesta“, která je zeleně vyznačená na obrázku 7. V současné době je „stará cesta“ uzavřena a je na ní zřízeno centrální svozové místo pro bioodpad. Silnice třetí třídy 4427 je spolu se silnicí 4426 jedinou silnicí vedoucí přes obec Čermná ve Slezsku. V současné době je silnice v obci ve špatném stavu, jelikož jsou však ve vlastnictví Správy silnic Moravskoslezského kraje, jedině, co může obec udělat pro zlepšení stavu, je opakovaně žádat o nápravu stavu pozemní komunikace.

Co se týče chodníků, původní chodníky byly v roce 2013 a 2015 rekonstruovány, v obci jich je však poměrně nedostatek. Obec momentálně disponuje 450 m chodníku, který se nachází hlavně v centru obce. Ve středu obce zastavuje na provizorních autobusových zastávkách na křižovatce silnic č. 4426 a č. 4427 pravidelná autobusová linka směřující z Vítkova do Budišova a zpět. Autobus zajíždí do obce během školního roku pravidelně 18x za den, o víkendech 4x denně a během prázdnin 12x denně. Katastrálním územím obce Čermná ve Slezsku prochází jednokolejná železniční trať č. 276 Suchdol nad Odrou – Budišov nad

Budišovkou. Osobní vlak v Čermné ve Slezsku zastavuje 9x denně. Trať je také využívána nákladními vlaky, v současné době převážně pro svoz dříví z místních lesů a také pro návoz uhlí, jelikož u místního vlakového nádraží se nachází uhelný sklad a překladiště uhlí a dřeva.

Obrázek 8: Pohled na vlakovou zastávku v obci (vlastní foto)

Celá obec je napojena na veřejnou vodovodní síť, kdy je celá obec zásobována pitnou vodou. V obci není vybudována kanalizační síť. Každý majitel domu v obci si řeší odpadní vody sám, většinou vývozem septiků či žump do centrální čističky odpadních vod ve Vítkově nebo v Opavě, nebo vlastní čističkou odpadních vod. Obec do budoucna zvažuje vybudování centrální obecní čističky odpadních vod a s tím spojené vybudování kanalizační sítě.

Po obci je zavedena soustava rozvodu plynu, který využívá cca 1/3 domácností a firem. Na území obce Čermná ve Slezsku je umístěna centrální tlaková stanice, která se nachází v blízkosti firmy ALU-COLOR, a která slouží k rozvodu zemního plynu do okolních obcí.

Svoz komunálního odpadu domácností je v obci smluvně zajišťován Technickými službami Vítkov, s. r. o. pravidelně jednou týdně. Veškeré plasty z domácností jsou sváženy jednou za 14 dní zaměstnanci obce a jsou dováženy na centrální skládku komunálního odpadu do Nových Těchanovic, která je ve vlastnictví města Vítkova a kde se tyto plasty třídí. Jednou za 14 dní je také svážen přepálený potravinový tuk zaměstnanci obce, kteří jej shromažďují ve speciálním kontejneru. Dvakrát do roka je obecním úřadem pořádán svoz nadrozměrného a nebezpečného odpadu od občanů obce. Na tomto svozu se výrazně podílí sbor dobrovolných hasičů obce a dobrovolníci z řad občanů. Obec se každoročně účastní akce „Uklidíme svět, uklidíme Česko“. V rámci této akce sbor dobrovolných hasičů Čermné ve Slezsku a dobrovolníci z řad občanů obce uklízí katastr obce a jeho blízké okolí. Každoročně se nasbírá průměrně 8 tun odpadu, většinou se jedná o odpad z černých

Obrázek 9: Pohled na skládku bioodpadu (vlastní foto)

skládek vytvořených během roku na odlehlých částech obce. V roce 2020 byla tato akce bohužel zrušena z důvodu vládního nařízení a zavedení omezení volného pohybu osob. Úklid v daném roce provedli zaměstnanci obce v omezeném rozsahu. V obci se nachází kontejnery na tříděný odpad, a to na plasty, papír, sklo, smíšený odpad a také kontejner na textil. Obec disponuje třemi odkládacími místy pro bioodpad jako je listí, tráva či větve a také, jak již bylo zmíněno výše, centrálním svozovým místem pro bioodpad, které je pro občany dostupné každou sudou sobotu na 2 hodiny nebo individuálně po domluvě se správcem.

5.5 Bydlení v obci

V obci Čermná ve Slezsku se v současnosti nachází 4 bytové domy, které čítají celkem 19 bytů. Rodinných domů se v obci nachází 72. Bohužel, poslední rodinný dům se v obci postavil v roce 2001. Obec Čermná ve Slezsku nedisponuje stavebními parcelami, což značně znemožňuje rozvoj obce a příliv nových obyvatel, především těch ekonomicky aktivních, jelikož volné stavební parcely, které se v obci nacházejí jsou v osobním vlastnictví obyvatelů obce, kteří tyto pozemky prodat nechtějí. V budoucnosti by tuto problematiku měl řešit nový územní plán obce, ve kterém se předpokládá rozvoj zástavby v obci.

V oblasti bydlení a podnikání musí být první krok zaměřen na vypracování nového aktuálního územního plánu. Obec Čermná ve Slezsku nedisponuje žádnými volnými parcelami, které by mohla využít pro novou bytovou výstavbu či pro lehký nebo střední průmysl. Parcely vhodné pro průmysl i bytovou výstavbu se v obci nacházejí, nejsou však v majetku obce, jelikož tyto parcely či pozemky vlastní především Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových nebo Státní pozemkový úřad a v rámci vypracování nového územního plánu bude zažádáno o převod určitých parcel do vlastnictví obce.

Stávající územní plán je platný od 17.11.1999 a je značně zastaralý. V současné chvíli je zpracováván nový územní plán obce Čermná ve Slezsku Výběrového řízení na dodavatele zakázky „Územní plán Čermná ve Slezsku“ se zúčastnily 3 firmy, z nichž nejlepší nabídku předložila firma Atelier Archplan Ostrava s.r.o. a tudíž byla pro tuto zakázku vybrána. Následovalo sepsání smlouvy o dílo se zmíněnou firmou, na základě které bylo možné zažádat o dotaci z dotačního titulu „Územní plán“ v rámci programu „Podpora územně plánovacích dokumentací obcí pro rok 2019 – 2023“, vydaným Ministerstvem pro místní rozvoj. Obec předložila žádost o dotaci v celkové výši 363 tis. Kč, jelikož celkové uznatelné

náklady na danou akci představují částku 454 tis. Kč vč. DPH. Územní plán bude zhotoven v šesti pracovních etapách, které budou provedeny ve stanoveném pořadí a lhůtách.

1. pracovní etapa – Doplňující průzkumy a rozborů – **do 16 týdnů** od uzavření smlouvy o dílo = 15 000,- Kč

2. pracovní etapa – Návrh územního plánu pro společné jednání, bez vyhodnocení vlivu životního prostředí (SEA) a udržitelný rozvoj území – **do 28 týdnů** od uzavření smlouvy o dílo = 180 000,- Kč

3. pracovní etapa – Návrh územního plánu pro společné jednání včetně vyhodnocení vlivu návrhu ÚP na životní prostředí (SEA) a včetně vyhodnocení koncepce návrhu územního plánu na udržitelný rozvoj území – **do 8 týdnů** od předání objednavatelem schváleného návrhu územního plánu předaného ve 2. pracovní etapě = 65 000,- Kč

4. pracovní etapa – Úpravy návrhu územního plánu po společném jednání – **do 12. týdnů** od předání pokynů k úpravě zhotoviteli, určeno pro první veřejné projednání = 55 000,- Kč

5. pracovní etapa – Úpravy návrhu územního plánu po prvním veřejném projednání – **do 8 týdnů** od předání pokynů k úpravě zhotoviteli, určeno pro vydání územního plánu zastupitelstvem obce = 45 000,- Kč

6. pracovní etapa – vyhotovení čistopisu po vydání územního plánu – **do 4 týdnů** od předání informace zhotoviteli, že územní plán byl vydán = 15 000,- Kč

V rámci nového územního plánu budou řešeny následující požadavky na základní koncepci rozvoje území obce. Hlavní rozvoj obytného území bude především na severozápadním okraji stávající zástavby podél záhumení komunikace. Při zpracování územního plánu budou nové plochy pro bydlení umístovány v dostatečné vzdálenosti od ploch s případným zdrojem hluku a s ohledem na zdravé životní podmínky pro bydlení jako je kvalita ovzduší. Proto budou tyto plochy vymezeny v dostatečné vzdálenosti od frekventovaných komunikací, železnice, výrobních a podnikatelských aktivit. Zastavitelné plochy budou vymezeny mimo záplavové území. Bude také vymezen dostatečný rozsah vhodných ploch pro rozvoj obytného a občanského vybavení. Územní plán bude také podporovat rozvoj cestovního ruchu v obci, jelikož dojde k vymezení rozvojových ploch pro sportovní aktivity a hromadnou rekreaci. Nový územní plán bude respektovat postavení obce ve struktuře osídlení a podporovat její rozvoj jako obce s obytnou, částečně výrobní a rekreační funkcí. Potřebné rozvojové plochy pro bydlení, občanské vybavení, výrobu a podnikání budou vymezeny především v prolukách zastavěného území, podél stávajících komunikací tak, aby dochována urbanistická struktura obce nebyla narušena. K rozvoji stávajícího centra obce

dojde vymezením nových ploch veřejného prostranství, zeleně a občanského vybavení. V obci se nachází také opuštěné areály a zařízení, ke kterým bude v rámci nového územního plánu navrženo nejvýhodnější řešení k využití daných prostor.

V rámci dopravní infrastruktury budou řešeny nevhodné parametry silnic, místních komunikací a veřejných prostranství. Budou také prověřovány možnosti výstavby chodníků podél silnic v zastavěném území obce a také řešení lokalit s nedostatečným počtem parkovacích míst. V rámci nového územního plánu budou také navrženy plochy pro autobusové zastávky a točnu autobusů v potřebných parametrech. V rámci nového územního plánu obce musí být také zachována prostupnost krajiny pro pěší turistiku, cykloturistiku a zemědělskou účelovou dopravu. V rámci nového územního plánu budou také vyznačeny stávající a také plánované cyklotrasy včetně plánované asfaltové cyklostezky.

V rámci vodního hospodaření bude navrženo vodovodní a kanalizační řády, pokud možno do veřejného prostranství mezi stavby veřejně prospěšné. Také bude navrženo systém odvádění a likvidace odpadních vod v obci. U nakládání s odpady bude potřeba respektovat stávající systém likvidace komunálního odpadu v obci a také prověření možnosti vymezené plochy pro sběrný dvůr a kompostárnu.

Co se týče energetiky bude počítáno s vytápěním bytů elektřinou v rozsahu cca 5 %. Budou navrženy nové trafostanice pro potřebu transformačního výkonu pro navržené zastavitelné plochy. Navržené zastavitelné plochy budou napojeny podle možností na středotlakou plynovodní síť obce.

5.6 Cestovní ruch obce

Obec Čermná ve Slezsku se v současné době stává čím dál více atraktivnější v rámci cestovního ruchu. Dominantou obce je zděný kostel zasvěcený svaté Markétě a krásná kaplička, kterou mohou návštěvníci potkat hned při vjezdu do obce.

Obrázek 10: Pohled na kostel a kapličku (vlastní foto)

Před budovou obecního úřadu je umístěn pomník na vzpomínku „Osvobození Rudou armádou“, který projde v roce 2020 rekonstrukcí. Obec disponuje nádherným parkem v centru obce, ve kterém jsou umístěny informační panely zachycující zajímavosti týkající se obce a malovanou mapu obce se zaimponovanými fotkami obce. Přibližně 200 metrů od parku se nachází hřiště, které disponuje multifunkční asfaltovou oplocenou plochou, dále se zde nachází fotbalové hřiště, rozsáhlé dětské hřiště a také tzv. „workoutové hřiště“.

Obrázek 11: Pohled na dětské hřiště a „workoutové“ hřiště (vlastní foto)

V blízkosti hřiště se také nachází zastíněné stání pro koně. Na hřišti je obcí zřízen stánek s občerstvením, který je v provozu od května do září. V údolí na jihozápadě obce se každoročně pořádají letní tábory pro děti. Obec má ve vlastnictví také kulturní dům, ke kterému přiléhá hostinec vlastněný taktéž obcí.

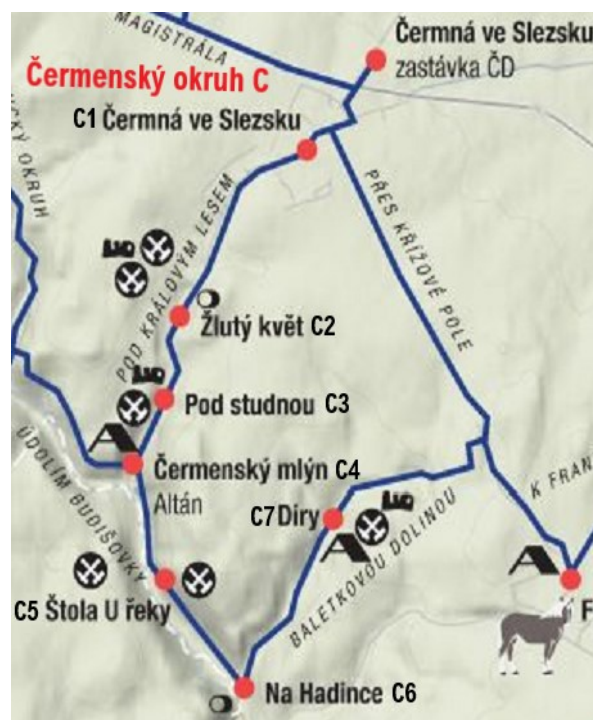
Obcí prochází několik turistických tras. Žlutá trasa začíná v místě Čermenský mlýn na jihozápadě obce, prochází celou obcí Čermná ve Slezsku a končí u řeky Moravice v místě U Lhotky pod Jeskyní. Podél této trasy je možno potkat nesčetné množství bývalých břidlicových lomů. Modrá turistická trasa prochází údolím na jihozápadě obce. Tato trasa začíná v obci Štáblovice u Štáblovického mlýna, prochází přes obce Radkov, Podhradí, město Vítkov, obec Klokočůvek, údolím obce Čermná ve Slezsku, přes město Budišov nad Budišovkou, obec Guntramovice a končí u obce Dvorce v místě zvaném Bučina. Obcí vedou také dvě značené cyklostezky č. 503 a č. 6133. Je nutno zmínit, že

Obrázek 12: Pohled na informační ceduli (vlastní foto)

obec plánuje vybudování asfaltové cyklostezky na západě obce, která by měla být dlouhá přibližně jeden kilometr a měla by být určena především cyklistům a inline bruslařům.

Jak již bylo zmíněno výše, v obci se nachází několik bývalých břidlicových lomů. Šachty sice nejsou přístupné, ale jejich okolí je perfektní volbou pro procházky a odpočinek. Obcí vede veřejnosti přístupná Břidlicová stezka, jež je součástí projektu „Krajina břidlice“, která byla vytvořena v roce 2004. Zřizovatelem této stezky je město Budišov nad Budišovkou, které spolupracuje také s obcemi Svatoňovice a Čermnou ve Slezsku. Stezku tvoří ucelený okruh měřící téměř 50 km a je vhodný jak pro pěší, tak cyklisty. Stezka je rozdělena na několik částí pojmenovaných písmeny A až F. Tyto

Obrázek 13: Mapa trasy Břidlicové stezky (vlastní zpracování)

části se vzájemně propojují a navazují na sebe. Čermenský okruh je značen písmenem C a jeho součástí je 7 informačních panelů zachycující informace o lomech, které jsou v blízkosti stezky. Čermenský okruh dosahuje délky 11 km. Tento okruh C začíná u vlakového nádraží. Zastávka C1 představuje historii břidlicových lomů v obci Čermná ve Slezsku. Trasa pokračuje údolím čermenského potoka k lokalitě C2, která seznámí návštěvníky s místem zvaným Žlutý květ, kde se nachází několik lomů z poloviny 19. století, lomové jezírko či dřevěná štola. Bod C3 nalezneme u místa zvaném Pod studnou, v blízkosti se nachází ruiny hornických staveb. Čermenský mlýn je přiřazen k bodu C4 a v jeho okolí nalezneme několik břidlicových dolů a lomů. Zajímavostí u Čermenského mlýna je mohutná halda břidlice s kamennou zdí, která se táhne podél cesty. Poblíž této haldy se nachází nejvýznamnější čermenský důl, který je v dnešní době již zatopený. U Čermenského mlýna se také nachází bývalá správní budova, která je v současnosti využívána jako chata pro rekreační účely. V údolí potoka Budišovky nalezneme bod C5 zvaný Štola u řeky, u kterého se nachází průzkumná štola. Informační panel C6 zvaný Na Hadince, seznámí návštěvníky stezky s historií místa Na Hadince, včetně podrobných informací o těžbě břidlice na tomto místě. Baletkovou dolinou dojdeme k poslednímu návštěvnímu místu na čermenském

okruhu C7 Díry. Odtud je možné vrátit se zpět do obce nebo pokračovat přes Klokočov do Vítkova. Většina čermenského okruhu vede jihozápadní částí obce.

Obec Čermná ve Slezsku je také atraktivní pro jezdce na koních, jelikož se v obci od roku 2016 nachází Hipostanice Monteho ranch. Jezdci, kteří putují okolím obce mohou využít služeb pro ošetření koní, uložení výstroje či občerstvení jak koňů, tak jezdců. Součástí Hipostanice je také přírodní sportoviště s překážkami. K dispozici je také zastřešená dřevostavba sloužící k ustájení koní. Hipostanice se nachází na kraji obce a nikterak nenarušuje práva

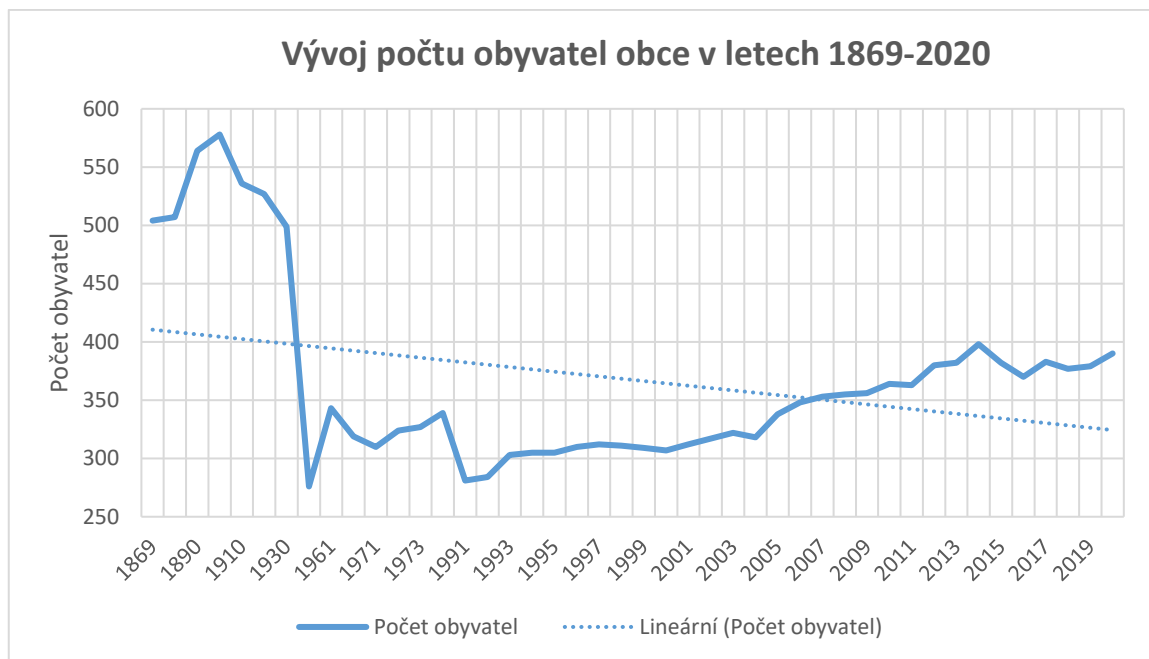
Obrázek 14: Logo Monteho ranch
(vlastní foto)

ostatních občanů. Hipostanice nabízí návštěvníkům také ubytování tábornického stylu, případně spaní pod širým nebem nebo na sýpce v seně. Návštěvníci mají také k dispozici sociální zařízení a mohou si zde zakoupit konzervované bio maso či nápoje alkoholické i nealkoholické. Monteho ranch pořádá každoročně sportovní tábor pro děti, který nabízí intenzivní denní pobyt s koňmi.

V obci Čermná ve Slezsku se nachází objekty druhového bydlení neboli rekreační chaty. Obec disponuje třemi chatarskými osadami. Největší z nich se nachází na severozápadě obce, další na jihozápadě obce – osada Čermenský mlýn, a poslední a nejmenší z nich poblíž centra obce. V obci se nachází 56 staveb pro rekreaci. Některé chaty jsou obydleny celoročně. Většina chatařů se pravidelně účastní kulturních akcí, které jsou pořádány obcí či sborem dobrovolných hasičů obce. Obec v současnosti bohužel nedisponuje žádnými ubytovacími kapacitami.

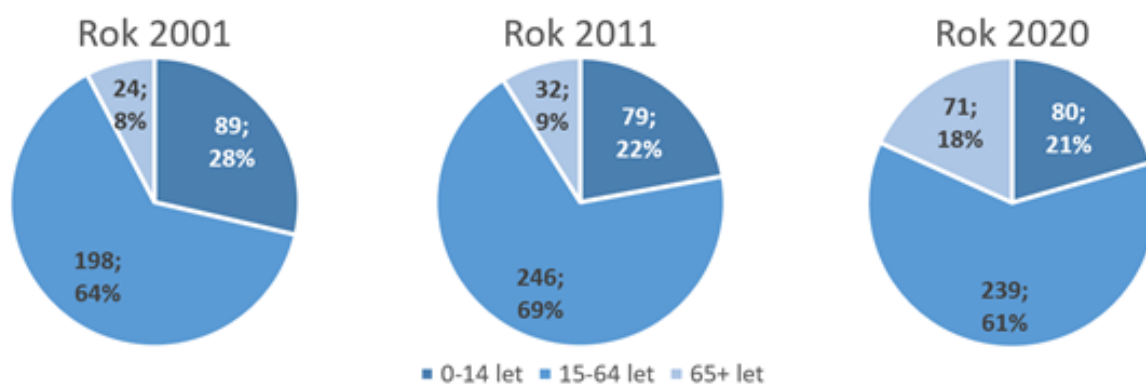
5.7 Demografie obce

Vývoj celkového počtu obyvatel v obci Čermná ve Slezsku od roku 1869 do roku 2020 znázorňuje graf 1. Na grafu je jasně zřetelný propad celkového počtu obyvatel po roce 1945, kdy došlo k hromadnému odsunu Němců a do obce naopak přišli lidé většinou z Valaška. Od roku 1987 docházelo k poklesu obyvatel z důvodu poklesu zemědělské činnosti v obci. Od roku 1991 dochází opět k nárůstu počtu obyvatel obce především z důvodu obyvatel žijících na ubytovnách. (ČSÚ, 2020)

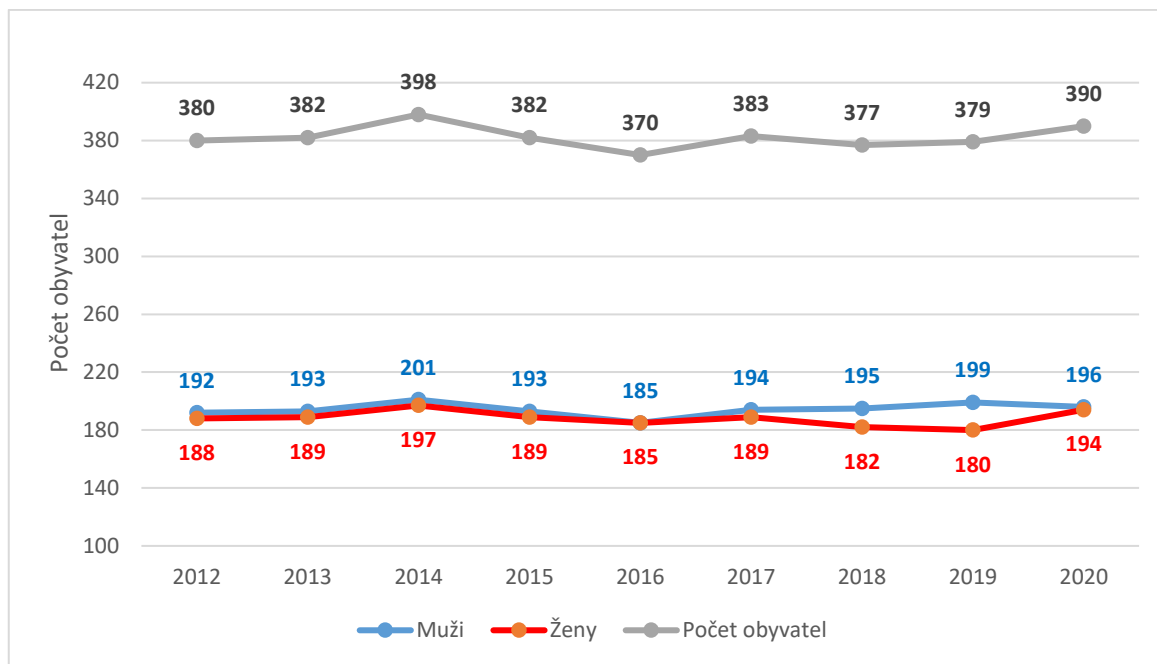
Graf 1: Vývoj celkového počtu obyvatel v obci od roku 1869 až 2020 k 1. 1. příslušného roku (ČSÚ, © 2020; vlastní zpracování)

Průměrný věk obyvatel obce Čermná ve Slezsku je 36,68 let, kdy nejstarším obyvatelem je k 20.4.2020 91letá obywatelka s trvalým pobytem v obci. Počet zemřelých bohužel převyšuje počet narozených. Poslední dítě se v obci narodilo na jaře roku 2019. Graf 2 poukazuje na vývoj věkové struktury obyvatelstva obce Čermná ve Slezsku v letech 2001, 2011 a v roce 2020. V porovnání s rokem 2001 došlo v roce 2020 k nárůstu počtu obyvatel nad 65 let o 10 %. Naopak u počtu dětí do 14 let došlo od roku 2001 k úbytku o 8 %.

Graf 2: Srovnání věkové složení obyvatel obce v letech 2001, 2011 a 2020 (ČSÚ, © 2020; vlastní zpracování)

Graf 3 znázorňuje vývoj počtu žen a mužů vždy k 1.1. v daném roce v letech 2012 až 2020 a také vývoj celkového počtu obyvatel v daných letech. Počet mužů a žen je k 23.3.2020 prakticky vyrovnaný, což od roku 2012 byl téměř vždy. Výjimku tvoří rok 2018 a 2019, kde je možné sledovat rozdíl mezi počtem mužů a žen, přičemž počet mužů výrazněji převyšuje počet žen. K 23.3.2020 má v obci 390 osob trvalé bydliště.

Graf 3: Vývoj celkového počtu obyvatel, počtu žen a mužů v obci v letech 2012 až 2020 k 1. 1. příslušného roku (ČSÚ, © 2020; vlastní zpracování)

Co se týče rodinných stavů, 50,51 % obyvatel je svobodných, nutno zmínit, že jsou zde zařazeny také děti do 18let. Rozvedených obyvatel v obci je 7,44 % obyvatel a vdovců či vdov je v obci 3,33 %.

5.8 Ziskový sektor obce

Následující kapitola je věnována podnikajícím fyzickým osobám a společnostem, které podnikají na území obce Čermná ve Slezsku.

Na území obce se nachází pouze jeden obchod se smíšeným zbožím, který je nazýván **Smíšené zboží – Dagmar Urbanová**. Obchod je otevřen každý všední den od 6:00 do 16:00 a v sobotu od 6:00 do 10:00. Přes prázdniny je obchod otevřen také v neděli a je využívám pro zásobování letních táborů pořádaných na území obce Čermná ve Slezsku. Další nejbližší obchod s potravinami je ve 3 km vzdáleném Vítkově.

Obrázek 15: Místní provozovna smíšeného zboží (vlastní foto)

Nejvýznamnějším zaměstnavatelem občanů obce Čermná ve Slezsku je společnost **ALU – COLOR, s. r. o.**, která provádí práškové lakování a úpravu hliníkových povrchů. Společnost zahájila výstavbu lakovny v obci Čermná ve Slezsku v roce 1994. Společnost se zabývala povrchovou úpravou hliníkových

Obrázek 16: Pohled na sídlo a provozovnu společnosti ALU – COLOR, s. r. o. (vlastní foto)

produktů a jejich lakováním. Až do roku 2009 byla jedinou společností, která se zabývala lakování hliníkových produktů na území České republiky. Společnost ALU – COLOR, s. r. o. intenzivně spolupracuje s obcí Čermná ve Slezsku a je významným partnerem a sponzorem v rámci pořádání kulturních či sportovních akcí v obci.

Společnost **VPS – Jan Šuster**, která se zabývá výrobou, prodejem a výkupem palet, patří také k významnému zaměstnavateli občanů v obci. Mimo jiné společnost vyrábí také dřevěné bedny, překližky, OSB výrobky apod. Společnost VPS – Jan Šuster zakoupila v roce 2002 bývalý areál JZD v obci Čermná ve Slezsku. Společnost disponuje halou, ve které se nachází pila

Obrázek 17: Pohled na sídlo a provozovnu společnosti VPS – Jan Šuster (vlastní foto)

pro úpravu dřeva na výrobu palet, dále skladem, paletovou dílnou, opravárenskou dílnou, kanceláři a sociálním zařízením pro zaměstnance. Společnost VPS – Jan Šuster se stejně jako společnost ALU – COLOR, s. r. o. nachází na okraji obce a nijak nenarušuje chod v obci a klid občanů. VPS – Jan Šuster je také významným sponzorem a partnerem obce Čermná ve Slezsku.

V obci Čermná ve Slezsku se také nachází **FJ – Truhlářství**, zabývající se zakázkovou výrobou kuchyňských linek, dveří, šatních a vestavěných skříní, samonosných schodišť z masivu či výrobou selského nábytku. V obci se také nachází opravář a údržbář motorových vozidel **Polishing Garages – Petr Hubáček**. V obci nabízí podnikající OSVČ občanům

obce kadeřnické a kosmetické služby, také masáže či pedikúru což velmi oceňují především senioři, kteří tak nemusí dojíždět kvůli těmto službám do města.

5.9 Neziskový sektor obce

V rámci neziskového sektoru je v obci zřízena mateřská škola, dětská skupina, sbor dobrovolných hasičů a knihovna. V minulosti bylo v obci zřízeno také Myslivecké sdružení, Střelecký oddíl, Spolek chatařů, Spolek chovatelů drobného zvířectva a ptactva nebo také turistický oddíl.

5.9.1 Mateřská škola Čermná ve Slezsku

Mateřská škola Čermná ve Slezsku je odloučeným pracovištěm Mateřské školy Vítkov. MŠ sídlí v budově obecního úřadu. Tato budova prošla v roce 2014 rekonstrukcí a rovněž bylo upraveno okolí MŠ, především u vstupu do Mateřské školy byla vybudována výsadba okrasných keřů a stromů a ve školní zahradě byly vybudovány nové herní prvky pro děti. Školní zahrada je oplocená, pod kamerovým systémem a není volně přístupná veřejnosti. V rámci rekonstrukce budovy došlo také k modernizaci vnitřního vybavení školy.

Mateřská škola disponuje prostornou třídou, menší tělocvičnou, jídelnou, přípravnou jídla, šatnou, sociálním zařízením a již zmíněnou prostornou školní zahradou s herními prvky. Mateřská škola má kapacitu 20 míst, kdy ve školním roce 2019/2020 navštěvuje MŠ 15 dětí. V MŠ se nachází pouze jedna třída „Medvíďata“.

Obrázek 18: Pohled na mateřskou školu a školní zahradu (vlastní foto)

MŠ má 3 zaměstnance. Jsou to dvě učitelky a jeden provozní zaměstnanec, který se stará o úklid školky, chystání stravy pro děti a podobně. Každou lichou středu v měsíci je pro děti k dispozici logoped. Zřizovatel poskytuje škole 2 učitelky. Obec Čermná ve Slezsku poskytuje prostory a hradí veškeré náklady spojené s Mateřskou školou. Veškerá strava pro

děti je dovážena z jídelny, kterou provozuje Základní škola a Gymnázium Vítkov. Jedná se o přesnídávky, obědy a svačiny.

Mateřská škola byla v od roku 2007 do roku 2010 zavřena z důvodu nedostatku dětí. Učitelky spolu s dětmi připravují karnevaly, sportovní odpoledne v tělocvičně, besídky ke Dni matek, rozloučení s předškoláky, Mikulášskou nadílku, vánoční besídky, vystoupení pro místní seniory v rámci akce „Posezení se seniory“. Děti se také účastní výletů do okolí.

5.9.2 Dětská skupina Monty z.s.

Dětská skupina Monty z. s. vznikla v únoru 2018 a jedná se o nové zařízení typu mateřské školy a jeslí. Zařízení je vhodné pro děti od 2 let. Kapacita tohoto zařízení je 12 dětí. Dětská skupina se nachází v budově Monteho ranche, tudíž jsou děti v klidném prostředí a jsou v blízkém kontaktu s přírodou a zvířaty. Děti s vychovatelkami pravidelně chodí na procházky a navštěvují volně přístupné obecní dětské hřiště. Děti mají stanovený program, který zahrnuje komunikační blok, výchovně vzdělávací a kreativní blok, pohybový a hudebně pohybový blok zaměřený na hrubou motoriku, fyzickou kondici a koordinaci pohybů, dále jsou zde zahrnuty tematické vycházky a pohybové aktivity venku, samozřejmě hygiena, stravování a odpočinek.

5.9.3 Obecní knihovna

Obecní knihovna má k dispozici více než 2000 výtisků k vypůjčení od beletrie pro dospělé, mládež a děti po naučnou a vzdělávací literaturu. Během roku jsou průběžně dokupovány do stálého knižního fondu nové knihy a 4x během roku je provedena cirkulace výměnných souborů knih s knihovnou ve Vítkově.

Obrázek 19: Obecní knihovna (vlastní foto)

Obecní knihovna také přijímá knižní dary od veřejnosti. Od roku 2020 je zavedeno půjčování knih bez poplatku. Obecní knihovna se nachází v prostorách Obecního úřadu Čermné ve Slezsku. V prostorách obecní knihovny je zřízen čtenářský koutek se stolem a křesly. Obecní knihovna Čermná ve Slezsku je otevřena občanům a čtenářům každé první a druhé úterý v měsíci od 15:00 do 16:00 hodin. V současnosti má knihovna 16 pravidelných čtenářů.

5.9.4 Sbor dobrovolných hasičů obce Čermná ve Slezsku

První sbor dobrovolných hasičů obce Čermná ve Slezsku byl založen již 17. 1. 1882. Tehdy se jednalo o německý sbor hasičů. Český sbor hasičů byl založen 28. 3. 1907. V současné době má SDH Čermná ve Slezsku zásahovou jednotku patřící do

skupiny 5. V zásahové jednotce je 7 členů sboru dobrovolných hasičů.

Obrázek 20: Pohled na hasičskou zbrojnici (vlastní foto)

Zásahová jednotka se pravidelně účastní teoretické přípravy a přeškolování v hasičské škole v Janských Kouplích. V rámci zásahové jednotky jsou 3 členové školeni na práci s motorovou pilou. Celkově má SDH Čermná ve Slezsku 43 členů. Kromě teoretické přípravy dochází k vlastní tréninkové přípravě, ať už v rámci požárního sportu nebo v rámci pravidelného zkoušení techniky. SDH má 3 sportovní družstva, která se účastní soutěží v požárním sportu. Jedná se o družstvo starších mužů, mladších mužů a také o družstvo žen. V současné době jsou všechna družstva aktivní. Tato družstva se účastní především Okrskových závodů, závodů O pohár starosty obce a každoročně se účastní závodů v požárním sportu v rámci akce „Setkání obcí s názvem Čermná“, kde pravidelně startuje 10–15 družstev. Sportovní družstva jsou velmi úspěšná a pravidelně se umisťují na předních pozicích, kdy tak velmi pozitivně prezentují obec. Sbor dobrovolných hasičů obce se každoročně zúčastňuje akcí, díky kterým dochází ke zvelebování obce. SDH je financován obcí Čermná ve Slezsku. V roce 2019 se obci podařilo zakoupit nový automobil DA-L 1Z Ford Tranzit, který byl z 80 % dotován MSK. V kapitole 5.10. jsou zmíněny akce, které SDH pořádá.

5.10 Kulturní život v obci

Jak již bylo zmíněno výše, obec má k dispozici kulturní dům s hostincem, knihovnu, fotbalové hřiště, oplocené asfaltové hřiště, které je víceúčelové, dětské hřiště a park. O kulturní i sportovní život v obci se stará kulturní výbor zastupitelstva obce a sbor dobrovolných hasičů obce. Nejdelsí tradici v obci má kulturně sportovní akce „**Setkání obcí s názvem Čermná**“ neboli Setkání Čermných. Tato akce se poprvé pořádala v roce 1991

v obci Čermná na Orlicí. Každý rok se akce koná v jedné z obcí Čermná v České republice nebo v Polsku. V obci Čermná ve Slezsku se tato akce konala v roce 1993, 2001, 2007 a naposledy v roce 2016. Při této akci se pořádají turnaje a závody v různých sportech kdy jednotlivé obce soupeří proti sobě. Zastupitelé jednotlivých obcí mají společné setkání a zasedání. Pro občany, kteří se neúčastní turnajů jsou připraveny prohlídky obce s průvodcem, kdy jsou občané ostatních obcí seznámeni s historií a památkami v pořadatelské obci. V průběhu dne jsou zařízeny doprovodné programy. V podvečer jsou vyhlášeny výsledky sportovních klání, probíhá společné focení všech zástupců obcí a následuje zábava s živou hudbou. Kulturní výbor obce Čermná ve Slezsku pořádá každoročně následující akce. **Obecní ples** je pořádán každý rok v první polovině února. Ples navštěvují také lidé z blízkého okolí obce a místní chataři. Obecního plesu se každý rok účastní okolo 80 lidí. **Dětský maškarní ples** je pořádán v první polovině března a těší se velké oblibě. Každý rok se této akce účastní okolo 50 dětí v maskách. Pro děti je připraven bohatý program plný her a také přehlídka masek, u které dochází k výběru nejoriginálnějších masek. **Velikonoční dílničky pro děti** jsou pořádány o Velikonocích na Velký pátek. Děti mají možnost vyrobit si spolu se svými rodiči velikonoční ozdoby a produkty, které si následně mohou odnést domů. Při příležitosti oslavy Dne matek je pořádána akce s názvem „**Posezení se seniory**“. Pro seniory je přichystané posezení v kulturním domě s živou muzikou, občerstvením a doprovodným programem, ve kterém je zahrnuto vystoupení dětí ze Základní umělecké školy ve Vítkově, Smíšeného pěveckého sboru Komenského a také vystoupení dětí z místní Mateřské školy. **Dětský den** je pořádán na přelomu května a června na místním hřišti. Tuto akci pořádá spolu s kulturním výborem také sbor dobrovolných hasičů obce. V současné době probíhá dětský den formou tematických stezek. Trasa této akce vede z místního hřiště, přes cvičnou dráhu sboru dobrovolných hasičů u místní hasičské zbrojnice, pokračuje přes park na hráz „poldru“ a vrací se zpět na hřiště. Na trase jsou vytvořena soutěžní stanoviště. Každý rok je jiné téma stezky, např. pohádková stezka či stezka profesí. U příležitosti dětského dne se také kácí Májka, která je postavena sborem dobrovolných hasičů každoročně při akci „Uklidme svět, uklidme Česko“. Akce „**Vánoční zpívání a rozsvícení vánočního stromu**“ je spojena s „**Mikulášskou nadílku pro děti**“. Tato akce byla v minulosti pořádána v místním kostele, ale na žádost místního faráře musela být akce bohužel přesunuta do kulturního domu. Každý rok na této akci zpívá Smíšený pěvecký sbor Komenského z Vítkova. U této příležitosti se rozdávají domácí koláčky a svařené víno. V průběhu večera je slavnostně rozsvícen vánoční strom v místním parku, starosta obce provede přípitek a následně je provedena Mikulášská nadílka pro děti pod

rozsvíceným vánočním stromem. Týden po předešlé zmíněné akci jsou pořádány „**Vánoční dílničky**“ pro rodiče s dětmi. Děti si stejně jako o Velikonocích mohou s rodiči vyrobit vánoční ozdoby a produkty, které si následně mohou odnést domů. Každý rok je také pořádán „**Novoroční příděvek se starostou obce**“ v místním parku. U této příležitosti je odpálen obecní ohňostroj, který mají na starost místní hasiči. Sbor dobrovolných hasičů každoročně pořádá **Košť ovocných pálenek**. Z důvodů velmi slabé úrody v posledních letech byla upravena pravidla a účastníci se mohou do koštu přihlásit se vzorkem ovocné pálenky z jakéhokoliv roku. Každoročně se sejde okolo dvaceti vzorků, u kterých se hodnotí vůně a chuť. Výherce nejlepší pálenky získá putovní korunu krále koštu a majitel nejhůře ohodnocené pálenky získá putovní slepeckou hůl. V březnu je pravidelně pořádána **Josefovská zábava**, která se těší velké oblibě u místních i obyvatel z okolních obcí. Sbor dobrovolných hasičů pořádá v rámci svatodušních svátků **Smažení vajec**. Vstupenkou na tuto akci jsou 2 vejce. Nejvíce vajec se nasbíralo v roce 2018, rekordních 218. Tato akce se těší velké oblibě především u chatařů, kterých na akci každý rok přibývá. Sbor dobrovolných hasičů dále pořádá **Závody v požárním sportu o pohár starosty**. Tyto závody se pořádají na začátku července u příležitosti oslavení svátku sv. Markéty, jelikož místní kostel je zasvěcený právě sv. Markétě. Závodů o pohár starosty obce se účastní závodní družstva sboru dobrovolných hasičů z Čermné ve Slezsku, Vítkova, Budišova, Melče, Lesních Albrechtic a Radkova. Poslední akcí v roce je **Silvestrovský výšlap**. Každoročně se začíná na Silvestra v 10:00 hodin od hasičské zbrojnice. Cílem těchto výšlapů jsou návštěvy místních břidlicových lomů, u kterých je připraveno posezení u ohně a hudby. Výšlap je dlouhý od 4 do 6 km a pro osoby s omezením pohybu či pro seniory je zabezpečena doprava na místo i zpět.

5.11 Mikroregion Moravice

Obec Čermná ve Slezsku je součástí Venkovského mikroregionu Moravice. Tento mikroregion je zaměřen především na pomoc a koordinaci při řešení problémů, které se týkají všech oblastí daného mikroregionu. Dále napomáhá s přípravami projektů pro získávání podpory ze státních a evropských prostředků především pro zemědělství a rozvoj venkova. Mikroregion Moravice vznikl jako dobrovolné a otevřené spojení obcí a měst Budišovska a Vítkovska. Členství v tomto spojení vzniká písemným přistoupením k dohodě o členství v mikroregionu a stejně tak i zaniká. Mikroregion Moravice tvoří obce a města, které spadají pod okres Opava.

Na obrázku č. 22 je zobrazena mapa mikroregionu Moravice. Obce označeny světle modrou barvou náleží k ORP Vítkov, světle zelenou barvou náleží pod ORP Opava. Mikroregion dosahuje rozlohy 323 km² a z 51 % je tvořeno zemědělskou půdou. Venkovský mikroregion Moravice je tvořen 14 obcemi a 2 městy. Rozloha mikroregionu tvoří 30 % rozlohy okresu Opava.

V mikroregionu Moravice se nachází obec Branka u Opavy, Březová, Černá ve Slezsku, Kružberk, Melč, Mikolajice, Moravice, Nové Lublice, Radkov, Raduň, Skřipov, Staré Těchanovice, Svatoňovice, Větrkovice a města Budišov nad Budišovkou a Vítkov. Každý rok je pořádáno setkání členů mikroregionu, kdy se o organizaci této akce stará pokaždé jeden člen daného mikroregionu.

Každý člen mikroregionu platí mikroregionu členský roční příspěvek. Mikroregion Moravice má k dispozici party stan, který je půjčován pouze obcím, které zaplatily příspěvek na zakoupení stanu. Na webových stránkách mikroregionu Moravice je k dispozici přehled akcí, na kterých byl tento stan zapůjčen včetně akcí, které jsou již naplánované, aby obce věděly, zda je v daném termínu stan k dispozici nebo ne. (Mikroregion Moravice, © 2020).

Obrázek 21: Územní působnost Mikroregionu Moravice (Mikroregion Moravice, © 2020)

5.12 Orgány obce – samospráva obce

K orgánům obce Černá ve Slezsku patří starosta a místostarosta obce, zastupitelstvo obce a jeho výbory a obecní úřad.

Zastupitelstvo obce je složeno ze 7 členů, ze kterých 1 člen vykonává funkci starosty a 1 člen funkci místostarosty. Všichni zastupitelé včetně starosty a místostarosty jsou neuvolnění. Zasedání zastupitelstva probíhá každý druhý měsíc, pokaždé v pondělí od 17:00 hodin, případně dle potřeby častěji. Zasedání zastupitelstva probíhá v zasedací místnosti obecního úřadu. Každý zastupitel je předsedou daného výboru. V obci Černá ve Slezsku je zřízen kontrolní, finanční a kulturní výbor, dále výbor pro životní prostředí a výbor pro

občanské záležitosti. Každý výbor má kromě předsedy další dva členy z řad občanů až na kulturní výbor, který má členů šest. Výbor pro občanské záležitosti má na starost kontakt se seniory v obci. Každý senior, který v daném roce dosáhne kulatých a půlkulatých narozenin, počínaje 60 let, dostane od obecního úřadu prostřednictvím výboru pro občanské záležitosti dárkový balík s kytkou a osobním blahopřáním. Občanům starších 80let je takovéto blahopřání a pozornost věnována každý rok. Výbor pro životní prostředí se zabývá všemi podněty z řad obyvatel ohledně životního prostředí, které následně předkládá zastupitelstvu obce. Kulturní výbor má na starost kulturní život v obci. Kulturní akce pořádané kulturním výborem byli již zmíněny v kapitole 5.10.

Obrázek 22: Pohled na budovu obecního úřadu s mateřskou školou (vlastní foto)

Na volební období 2018 až 2022 byl z řad zastupitelstva **starostou** zvolen Svatopluk Urbásek. Za **místostarostu** určilo zastupitelstvo na zmíněné období Josefa Mikulenu. Starosta i místostarosta vykonávají svou funkci jako neuvolnění zastupitelé. Starosta je na obecním úřadě každé pondělí a středu od 14:00 do 16:00 hodin, stejně tak i místostarosta.

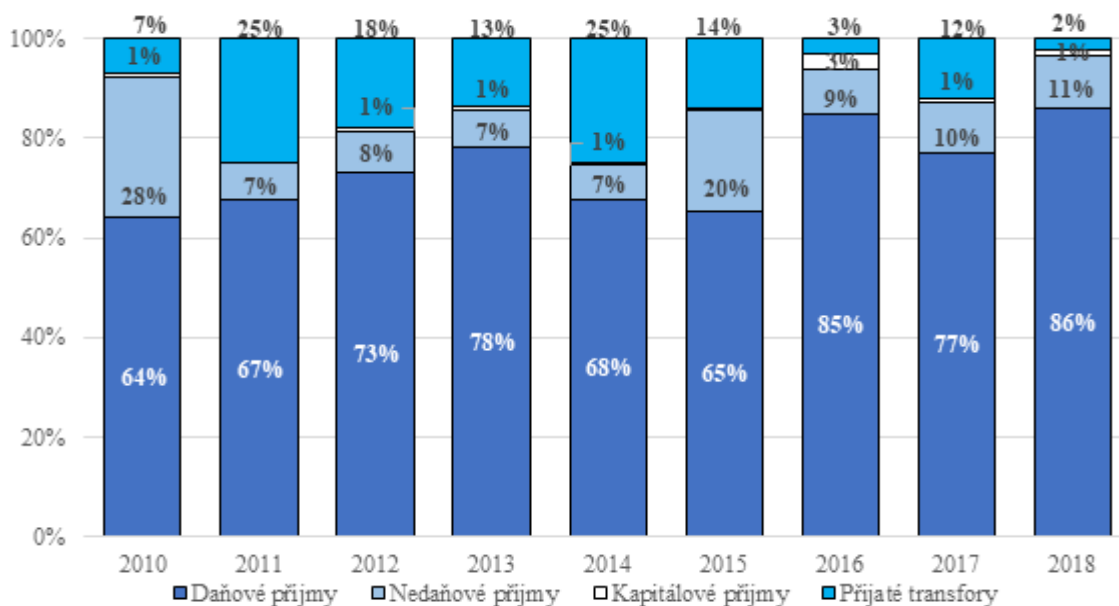
Starosta je v čele **obecního úřadu**. Na obecním úřadu dále pracuje referentka obce, 3 zaměstnanci, kteří mají v popisu práce především údržbu veřejného prostranství a všechny technické věci, které je potřeba v rámci obce řešit. Obecní úřad sídlí v budově, ve které je umístěna také Mateřská škola, knihovna a jedna místnost je pronajímána Agentuře pro sociální začleňování do roku 2021. S Agenturou pro sociální začleňování obec spolupracuje od roku 2016. Čermná ve Slezsku byla spojena s městy Vítkov a Budišov nad Budišovkou z toho důvodu, že Agentura pro sociální začleňování spolupracuje většinou s obcemi, které mají nad 8 000 obyvatel. Agentura se zabývá touto lokalitou z toho důvodu, že je zde vysoká nezaměstnanost, nízká úroveň vzdělání a velmi vysoká zadluženost obyvatel (Agentura pro sociální začleňování, © 2020).

6 ANALÝZA A EVALUACE HOSPODAŘENÍ OBCE ČERMNÁ VE SLEZSKU

Tato kapitola diplomové práce má za cíl provést analýzu hospodaření obce Čermná ve Slezsku a následnou evaluaci hospodaření obce. První podkapitola se zabývá analýzou příjmů obce a druhá podkapitola výdaji obce. Ve zmíněných podkapitolách jsou údaje z let 2010 až 2018. Třetí kapitola se zabývá zhodnocením hospodaření obce ve vybraných ledech. V poslední podkapitole je provedena analýza rozpočtových výhledů z let 2015 až 2023. Rozpočtové výhledy z předchozích let nebylo možné použít, jelikož byly pouze v textové formě bez konkrétních finančních plánů. Všechna data jsou čerpána z výkazů účetní závěrky obce a ze střednědobých výkazů obce.

6.1 Analýza příjmů rozpočtu obce Čermná ve Slezsku

Následující analýza představuje skutečné příjmy obce Čermná ve Slezsku v letech 2010 až 2018 podle druhového třídění. Jak je možné vidět v grafu 4 a tabulce 2, nejvýznamnějšími příjmy pro obec jsou příjmy daňové. Daňové příjmy se podílově pohybují od 64 % do 86 %. Od roku 2013 můžeme pozorovat každoroční nárůst daňových příjmů.

Graf 4: Podíl jednotlivých příjmů rozpočtů obce Čermná ve Slezsku v letech 2010 až 2018 (Obec Čermná ve Slezsku, © 2020; vlastní zpracování)

Ostatní skupiny příjmů se mohou oproti daňovým příjmům zdát poněkud zanedbatelné. Nedaňové příjmy jsou velmi kolísavé, jelikož představují na celkových příjmech podíl od 7 % do 28 %. Stejně kolísavou tendenci mají přijaté transfery, které představují podíl na příjmech obce od 2 % do 25 %. Naprosto zanedbatelné jsou příjmy kapitálové, které ve

sledovaném období jsou buďto nulové, což byli v roce 2011 nebo představují 1 % až 3 % příjmů obce v daném roce.

Tabulka 2: Struktura celkových příjmů obce Čermná ve Slezsku v letech 2010 až 2018 (Obec Čermná ve Slezsku, © 2020; vlastní zpracování)

(v tis. Kč)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Daňové příjmy	3 147	3 141	3 256	3 931	4 190	4 515	4 696	5 014	5 713
Nedaňové příjmy	1 374	343	362	373	412	1 412	500	654	698
Kapitálové příjmy	38	0	25	40	31	6	167	61	83
Přijaté transfery	335	1 168	803	675	1 544	980	177	775	139
Celkové příjmy celkem	4 895	4 654	4 447	5 020	6 179	6 915	5 541	6 505	6 634

6.1.1 Daňové příjmy

Jak již bylo zmíněno výše, největší skupinou příjmů s růstovou tendencí byly ve sledovaném období **daňové příjmy**. Daňové příjmy se skládají ze sdílených daní, svěřených daní, dále z místních a správních poplatků. Největší položky daňových příjmů jsou tvořeny ze **sdílených daní**. V tabulce 3 jsou sdílené daně rozděleny na daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob, daň z přidané hodnoty a daň z hazardních her, kdy daň z přidané hodnoty tvoří největší podíl na daňových příjmech, a to v průměru 42 %, naopak nejmenší podíl v průměru necelé procento má na daňových příjmech daň z hazardních her, která byla zavedena v roce 2017. Dani z hazardních her předcházely odvod z výherních hracích přístrojů. Daň z příjmů fyzických osob a daň z příjmů právnických osob tvoří v průměru 21 % podílu na daňových příjmech ve sledovaných letech.

Svěřené daně jsou složeny z daně z příjmů právnických osob za obce a také daň z nemovitostí, které se na území dané obce nachází. Daň z nemovitostí má kolísavou tendenci, kdy nejvyšší úroveň dosáhla v roce 2018. Podíl daně z nemovitostí na daňových příjmech je ve sledovaném období v rozmezí od 9 % do 16 %.

Tabulka 3: Struktura daňových příjmů obce Čermná ve Slezsku v letech 2010 až 2018 (Obec Čermná ve Slezsku, © 2020; vlastní zpracování)

(v tis. Kč)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Daň z příjmů FO	656	679	712	860	890	978	1 079	1 201	1 373
Daň z příjmů PO	623	514	658	788	897	963	1 072	1 052	1 059
Daň z přidané hodnoty	1 297	1 394	1 258	1 671	1 785	1 877	1 883	2 135	2 541
Daň z nemovitosti	478	454	510	472	500	517	548	461	575
Místní poplatky	91	97	104	119	99	160	90	136	134
Správní poplatky	2	3	3	1	2	2	2	3	2
Daň z hazardních her	0	0	9	16	13	16	19	26	29
Daňové příjmy celkem	3147	3 141	3 256	3 931	4 190	4 515	4 696	5 014	5 713

V rámci **místních poplatků** vybírá obec Čermná ve Slezsku pouze poplatky ze psů a poplatky za provoz, shromažďování a odstraňování komunálních odpadů. Obec Čermná ve Slezsku evidovala ve sledovaném období v průměru 53 registrovaných psů. Bohužel je veřejně známo, že psů se v obci vyskytuje daleko více. Obec Čermná ve Slezsku má stanoven roční poplatek za jednoho psa ve výši 150,- Kč. Další pes v domácnosti má stanoven poplatek ve výši 200,- Kč. Členové zásahové jednotky sboru dobrovolných hasičů Čermné ve Slezsku mají stanovenou výjimku z ročního poplatku za psa, avšak tato výjimka se týká pouze jednoho psa na hasiče. V roce 2019 proběhlo hromadné čipování psů a obyvatelé, kteří doložili na obecní úřad doklad o čipování psa jsou v roce 2020 osvobozeni od poplatku za psa. I místní poplatky mají v rámci sledovaného období velmi kolísavou tendenci, kdy podíl místních poplatků na celkových daňových příjmech ve sledovaném období se nachází v rozmezí 2 % až 4 %. Co se týče **správních poplatků**, jejich výše je ve sledovaném období zanedbatelná, což vypovídá i méně než 1 % podíl na celkových daňových příjmech.

6.1.2 Nedaňové příjmy

V tabulce 4 je k dispozici přehled **nedaňových příjmů**, které byly rozděleny do několika skupin. Oproti daňových příjmů, představují nedaňové příjmy menší, avšak neméně důležité příjmy obce Čermná ve Slezsku. Ve sledovaném období měla obec Čermná ve Slezsku nejnižší nedaňové příjmy v roce 2011 ve výši 343 tis. Kč, zatímco nejvyšších nedaňových příjmů obec dosáhla v roce 2015, kdy nedaňové příjmy dosáhly výše 1 412 tis. Kč.

Jak již bylo zmíněno výše, nedaňové příjmy jsou v této analýze rozděleny do několika skupin, jednou z nich je skupina **příjmy ze splátek půjčených prostředků obyvatel**. Tato skupina měla ve sledovaném období také kolísavou tendenci, což lze vidět např. v roce 2013 kdy byly splátky od obyvatel nulové, a naopak nejvyšší byly v roce 2015 kdy obec navíc obdržela splátku půjčených prostředků od obecně prospěšné společnosti a výše této skupiny nedaňových příjmů dosáhla v daném roce 1 003 tis. Kč.

Další skupinou nedaňových příjmů jsou **příjmy z pronájmu pozemků**. Tyto příjmy měly také kolísavou tendenci, jelikož v roce 2014 dosahovaly výše 7 tis. Kč což představuje nejnižší příjem z pronájmu pozemků za sledované období. Naopak nejvyšších příjmů z pronájmu pozemků obec dosáhla v roce 2015 ve výši 108 tis. Kč.

Nejvýznamnější položkou v rámci nedaňových příjmů jsou **příjmy z poskytování služeb a výrobků**. Do roku 2014 měly tyto příjmy rostoucí tendenci, v roce 2015 došlo k poklesu,

který po roce 2016 opět pokračoval. Příjmy z poskytování služeb a výrobků jsou složeny zejména z těžby a prodeje dřeva, dále z příjmů z obecní knihovny a také z příjmů ze služby, které obec poskytuje svým občanům. Mezi tyto služby patří např. odklid sněhu z příjezdových cest či mulčování a sekání luk a zahrad občanů.

Tabulka 4: Struktura nedaňových příjmů obce Čermná ve Slezsku v letech 2010 až 2018 (Obec Čermná ve Slezsku, © 2020; vlastní zpracování)

(v tis. Kč)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Splátka půjčených prostředků od obyvatel a jiných	53	63	15	0	7	1 003	21	52	39
Příjmy z pronájmu pozemků	16	16	20	19	7	108	70	33	102
Příjmy z poskytování služeb a výrobků	159	203	299	325	338	283	380	235	219
Příjmy z pronájmu movitých a nemovitých věcí	14	27	7	23	23	18	22	50	51
Přijaté sankční platby	0	0	3	0	35	0	0	0	0
Příjmy z úroků	21	16	13	6	2	0	0	0	0
Přijaté neinvestiční dary	700	18	5	0	0	0	7	3	11
Příjmy z prodeje zboží	0	0	0	0	0	0	0	280	275
Ostatní příjmy	411	0	0	0	0	0	0	1	1
Nedaňové příjmy celkem	1 374	343	362	373	412	1 412	500	654	698

Do skupiny **příjmů z pronájmu movitých a nemovitých věcí** patří např. pronájem obecního traktoru či zemědělského příslušenství, dále pronájem mulčovacího stroje, drtiče větví, vozíku, čerpadla, party stanu či pronájem kulturního domu ať už velkého či jen malého sálu, pronájem hospody, přístřešku u hřiště, hřiště či herna v budově obecního úřadu. Dále obec poskytuje k pronájmu sportovní vybavení jako je síť a její příslušenství, míče, stoly pro stolní tenis a vybavení ke stolnímu tenisu. Ve sledovaném období měly tyto příjmy opět kolísavou tendenci, kdy k nejmenšímu příjmu došlo v roce 2012, a to k pouhým 7 tis. Kč, naopak k nejvyššímu příjmu došlo v roce 2018, kdy obec přijala 51 tis. Kč.

Přijaté sankční platby obec ve sledovaném období získala pouze v letech 2012 a 2014 a tvoří velmi nízké částky. **Příjmy z úroků** měly ve sledovaném období klesající tendenci, v roce 2015 dosahovaly hodnoty 21 tis. Kč, následoval každoroční pokles a od roku 2015 jsou dokonce nulové. V letech 2017 a 2018 došlo k **příjmům z prodeje zboží**, jelikož obec provozovala v těchto letech stánek s občerstvením na místním hřišti.

Přijaté neinvestiční dary byly ve sledovaném období přijaty pouze v letech 2010 až 2012 a následně v letech 2016 až 2018. Výše přijatých neinvestičních darů byla také velmi proměnlivá, což je znázorněno v tabulce 4.

Ve skupině **ostatních příjmů** jsou znázorněny příjmy v letech 2010, 2017 a 2018. Nejvyšší příjem byl právě v roce 2010, kdy obec přijala 411 tis. Kč, tyto finance představovali doučtování rekonstrukce obecního parku, která proběhla v roce 2009 a na kterou obec obdržela dotaci.

6.1.3 Kapitálové příjmy

Další složku příjmů obce tvoří **kapitálové příjmy**, které v obci Čermná ve Slezsku tvořily ve sledovaném období v průměru procento z celkových příjmů obce. Kapitálové příjmy jsou v obci Čermná ve Slezsku tvořeny pouze **příjmy z prodeje pozemků** jejichž přehled je k dispozici v tabulce 5. I příjmy z prodeje pozemků byly ve sledovaném období velmi proměnlivé a kolísavé.

Ve sledovaném období došlo k nejmenším příjmům z prodeje pozemků v roce 2011 a 2015, kdy došlo k příjmu pouhých 6 tis. Kč, v roce 2011 dokonce nedošlo k žádnému prodeji. Naopak nejvyšších příjmů z prodeje pozemků dosáhla obec v roce 2016, kdy došlo k prodeji pozemků v hodnotě 167 tis. Kč. V každém případě u prodeje pozemků se jednalo o zemědělské pozemky či o louky a pastviny, které byly prodány obyvatelům obce.

Tabulka 5: Struktura kapitálových příjmů obce Čermná ve Slezsku v letech 2010 až 2018 (Obec Čermná ve Slezsku, © 2020; vlastní zpracování)

(v tis. Kč)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Příjmy z prodeje pozemků	38	0	25	40	32	6	167	61	83
Kapitálové příjmy celkem	38	0	25	40	32	6	167	61	83

6.1.4 Přijaté transfery

Přijaté transfery měly ve sledovaném období kolísavou tendenci a stejně jako nedaňové příjmy tvořily především v některých letech významnou roli, jelikož podíl na celkových příjmech ve vybraných letech 2011 a 2014 dosahoval téměř 25 % což lze vidět na grafu 4. Přijaté transfery jsou dále děleny na investiční transfery a neinvestiční transfery. **Investiční transfery** jsou dále děleny na investiční přijaté transfery od krajů, investiční přijaté transfery ze státních fondů a dále na ostatní investiční přijaté transfery ze státního rozpočtu. **Transfery neinvestiční** jsou děleny na neinvestiční přijaté transfery ze všeobecné pokladní správy státního rozpočtu, neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu, dále neinvestiční přijaté transfery ze státních fondů, neinvestiční přijaté transfery od krajů a ostatní neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu. Toto rozdělení je k dispozici v tabulce 6.

Investiční přijaté transfery od krajů přijala obec ve sledovaném období pouze v letech 2012 a 2013 v podobné výši a to 300 tis. Kč a 370 tis. Kč.

Tabulka 6: Struktura přijatých transferů obce Čermná ve Slezsku v letech 2010 až 2018 (Obec Čermná ve Slezsku, © 2020; vlastní zpracování)

(v tis. Kč)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Neinv. přijaté transf. z všeob. pokl. správy SR	39	2	35	44	46	0	32	27	64
Neinv. přijaté transf. ze SR v rámci souhr. dot. Vztahu	94	71	72	66	69	69	73	73	75
Neinv. přijaté transf. ze státních fondů	0	52	1	0	4	202	0	0	0
Ostatní neinv. přijaté transf. ze SR	132	1 012	294	195	218	255	72	208	0
Neinv. přijaté transf. od krajů	70	31	101	0	59	70	0	109	0
Inv. přijaté transf. od krajů	0	0	300	370	0	0	0	0	0
Inv. přijaté transf. ze státních fondů	0	0	0	0	64	21	0	0	0
Ostatní inv. přijaté transf. ze SR	0	0	0	0	1 084	363	0	353	0
Převody z vlastních fondů	0	0	0	0	0	0	0	5	0
Přijaté transfery celkem	335	1 168	803	675	1 544	980	177	775	139

Investiční přijaté transfery ze státních fondů obec obdržela ve sledovaném období také pouze dvakrát, a to v roce 2014 a 2015, kdy nejnižší transfer ve výši 21 tis. Kč byl přijat v roce 2015 a naopak vyšší transfer byl přijat v roce 2014 ve výši 64 tis. Kč.

Ostatní investiční přijaté transfery ze státního rozpočtu obec získala ve sledovaném období pouze ve třech letech. V roce 2015 obdržela obec transfer ve výši 363 tis. Kč a v roce 2017 o 10 tis. Kč více. V roce 2014 obdržela obec transfer tohoto typu ve výši 1 084 tis. Kč.

Neinvestiční přijaté transfery ze všeobecné pokladní správy státního rozpočtu jsou spojeny s dílčími dotacemi. V roce 2015 obec neobdržela žádné tyto transfery. Nejmenší výše těchto přijatých transferů byla v roce 2011 a to ve výši 2 tis. Kč. Naopak nejvyšší výši neinvestičních přijatých transferů ze všeobecné pokladní správy státního rozpočtu obdržela obec v roce 2018 a to ve výši 64 tis. Kč.

Neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu představují příspěvky na výkon státní správy v obci a ve sledovaném období obec dosáhla nejvyšších transferů tohoto typu v roce 2010, kdy jejich výše dosahovala 94 tis. Kč. Nejnižší transfery analyzovaného typu obec obdržela v roce 2011 ve výši 71 tis. Kč.

Neinvestiční přijaté transfery ze státních fondů obdržela obec v rámci sledovaného období pouze ve 4 letech a jejich výše byla pokaždé velmi odlišná. Nejnižší transfer obdržela

obec v letech 2012 a 2014 ve výši 1 tis. Kč a 4 tis. Kč. V roce 2011 obdržela obec transfer ve výši 52 tis. Kč a v roce 2015 dokonce transfer ve výši 202 tis. Kč.

Neinvestiční přijaté transfery od krajů nebyly přijaty ve všech analyzovaných letech sledovaného období. Nejnižší transfer tohoto typu přijala obec v roce 2011 ve výši 31 tis. Kč. Naopak nejvyšší neinvestiční přijatý transfer od krajů přijala obec ve výši 109 tis. Kč v roce 2017.

Ostatní neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu měly velmi kolísavou tendenci a např. v roce 2018 obec tento transfer neobdržela vůbec. V ostatních analyzovaných letech se výše tohoto transferu pohybovala průměrně okolo 196 tis. Kč. Výjimku však tvořil rok 2011 kdy obec Čermná ve Slezsku obdržela tento typ transferu ve výši 1 012 tis. Kč.

6.2 Analýza výdajů rozpočtu obce Čermná ve Slezsku

Přehled výdajové stránky rozpočtu obce Čermná ve Slezsku je představen v tabulce 7. Výdaje jsou zde rozděleny na běžné a kapitálové výdaje dle druhového třídění. Ve sledovaném období tvořily běžné výdaje větší podíl na celkových výdajích obce než výdaje kapitálové. Běžné i kapitálové výdaje měly značnou kolísavou tendenci. Nejvyšších výdajů ve sledovaném období dosáhla obec v roce 2014, a to jak běžných, tak i těch kapitálových z důvodu rekonstrukce budovy obecního úřadu a mateřské školy. Naopak nejnižších výdajů dosáhla obec ve sledovaném období v roce 2013.

Tabulka 7: Struktura celkových výdajů obce Čermná ve Slezsku v letech 2010 až 2018 (Obec Čermná ve Slezsku, © 2020; vlastní zpracování)

(v tis. Kč)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Běžné výdaje	4 893	4 792	3 707	3 922	5 745	4 525	5 111	4 538	5 581
Kapitálové výdaje	7	346	1 500	114	2 143	1 251	304	865	10
Celkové výdaje celkem	4 900	5 138	5 207	4 036	7 888	5 776	5 415	5 403	5 591

6.2.1 Běžné výdaje

Běžné výdaje jsou rozděleny do skupin v tabulce 8. Běžné výdaje, které mohou být nazývány také výdaji provozními a jsou určeny pro zabezpečení služeb a veřejných statků, které jsou poskytovány obyvatelům obce a dále jsou určeny k zajištění každodenního provozu obce. Běžnými výdaji jsou hrazeny platy zaměstnanců obce, vybavení a činnost obecního úřadu, dále náklady na energie a nákupy služeb a materiálu. Běžné výdaje dále hradí výdaje, které zahrnují provoz veřejného osvětlení, obecního rozhlas, také péči o veřejné prostranství a celkový vzhled obce či výdaje na sběr a svoz komunálních odpadů.

Běžnými výdaji jsou také hrazeny platy zaměstnanců, činnost a vybavení obecního úřadu, výdaje na zastupitelstvo obce a také na požární ochranu.

Největší podíl na celkových běžných výdajích měly **výdaje na činnost místní správy**, které měly ve sledovaném období kolísavou tendenci, avšak v průměru se tyto výdaje pohybovaly ve výši 1 845 tis. Kč. Tyto výdaje se týkají především platů zaměstnanců obecního úřadu, vybavení obecního úřadu a zabezpečování chodu obecního úřadu. Výdaje pokrývají veškeré energie spotřebovávané při chodu obecního úřadu, také pohonné hmoty, nákupy knih a učebnicového materiálu určeného pro chod obecního úřadu či nákup ochranných pomůcek.

Další podstatnou část běžných výdajů tvoří výdaje na **komunální služby a rozvoj**, které měly taktéž kolísavou tendenci v rámci sledovaného období. Do roku 2015 docházelo k růstu daných výdajů až do výše 1 017 tis. Kč, následoval pokles těchto výdajů až na výši 113 tis. Kč, ke kterému došlo právě v posledním sledovaném roce 2018. K těmto výdajům patří také podpora např. pro snížení nezaměstnanosti apod.

Tabulka 8: Struktura běžných výdajů obce Čermná ve Slezsku v letech 2010 až 2018 (Obec Čermná ve Slezsku, © 2020; vlastní zpracování)

(v tis. Kč)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ostatní zemědělská a potravinářská činnost	0	1	5	77	29	11	11	59	0
Pěstební činnost	220	179	316	194	343	322	380	321	421
Předškolní činnost	589	417	352	223	265	337	190	199	225
Knihovnická činnost	5	13	16	16	41	9	15	7	14
Rozhlas a televize	1	1	1	320	1	1	1	1	1
Zájmová činnost v kultuře	230	124	72	257	110	126	275	120	226
Sportovní zařízení v majetku obce	99	1100	47	32	33	12	103	53	23
Využití volného času dětí a mládeže	19	41	29	23	13	12	10	14	21
Ostatní rozvoj bydlení a bytového hospodářství	0	0	0	0	41	0	50	50	0
Veřejné osvětlení	61	59	37	97	148	90	242	114	76
Komunální služby a rozvoj	1	152	229	328	313	1 017	980	264	113
Sběr a svoz komunálních odpadů	257	310	359	342	350	267	300	287	278
Péče o vzhled obcí a veřejné zeleně	125	330	207	191	146	173	217	129	138
Ostatní činnost související se službami pro obyvatelstvo	75	0	31	0	1 155	50	5	5	0
Požární ochrana	27	64	82	64	82	24	32	81	66
Zastupitelstvo obce	481	496	376	378	400	393	383	433	601
Volby	44	0	20	32	26	0	22	12	38
Činnost místní správy	1 863	1 483	1 482	1 326	2 196	1 620	1 854	1 966	2 817
Ostatní činnosti	796	22	46	22	53	61	41	423	523
Běžné výdaje celkem	4 893	4 792	3 707	3 922	5 745	4 525	5 111	4 538	5 581

Nejvyšší výdaje v rámci **ostatní zemědělské a potravinářské činnosti** vynaložila obec v roce 2017, a to ve výši 59 tis. Kč. Nejnižší naopak vynaložila v letech 2011 a 2012, kdy se jednalo o částky 1 tis. Kč a 5 tis. Kč. V letech 2010 a 2018 nevynaložila dokonce žádné výdaje tohoto druhu. Nejvyšší podíl financí v rámci ostatní zemědělské a potravinářské činnosti vynaložila obec na neinvestiční transfery nacházející se pod paragrafem 1019 a položkou 5321. Do výdajů na ostatní zemědělské a potravinářské činnosti patří např. poradenství a informatika nebo také programy zabývající se obnovou vesnic a udržení venkovského osídlení.

Pro **pěstební činnost** vynaložila obec nejvíce finančních prostředků v roce 2018 ve výši 421 tis. Kč. Naopak nejméně jich vynaložila v roce 2011, a to 179 tis. Kč. Ve sledovaném období bylo vynaloženo průměrně 300 tis. Kč na pěstební činnost, která spadá pod paragraf 1031. Do tohoto paragrafu spadají výdaje, které podporují pěstební činnost a napomáhají řešit důsledky vnějších vlivů na hospodaření v lesích, jako jsou např. hmyzí škůdci.

Výdaje na **předškolní činnost** dosahovaly ve sledovaném období v průměru 311 tis. Kč. Nejméně finančních prostředků obec vynaložila v roce 2016, naopak nejvíce finančních prostředků obec vynaložila v roce 2010. Tyto výdaje zahrnují především nákupy knih či učebního materiálu, dále provozní náklady mateřské školy, nákupy a chystání svačin pro děti či nákupy vybavení mateřské školy.

Pro **knihovnickou činnost** obec vynaložila nejvíce finančních prostředků v roce 2014, naopak nejméně v roce 2010. V průměru vynakládala obec na knihovnickou činnost ve sledovaném období 15 tis. Kč.

Výdaje na **rozhlas a televize** byly až na rok 2013 ve stejné výši 1 tis. Kč. V roce 2013 bylo zakoupeno nové zařízení rozhlasu, a tak došlo k výdeji finančních prostředků ve výši 320 tis. Kč.

Náklady spojené se **zájmovou činností v kultuře** měly ve sledovaném období velmi kolísavou tendenci. K nejvyšším výdajům na tuto činnost došlo v roce 2016, kdy výdaje dosáhly částky 275 tis. Kč. Naopak nejnižších výdajů na zájmovou činnost v kultuře obec dosáhla v roce 2012, kdy tyto výdaje dosáhly částky pouze 72 tis. Kč. Do nákladů na zájmovou činnost v kultuře se řadí veškeré výdaje spojené s akcemi pořádanými obcí, dále výdaje vynaložené na provoz kulturního domu či nákupy materiálů a občerstvení na dané kulturní akce.

Výdaje na **sportovní zařízení v majetku obce** se týkají především údržby sportovních zařízení a jejich technické zhodnocování. Ve sledovaném období měly výdaje na sportovní zařízení v majetku obce velmi kolísavou tendenci. K nejvyšším výdajům v rámci sportovního zařízení v majetku obce došlo v roce 2011 ve výši 1 110 tis. Kč, a to z důvodu rekonstrukce asfaltového hřiště. Naopak k nejnižším výdajům v rámci paragrafu 3412 došlo v roce 2015, a to ve výši 12 tis. Kč.

Výdaje na **využití volného času dětí a mládeže** dosahovaly ve sledovaném období v průměru 20 tis. Kč. K nejvyšším výdajům na tuto činnost došlo v roce 2011, a to ve výši 41 tis. Kč, naopak k nejnižším výdajům došlo v roce 2016 ve výši 10 tis. Kč. Výdaje na tuto činnost se týkají především nákupů různého materiálu.

K výdajům na **ostatní rozvoj bydlení a bytového hospodářství** došlo pouze v letech 2014, 2016 a 2017. Jednalo se o částky 41 tis. Kč a dvakrát 50 tis. Kč. Jednalo se především o neinvestiční půjčené prostředky obyvatelům obce.

Na **veřejné osvětlení** bylo v rámci sledovaného období vydáno v průměru 103 tis. Kč. K nejnižším výdajům na veřejné osvětlení došlo v roce 2012, jelikož bylo vydáno jen 37 tis. Kč. Naopak k nejvyšším výdajům došlo v roce 2016, jelikož bylo vydáno 242 tis. Kč. Do výdajů na veřejné osvětlení patří spotřeba elektrické energie, případný nákup služeb spojených s veřejným osvětlením a také opravy a údržba veřejného osvětlení.

Významnou položku běžných výdajů tvoří také **sběr a soz komunálních odpadů**. V průměru tato položka během sledovaného období tvořila 306 tis. Kč. V roce 2010 tvořila nejnižší výdaj za sledované období, a to 257 tis. Kč. V roce 2012 za sledované období došlo k nejvyššímu výdaji, a to ve výši 359 tis. Kč.

K výdajům za **péči o vzhled obce a veřejné zeleně** patří především výdaje, které jsou vynaloženy na výstavbu, údržbu či obnovu obecních zelených ploch jako jsou parky, lesoparky, aleje, veřejné sady a zahrady, květinové výzdoby a záhony. Nejvyšších výdajů za péči o vzhled obce a veřejné zeleně bylo dosaženo v roce 2011, jelikož došlo k rekonstrukci a revitalizaci místního obecního parku. Nejnižších výdajů dosáhla obec ve sledovaném období v roce 2010.

K výdajům na **ostatní činnost související se službami pro obyvatelstvo** patří například úhrada členských příspěvků Euroregionu Silesia, Mikroregionu Moravice či Místní akční skupině Opavsko. Velikost výdajů spojených s touto položkou byla velmi kolísavá. Nejvyšší

výdaje na tuto činnost byly v roce 2014 a dosahovaly 1 155 tis. Kč. Ostatní položky jsou k vidění v tabulce 8.

Výdaje na **požární ochranu** jsou vypláceny na podporu jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí. Sbor dobrovolných hasičů je jediným aktivním sdružením v obci Čermná ve Slezsku a výdaje tohoto sboru jsou hrazeny právě položkou 5512. Nejnižší výdaje ve sledovaném období byly v roce 2015, a to 24 tis. Kč. Nejvyšší výdaje tohoto sboru byly v letech 2012 a 2014 ve výši 82 tis. Kč.

K výdajům na **zastupitelstvo obce** patří odměny členů zastupitelstva obce, členům výborů zastupitelstva obce, povinné pojistné na veřejné zdravotní pojištění, cestovné a pohoštění pro zastupitelstvo obce, které se týká akce „Seznámení členů nového zastupitelstva“ a na akci „Rozloučení členů zastupitelstva“. Nejvyšší výdaj na zastupitelstvo obce byl v roce 2018 ve výši 601 tis. Kč. Naopak nejnižších výdajů bylo dosaženo v roce 2012, a to 376 tis. Kč.

Co se týče **voleb** a výdajů na volby, v roce 2011 a 2015 se nekonaly žádné volby, a tudíž nebyly zaznamenány žádné výdaje na ně. Nejnižší výdaje na volby byly v roce 2017, kdy se uskutečnily volby do Parlamentu ČR a výdaje na tyto volby byly ve výši 12 tis. Kč. Nejvyšší výdaje na volby byly v roce 2010 a dosahovaly výše 44 tis. Kč. V roce 2010 proběhly volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky.

Do **ostatní činnosti jsou zařazeny výdaje**, které nebyly zařazeny k žádné položce zmíněné výše. Tyto výdaje měly velmi kolísavou tendenci, jelikož jejich rozmezí bylo ve sledovaném období od 22 tis. Kč do 796 tis. Kč.

6.2.2 Kapitálové výdaje

Kapitálové výdaje obce Čermná ve Slezsku ve sledovaném období 2010 až 2018 jsou znázorněny v tabulce 9. Tento druh výdajů se týká investičních rekonstrukcí, oprav majetku, staveb, k pořízování dlouhodobého majetku atd. Kapitálové výdaje jsou rozděleny podle odvětvového třídění, a to na budovy, haly a stavby, dále na dopravní prostředky, pozemky, stroje, přístroje a zařízení a na ostatní investiční transfery. Kapitálové výdaje obce Čermná ve Slezsku byly ve sledovaném období velmi kolísavé. Nejvyšších kapitálových výdajů dosáhla obec v roce 2014 ve výši 2 143 tis. Kč, a naopak nejnižších kapitálových výdajů bylo dosaženo v roce 2010 ve výši pouze 7 tis. Kč.

V rámci **budov, hal a staveb** došlo ke kapitálovým výdajům pouze v některých letech sledovaného období. V roce 2012 proběhla rekonstrukce kulturního domu. Byla provedena přístavba ke kulturnímu domu, ve které se nachází malý sál, nové sociální zařízení a kuchyň. V roce 2014 došlo k rekonstrukci budovy obecního úřadu a mateřské školy. Byla provedena rekonstrukce střechy, výměna oken a celá budova byla zateplena. V roce 2015 byl zakoupen dům, který byl ve dražbě a který je v budoucnosti určen pro sociální bydlení. Ve stejném roce byl také zakoupen hostinec, který je součástí kulturního domu, avšak do roku 2015 byl v osobním vlastnictví soukromé osoby. V letech 2016 a 2017 bylo vybudováno nové dětské hřiště a „workoutové“ hřiště.

Tabulka 9: Struktura kapitálových výdajů obce Čermná ve Slezsku v letech 2010 až 2018 (Obec Čermná ve Slezsku, © 2020; vlastní zpracování)

(v tis. Kč)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Budovy, haly, stavby	0	0	1 302	0	1 756	1 241	102	789	0
Dopravní prostředky	0	0	198	36	380	0	76	0	0
Stroje, přístroje, zařízení	0	296	0	78	0	0	0	60	0
Ostatní investiční transfery	7	0	0	0	7	0	0	16	10
Pozemky	0	50	0	0	0	10	126	0	0
Kapitálové výdaje celkem	7	346	1 500	114	2 143	1 251	304	865	10

V rámci sledovaného období byly pořízeny i **dopravní prostředky**. V roce 2012 obec zakoupila obecní traktor. V roce 2013 byla pořízena vlečka k obecnímu traktoru. V roce 2014 byl zakoupen obecní automobil určený na služební cesty vykonávané pro potřebu obce či pro nutný výkon místní správy. Do té doby byly používány vozila zaměstnanců obce a tyto služební cesty byly hrazeny cestovními náhradami. V roce 2016 obec zakoupila pro sbor dobrovolných hasičů dopravní prostředek – Avii.

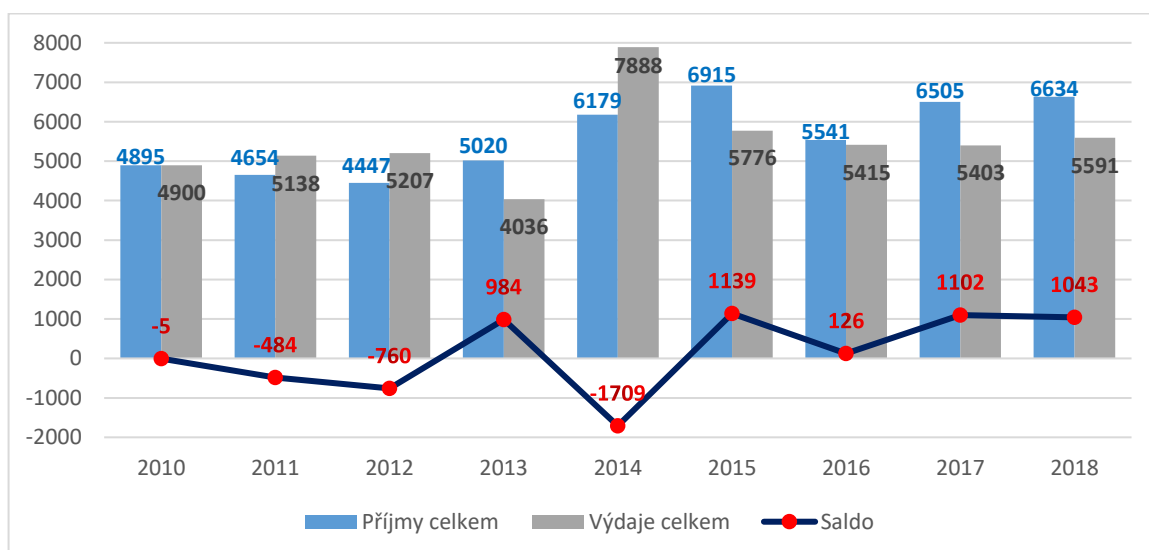
Ve sledovaném období došlo také k nákupům **strojů, přístrojů a zařízení**. V roce 2011 došlo k nákupu zahradních traktůrků, sekaček, křovinořezů, motorové pily, kterými je prováděna úprava místní veřejné zeleně. V roce 2013 obec pořídila obecní drtičku větví a kalové čerpadlo a v roce 2017 obecní mulčovací zařízení.

Obec vydala v některých letech sledovaného období finanční prostředky také na **ostatní investiční transfery**. V roce 2017 byl poskytnut transfer na změny technologií vytápění. Dále v roce 2010 a 2014 poskytla obec transfer Mikroregionu Moravice. Tímto transferem byl uhrazen stan a set skládacích laviček a stolů.

V letech 2011, 2015 a 2016 obec nakoupila **pozemky** od soukromých osob v celkové výši 186 tis. Kč.

6.3 Zhodnocení vývoje hospodaření obce Čermná ve Slezsku

Jak je patrné z grafu 5, obec Čermná ve Slezsku v analyzovaných letech 2010 až 2018 hospodařila poměrně proměnlivě. Na první pohled se může zdát, že obec v letech 2011, 2012 a 2014 nehospodařila příliš dobře, po hlubší analýze je však patrné, že v daných letech obec rekonstruovala obecní budovy, které sice byly financovány dotacemi, ty však byly vypláceny až následující rok po rekonstrukci, proto si můžeme povšimnout i značných přebytků v letech 2013, 2015 a od té doby až do roku 2018. Přebytky jsou převedeny na účet obce a jsou jimi později hrazeny případné vzniklé schodky. Obec má v současné době naspořeno 4 500 tis. Kč, kterými může kdykoliv hradit např. dofinancování investičních projektů. Obec je tedy schopná hospodařit tak, aby byla v budoucnu schopná vzniklé schodky v rozpočtech hradit přebytky z minulých let a díky tomu obec není zatížena úvěrem či půjčkou.

Graf 5: Vývoj celkové výše příjmů, výdajů a salda obce Čermná ve Slezsku v letech 2012 až 2018 (Obec Čermná ve Slezsku, © 2020; vlastní zpracování)

6.4 Analýza střednědobých výhledů obce Čermná ve Slezsku

Do roku 2014 tvořila obec Čermná ve Slezsku střednědobé výhledy pouze slovně, bez detailnějších rozpočtů. Od roku 2015 obec tvoří střednědobé výhledy včetně finančního plánu obce. V této podkapitole jsou rozebrány 2 rozpočtové výhledy pouze okrajově a 3 rozpočtové výhledy obce Čermná ve Slezsku podrobněji, včetně náhledu plánovaných příjmů a výdajů, které jsou k dispozici v tabulce 11 a 12, a to rozpočtový výhled na období 2015 až 2016, dále výhled na období 2017 až 2020 a rozpočtový výhled na období 2021 až 2023. V tabulce 10 je k dispozici přehled finančních plánů střednědobých výhledů na období 2015 až 2023.

Tabulka 10: Struktura střednědobých výhledů za období 2015 až 2023
(Obec Čermná ve Slezsku, © 2020; vlastní zpracování)

(v tis. Kč)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Příjmy celkem	4 370	4 740	4 440	4 610	4 760	4 910	9 960	6 560	6 620
Výdaje celkem	4 370	4 740	4 440	4 610	4 760	4 910	10 500	7 200	7 000
Saldo	0	0	0	0	0	0	-0,540	-0,640	-0,380

V rozpočtovém výhledu **na období let 2008 až 2010** bylo počítáno s přebytkovým rozpočtem. V roce 2008 bylo v plánu přeložení stávajících chodníků a výstavba nového chodníku. V plánu byla také výstavba parku. V roce 2009 počítala obec s vyrovnaným rozpočtem. V plánu byla oprava střechy obecního úřadu a mateřské školy a vybudování místní komunikace. Jak je již známo z analýzy hospodaření v předchozí podkapitole, k rekonstrukci střechy obecního úřadu a mateřské školy došlo až v roce 2014, jelikož obec nezískala dříve dotaci. S vyrovnaným rozpočtem obec počítala také v roce 2010, kdy měla v plánu dořešit revitalizaci zeleně v obci. V rámci rozpočtového výhledu na období let 2008 až 2010 bylo pro obec prioritou získat dotaci na Dům s pečovatelskou službou. V případě, že by obec danou dotaci na výstavbu Domu s pečovatelskou službou získala, musela by si vzít úvěr a v následujících 3 letech by hospodařila se schodkovými rozpočty.

I v rozpočtovém výhledu na období let 2010 až 2013 bylo pro obec prioritou získat dotaci na Dům s pečovatelskou službou. Bohužel, ani v tomto období obec dotaci nezískala. V roce 2010 obec plánovala hospodařit s vyrovnaným rozpočtem. Bylo v plánu pokračovat v revitalizaci zeleně v obci. V roce 2011 obec plánovala hospodařit taktéž s vyrovnaným rozpočtem. V plánu měla opravu střechy obecního úřadu a mateřské školy, dále byla v plánu rekonstrukce kulturního domu. Jak bylo zjištěno z analýzy v předchozí kapitole, k rekonstrukci kulturního domu došlo až v roce 2012. V roce 2012 obec plánovala výstavbu místní komunikace, také rekonstrukci dětského hřiště a zateplení budovy obecního úřadu a mateřské školy.

Tabulka 11: Struktura příjmů střednědobých výhledů za období 2015 až 2023
(Obec Čermná ve Slezsku, © 2020; vlastní zpracování)

(v tis. Kč)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Daňové příjmy	3 900	3 750	3 950	4 000	4 100	4 150	5 500	5 500	5 550
Nedaňové příjmy	370	350	370	350	390	520	590	590	600
Kapitálové příjmy	40	40	40	60	70	40	70	70	70
Přijaté transfery	60	600	80	200	200	200	3 800	400	400
Příjmy celkem	4 370	4 740	4 440	4 610	4 760	4 910	9 960	6 560	6 620

V rámci rozpočtového výhledu **na období let 2015 a 2016** byly plánovány vyrovnané rozpočty. V roce 2014 obec počítala s žádostí o dotaci na zateplení budovy obecního úřadu

a mateřské školy. Také mělo být zažádáno o dotaci na projekt rekonstrukce hasičské zbrojnice a na výstavbu víceúčelového hřiště. V roce 2015 obec také počítala s náklady na společenskou akci Setkání Černých. V roce 2016 obec plánovala vystavět nové chodníky, na které bylo plánováno získat dotaci.

U rozpočtového výhledu **na období let 2017 až 2020** bylo také plánováno pracovat dle vyrovnaných rozpočtů. Obec měla v plánu opět zažádat o dotace na projekt rekonstrukce hasičské zbrojnice a na výstavbu víceúčelového hřiště, které se bohužel v předchozích letech nepodařilo získat. V rozpočtovém výhledu na roky 2017 až 2020 se taktéž nepodařilo dané dotace získat. Obec také výhledově plánovala opravit místní komunikace, výstavbu chodníků a rekonstrukci veřejného osvětlení či autobusové zastávky.

V rámci rozpočtového výhledu **na období let 2021 až 2023** obec počítá se získáním dotací na rekonstrukci hasičské zbrojnice, dále také na opravu a rekonstrukci rodinného domu určeného pro sociální bydlení. V plánu jsou také dotace na kotlíkové půjčky, půjčky občanům na výměnu kotlů a jejich splátky. V nákladech na dané období jsou zahrnuty také náklady příštích období, které se týkají především mobilního rozhlasu, antivirových programů či programové databáze a licence.

*Tabulka 12: Struktura výdajů střednědobých výhledů za období 2015 až 2023
(Obec Čermná ve Slezsku, © 2020; vlastní zpracování)*

(v tis. Kč)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Běžné výdaje	3 281	3 800	3 340	3 600	3 160	3 800	8 000	6 000	6 000
Kapitálové výdaje	1 089	940	1 100	1 010	1 600	1 110	2 500	1 200	1 000
Výdaje celkem	4 370	4 740	4 440	4 610	4 760	4 910	10 500	7 200	7 000

Sestavení střednědobých rozpočtů na jednotlivá období odpovídá zásadám pro sestavování rozpočtů obce Čermná ve Slezsku. Rozpočtové výhledy obce Čermná ve Slezsku jsou naprosto porovnatelnými s dosaženými skutečnostmi v minulých letech a se sestavenými rozpočty na dané roky. Vzhledem k tomu, že obec Čermná ve Slezsku neměla a nemá žádné závazky a jelikož nejde přesně určit, zda obdrží dotace, o které zažádá nebo není možné stanovit přesné termíny realizací investičních akcí, jsou rozpočtové výhledy sestaveny pouze z předpokladu příjmů a výdajů na dané roky.

7 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Kromě finanční analýzy hospodaření obce Čermná ve Slezsku byl proveden také průzkum názorů obyvatel obce prostřednictvím dotazníkového šetření. Průzkum názorů obyvatel obce je zdrojem informací, které jsou důležité pro posouzení reálné situace v obci a které ukazují reálný pohled obyvatel na prostředí, ve kterém žijí a také je zde prostor, aby vyjádřili svůj názor a představu, jakým směrem by se obec měla dále rozvíjet.

Dotazník byl proveden v tištěné podobě, jelikož velký podíl dotazovaných obyvatelů nemá přístup k internetu, případně neumí zacházet s počítačem či chytrým telefonem. Dotazníky byly rozneseny po všech bytových jednotkách v obci 13. 3 2020 a vysbírány byly 12. 4. 2020. Občané byli informováni o tom, že dotazník je zcela anonymní, je možné jej vyplnit pouze osobami starší 15let, které bydlí na území obce Čermná ve Slezsku. Dotazníky byly sbírány do uzavřené a zapečetěné schránky, aby měli obyvatelé při odevzdání dotazníků jistotu ohledně anonymity odevzdaných dotazníků a aby nedošlo k mému kontaktu s odevzdaným materiálem, z důvodu bezpečnosti a opatření spojených s výskytem onemocnění COVID-19. Schránka s dotazníky byla vydezinfikována a ponechána 3 dny na bezpečném místě, aby nedošlo k případné kontaminaci virovým onemocněním COVID-19. Někteří obyvatelé, jednalo se především o seniory či rodiče malých dětí, kteří dotazník obdrželi, jej s omluvou neodevzdali, jelikož při výběru dotazníků nechtěli být v kontaktu s cizí osobou, což se k současné situaci dá pochopit, i tak se podařilo obdržet 106 vyplněných dotazníků.

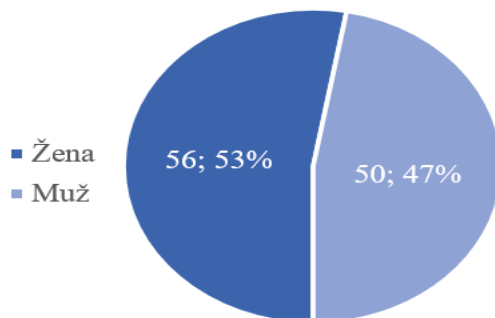
V dotazníku odpovídali obyvatelé na 15 otázek, které byly rozděleny na identifikační, hodnotící a rozvojové. V rámci identifikačních otázek byla zmapována struktura dotazovaných občanů z hlediska pohlaví, dosaženého vzdělání či ekonomického zařazení. Do **identifikačních otázek** spadaly otázky 1 až 11. Otázky 12 a 13 byly soustředěny na analýzu spokojenosti obyvatel s různými oblastmi týkající se obce Čermná ve Slezsku a spadaly pod **otázky hodnotící**. K **rozvojovým otázkám** spadaly otázky 14 a 15, které se zabývaly názory obyvatel k rozvojovým krokům obce v nejbližší budoucnosti.

Výsledky vyplývající z dotazníkového šetření budou poskytnuty vedení obce Čermná ve Slezsku spolu s návrhovou částí této práce, jelikož právě výsledky dotazníkového šetření jsou jedním z nejdůležitějších zdrojů informací ke zpracování návrhové části této diplomové práce neboť představují pohled na aktuální potřeby obyvatel obce společně s veřejnými potřebami, kterých se obec snaží docílit a splnit je.

V následujících odstavcích budou vyhodnoceny jednotlivé otázky dotazníku formou grafů.

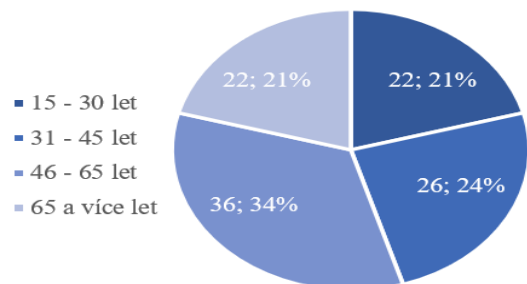
V rámci **identifikačních otázek** byly položeny následující otázky a získány tyto odpovědi:

1. Jaké je Vaše pohlaví?

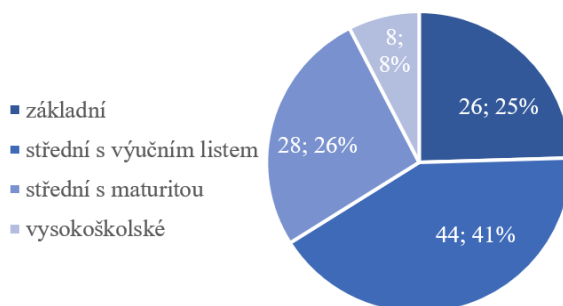
Graf 6: Podíl pohlaví respondentů v rámci dotazníkového šetření (vlastní zpracování)

2. Jaký je Váš věk?

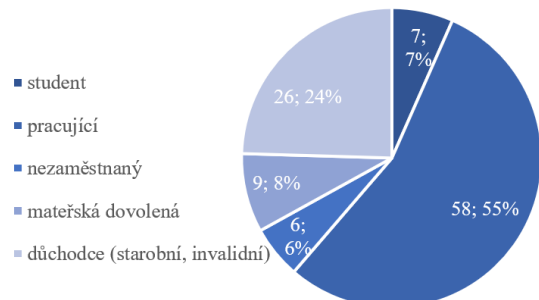
Graf 7: Podíl věkových skupin respondentů v rámci dotazníkového šetření (vlastní zpracování)

3. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

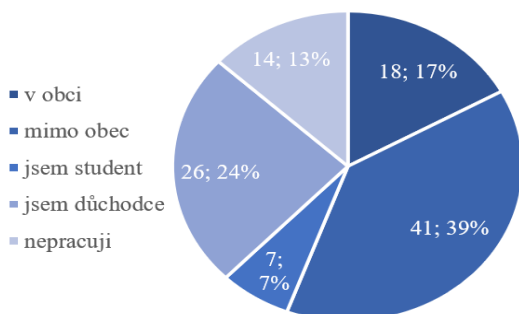
Graf 8: Respondentovo nejvyšší dosažené vzdělání v rámci dotazníkového šetření (vlastní zpracování)

4. Jaké je Vaše ekonomické zařazení?

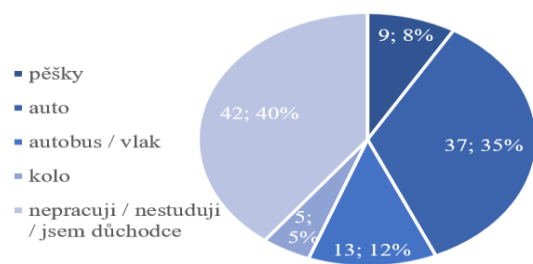
Graf 9: Respondentovo ekonomické zařazení v rámci dotazníkového šetření (vlastní zpracování)

5. Kde vykonáváte své zaměstnání?

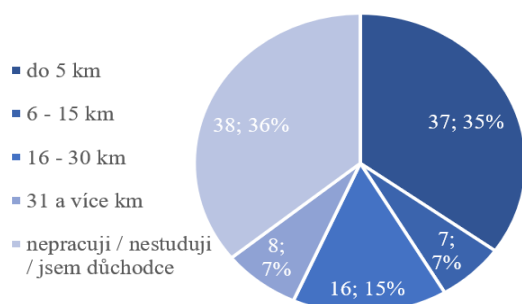
Graf 10: Místo výkonu zaměstnání / vzdělání v rámci dotazníkového šetření (vlastní zpracování)

6. Jak se dopravujete do svého zaměstnání / vzdělávání?

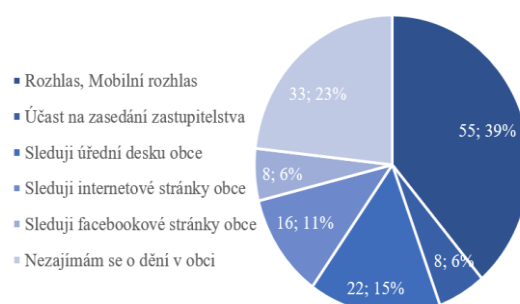
Graf 11: Způsob dopravy do zaměstnání / vzdělání v rámci dotazníkového šetření (vlastní zpracování)

7. Jaká je dojezdová vzdálenost do Vašeho zaměstnání / studia?

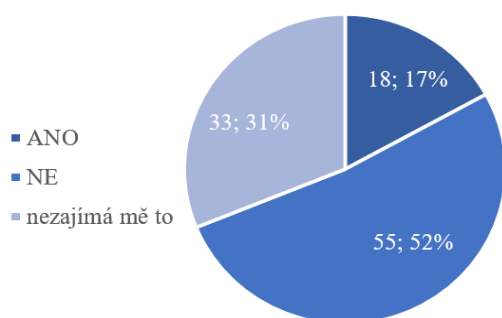
Graf 12: Vzdálenost výkonu zaměstnání / vzdělání od obce v rámci dotazníkového šetření (vlastní zpracování)

8. Jakou formou se zajímáte o dění v obci Čermná ve Slezsku?

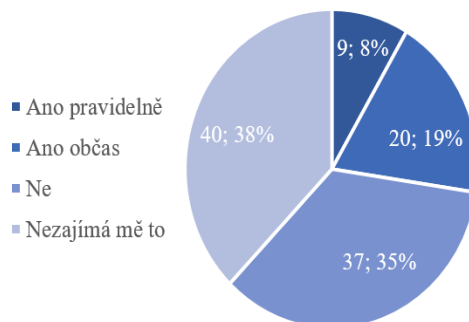
Graf 13: Forma informačních zdrojů v rámci dotazníkového šetření (vlastní zpracování)

9. Jste srozuměni se schváleným rozpočtem obce na daný rok?

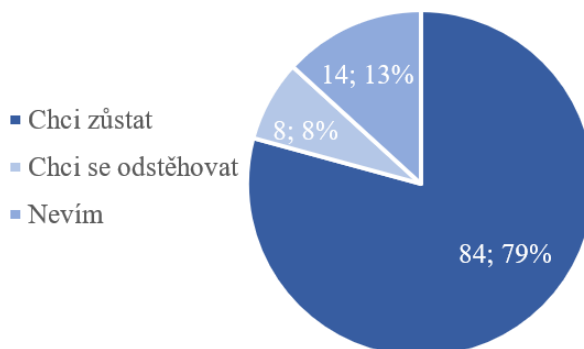
Graf 14: Informovanost obyvatel v rámci dotazníkového šetření (vlastní zpracování)

10. Účastníte se zasedání zastupitelstva obce?

Graf 15: Účast obyvatel na zasedání zastupitelstva obce (vlastní zpracování)

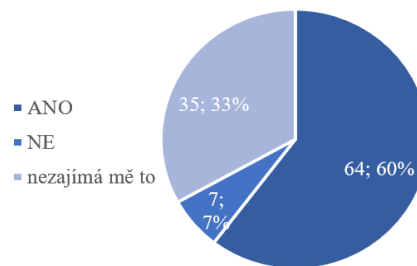
11. Chcete v obci zůstat nebo se plánujete odstěhovat?

Graf 16: Ochota setrvání obyvatel v obci v blízké budoucnosti (vlastní zpracování)

V rámci **hodnotících otázek** byly položeny následující otázky a získány tyto odpovědi:

12. Jste spokojeni s tím, jak obec Čermná ve Slezsku hospodaří?

Graf 17: Spokojenost obyvatel s hospodařením obce (vlastní zpracování)

13. Jak jste spokojeni s uvedenými oblastmi v obci, případně se vyjádřete proč?

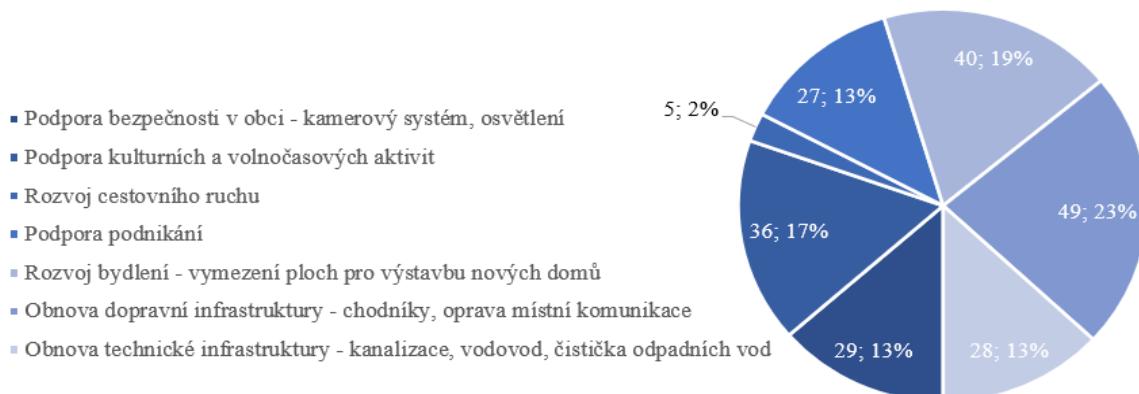

Graf 18: Spokojenost obyvatel s vybranými oblastmi v obci (vlastní zpracování)

K otázce č. 13 bylo respondenty uvedeno několik vyjádření ke spokojenosti s danou oblastí. U bezpečnosti v obci bylo v 80 % uvedena častá vysoká rychlost projíždějících aut přes obec. Ve zbylých 20 % byl uveden nedostatek bezpečnostních kamer na veřejných prostranstvích obce. U kvality silnic si většina respondentů stěžovala na velmi špatný stav silnic, chybějící alespoň středová čára na komunikaci. Dále si respondenti stěžovali na nedostatek chodníků a častý pohyb dětí na silnici a poblíž křižovatky. Mnoho respondentů vyjádřilo nespokojenost s chybějícím hostincem či hospodou přes zimní období a nespokojenost s aktuálním provozovatelem letního občerstvení na hřišti. Respondenti velmi chválili množství, a hlavně údržbu veřejné zeleně a místního parku. Respondenti uvedli nespokojenost s volně stojícími auty při konání sportovních či kulturních akcí a žádají, aby se vyřešilo oficiální parkoviště v okolí kulturního domu či hřiště.

V rámci **rozvojových otázek** byly položeny následující otázky a získány tyto odpovědi:

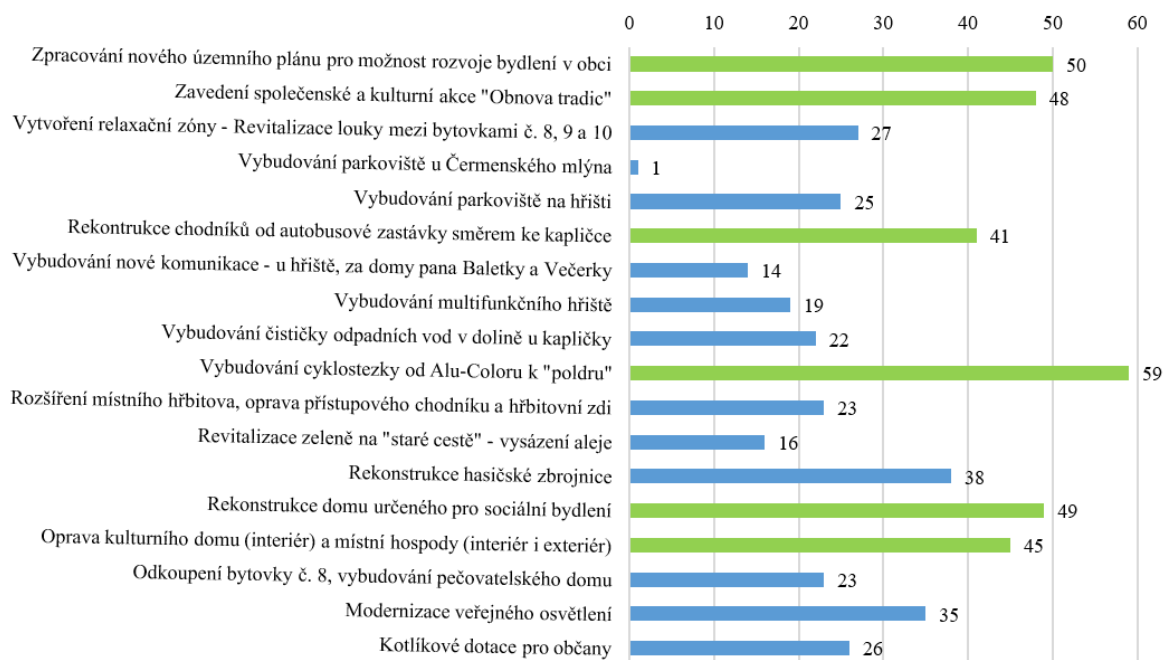
14. Vyberte prosím 2 oblasti, do kterých by měla obec v budoucnosti investovat své finance.

Graf 19: Vybrané oblasti pro budoucí investice obce (vlastní zpracování)

Podle odpovědí respondentů na otázku č. 14, by se obec měla v blízké budoucnosti zaměřit především na investice do obnovy dopravní infrastruktury, do rozvoje bydlení, do podpory kulturních a volnočasových aktivit pro obyvatele obce, dále do podpory bezpečnosti v obci, do obnovy technické infrastruktury, podpory rozvoje podnikání a jako poslední by se měla obec zabývat podporou cestovního ruchu.

15. Které projekty by podle Vás měly být realizovány z hlediska jejich aktuálnosti? Vyberte prosím 5 projektů.

Graf 20: Navrhované projekty vybrané obyvateli dle jejich aktuálnosti (vlastní zpracování)

Obec by se dle odpovědí respondentů na otázku č. 15 měla zabývat především navrhovanými projekty, které jsou označeny v grafu č. 20 zeleně.

8 SWOT ANALÝZA OBCE ČERMNÁ VE SLEZSKU

Na základě provedené analýzy hospodaření obce a výsledků dotazníkového šetření je v následující kapitole provedena SWOT analýza, díky které jsou určeny silné a slabé stránky obce a také jsou určeny hrozby a příležitosti, které jsou spojené s hospodařením obce a s dalším možným rozvojem obce.

8.1 Silné stránky obce

- Přebytkové rozpočty, díky kterým má obec finanční prostředky pro případné investiční výdaje v budoucích letech.
- Schopnost obce financovat schodkové rozpočty z vlastních finančních prostředků z minulých let.
- Velmi vysoká úspěšnost v rámci získávání a čerpání investičních transferů.
- Velké množství připravených investičních projektů.
- Zájem obce o koncepční řešení rozvoje obce.
- Nezádluženost obce.
- Samostatnost obce a její finanční stabilita.
- Rostoucí příjmy ze sdílených a svěřených daní.
- Navyšující se příspěvek na výkon státní správy.
- Mateřská škola a její dostatečná kapacita.
- Obecní knihovna.
- Aktivní činnost SDH.
- Podpora občanů v rámci třídění odpadu a bioodpadu.
- Dostatečná informovanost občanů o dění v obci přes Mobilní rozhlas, webové a facebookové stránky obce.
- Vhodná poloha obce mimo hlavní silnici (neprůjezdná obec).
- Blízkost měst s nabídkou základních i středních škol, lékařů a nákupních možností.
- Blízkost měst s pracovními příležitostmi.
- Klidné a atraktivní prostředí.
- Kvalitní životní prostředí a bezprostřední blízkost přírody (lesy, louky).
- Časté spojení autobusovou a vlakovou dopravou s okolními městy a vesnicemi.
- Kulturní akce pro všechny věkové skupiny.
- Čistota v obci a udržovaná veřejná zeleň.
- Zázemí pro sportovní činnost obyvatel.
- Vyhledávaná turistická oblast pro velké množství bývalých břidlicových lomů.

8.2 Slabé stránky obce

- Neuspokojivý stav pozemních komunikací.
- Nedostatek chodníků
- Nedostatečný počet úředníků na obecním úřadě (pouze jeden úředník).
- Chybějící kanalizace v obci a chybějící ČOV.
- Nízký zájem obyvatel o dění v obci – neúčast na zasedání zastupitelstva.
- Závislost příjmů obce na sdílených daních.
- Starý a neaktuální územní plán obce.
- Absence stavebních parcel pro možnost nové bytové výstavby.
- Nedostatek parkovacích míst při konání společenských či sportovních akcí.
- Rychlost vozidel projíždějících obcí.
- Stárnutí obyvatelstva a odliv mladých lidí z obce.
- Nevyhovující stav budov v majetku obce.
- Nedostatečná prezentace a propagace obce.
- Nevyhovující stav a vzhled autobusových zastávek v centru obce.
- Vysoká koncentrace dětí u rušné křižovatky z důvodu umístění ubytovny.
- Chybějící asfaltová cyklostezka k využití také pro inline bruslení (nejbližší 15 km).
- Chybějící pohostinství či občerstvovací stánek na hřišti v zimních měsících.
- Malá kapacita ubytovacích zařízení.
- Málo pracovních příležitostí v obci.
- Vysoká nezaměstnanost v obci a zadluženost obyvatel.
- Nízký počet vodních ploch pro zadržování vody v krajině

8.3 Příležitosti pro obec

- Vypracování nového územního plánu a tím získání stavebních parcel pro novou bytovou výstavbu a díky tomu i přísun nových obyvatel do obce, stejně tak přilákání podnikatelů do obce z důvodu volných parcel pro lehký či střední průmysl a tím i zajištění pracovních příležitostí a míst pro místní obyvatele.
- Posílení obecního úřadu o jednoho úředníka.
- Vybudování asfaltové cyklostezky a tím i rozvoj cykloturistiky v obci.
- Využití volného prostranství u parku a u hřiště pro vybudování veřejného parkoviště.
- Čerpání dostupných investičních transferů na naplánované projekty.
- Navyšování příspěvku na výkon státní správy.
- Zapojení obyvatel do dění v obci v rámci společenských a kulturních akcí.

- Částečná obnova těžby břidlice v obci.
- Vybudování obecní ČOV či dotace obyvatelům na domovní ČOV.
- Vybudování nových chodníků a autobusových zastávek.
- Revitalizace obecních lesů a veřejné zeleně.
- Vybudování nových vodních ploch pro zadržování vody v krajině
- Rekultivace stávající vodní plochy – rybník v centru obce
- Vybudování relaxační zóny v centru obce

8.4 Hrozby pro obec

- Zvýšený provoz nákladních vozidel přes celou obec při obnově těžby břidlice.
- Nedostatek vody v krajině v budoucích letech.
- Vznik černých skládek.
- Ohrožení lesů a lesního porostu kůrovcem či suchem.
- Stárnutí obyvatelstva a odliv mladých lidí z obce.
- Neúspěch při čerpání investičních transferů.
- Nebezpečí spojené s rychle projíždějícími auty přes obec.
- Absence chodníků, chybějící přechody pro chodce.
- Zvýšená kriminalita z důvodu výskytu ubytoven v obci.
- Nedostatečné finanční prostředky pro dofinancování plánovaných projektů.
- Velmi malý počet úředníků obecního úřadu.
- Nízká porodnost v obci – v budoucnosti možné zrušení MŠ.
- Nízký zájem obyvatel o rozvoj obce.
- Nízký zájem dětí o volnočasové aktivity.
- Úbytek členů SDH – vysoký věkový průměr stávajících členů.
- Zhoršující se stav pozemních komunikací.
- Růst cen energií.
- Snížení koeficientů a sazeb u daňových příjmů.
- Každoroční nárůst množství odpadu, tím i nárůst nákladů na jeho svoz, zpracování a třídění.
- Úpadek zemědělství v obci.
- Snížený zájem turistů o obec z důvodu obnovy těžby břidlice v obci.
- Snížený příliv turistů a cykloturistů do obce z důvodu absence občerstvovacího zařízení.

9 NÁVRH NA ZLEPŠENÍ HOSPODAŘENÍ OBCE ČERMNÁ VE SLEZSKU

Návrhová část této diplomové práce je zaměřena především na návrhy zlepšení hospodaření obce Čermná ve Slezsku a návrhy na její rozvoj. Ke zlepšení hospodaření obce by mělo vést především zvýšení příjmů a snížení výdajů obce. To ovšem v mnoha případech nebude možné a obec by ve většině případů musela nejdříve podstatně zvýšit výdaje, aby v budoucnosti dosáhla vyšších příjmů či nižších výdajů.

Obec Čermná ve Slezsku má pouze jednoho úředníka, který má na starosti veškerou agendu. Většina obcí v okolí disponuje minimálně dvěma úředníky, nebo využívá externích pracovníků např. pro zpracovávání podkladů k dotacím. Jeden úředník obecního úřadu nedisponuje takovou kapacitou, aby zvládal veškerou agendu obecního úřadu a zároveň aby aktivně vyhledával veškeré akce a výzvy, na které jsou dotační tituly připraveny a spolu s tím, aby připravoval veškeré podklady k těmto akcím a výzvam, jako jsou např. rozvojové plány, projekty atd. **Přijetím dalšího úředníka**, by se zvýšily výdaje na činnost místní správy, uvolnila by se ale kapacita, a bylo by možné se zabývat věcmi, na které momentálně jeden úředník nemá prostor. Jednalo by se především o zaměření se na dotační akce a výzvy a přípravu veškerých podkladů k těmto dotačním titulům. Tímto způsobem by také došlo ke zvyšování příjmů obce v rámci přijatých transferů v budoucnosti.

Navýšení příjmů prostřednictvím **zvýšení místních poplatků** by se jevílo jako vhodná varianta, avšak ne účinná. Od roku 2019 byl zrušen poplatek za provoz, shromažďování a odstraňování komunálních odpadů, jelikož jej platily pouze poctiví obyvatelé a u ostatních docházelo k hromadění dluhům vůči obecnímu úřadu a postupné vymáhání bylo neefektivní a spojené s velkou administrativní zátěží a nemalými finančními výdaji. V současné době se v rámci místních poplatků vybírá pouze poplatek za psa. I v tomto případě je povědomí o tom, že nejsou hrazeny poplatky za všechny skutečně se vyskytující psy v obci, takže v případě navýšení poplatků za psy, by to postihlo pouze poctivě platící obyvatele.

Obec Čermná ve Slezsku disponuje územním plánem, který pochází z roku 1999. Obec momentálně nedisponuje žádnými volnými parcelami, které by byly určeny pro novou bytovou výstavbu či pro umístění prostor pro podnikající osoby. **Vytvořením nového územního plánu**, v rámci kterého by došlo k převodu určitých pozemků do vlastnictví obce a tyto pozemky pro bytovou výstavbu a lehký či střední průmysl by do něj byly zapracovány, by do obce mohly přilákat novou ekonomickou sílu v podobě nových podnikatelů, kteří by

vytvořily v obci nové pracovní příležitosti a místa a tím by přilákaly také nové občany, kteří by zde mohli zůstat. Je obecně známo, že obec Čermná ve Slezsku a její okolí, je vyhledávanou lokalitou pro rodiny s dětmi, které zde hledají volné parcely pro bytovou výstavbu, jak už bylo ale několikrát zmíněno, obec jako taková těmito pozemky zatím nedisponuje. Vyhotovení nového územního plánu představuje výdaj cca 500 tis. Kč. Naopak příjem v rámci nového územního plánu by byl v podobě příjmů z prodejů pozemků, určených pro bytovou výstavbu a příjem z prodeje pozemků určených pro lehký či střední průmysl. V rámci nového územního plánu, by také bylo vhodné zapracovat do něj pozemky, určené pro výstavbu větrných elektráren, z důvodu vhodných povětrnostních podmínek pro tento typ elektrárny. Energie z tohoto zařízení, by do obecního rozpočtu přinesla taktéž značné příjmy, ať už v podobě prodeje vyrobené energie či v podobě využití dané energie pro vlastní spotřebu.

Optimalizace výdajů by obec mohla dosáhnout **výměnou stávajícího veřejného osvětlení**, buďto výměnou pouze žárovek s větším výkonem, a hlavně delší životností, což by znamenalo méně častější výměny těchto žárovek, případně výměnou všech stávajících osvětlení za solární. Obyvatelé si často stěžují na nefunkčnost světel, hlavně při nepříznivém počasí, především pokud je větší vítr. V roce 2020 obec pořídila na zkoušku 4 solární světla, která umístila v části místního hřbitova, u kapličky a u poldru. Výkon těchto světel je dostačující a obec by měla zvážit výměnu všech stávajících světel za tato solární, která jsou částečně soběstačná a nejsou plně závislá na elektrické energii, právě z důvodu vestavěného solárního panelu.

K další optimalizaci nákladů by mohlo dojít v rámci **výměny plynových kotlů** v budově obecního úřadu a kulturního domu za tepelná čerpadla. Plynový kotel v budově obecního úřadu měl na jaře roku 2020 poruchu a byl ohrožen chod nejen obecního úřadu ale hlavně mateřské školy, která se v budově obecního úřadu nachází. Výměnou plynových kotlů za tepelná čerpadla by vznikly značné výdaje, které jsou ale nutné minimálně na opravu stávajícího plynového kotle. Pokud by obec pořídila místo plynových kotlů tepelná čerpadla, mohla by na ně čerpat dotaci a v rámci tepelného čerpadla by dosáhla na 21 hodin levného „nočního“ proudu, což by značně snížilo náklady na energie. Tepelné čerpadlo představuje také ekologický a bezobslužný provoz, jak již bylo zmíněno, představuje nižší sazbu na energie, představuje také výhodný ohřev teplé vody a z 1kW elektrické energie dokáže vyrobit až 5kW energie tepelné. Obec by touto výměnou dosáhla především nižších výdajů na provoz těchto budov v budoucích letech.

10 STRATEGICKÝ PLÁN ROZVOJE OBCE ČERMNÁ VE SLEZSKU

Na základě zjištěných skutečností v rámci socioekonomické analýzy a dotazníkového šetření byly vyhodnoceny závěry v podobě vytvořené SWOT analýzy a došlo tak vyhodnocení problémových oblastí. Tyto oblasti jsou východiskem pro plán rozvoje obce, jelikož na jejich základě jsou vymezeny strategické cíle a priority včetně aktivit, které povedou k dosažení daných cílů.

10.1 Vize obce Čermná ve Slezsku

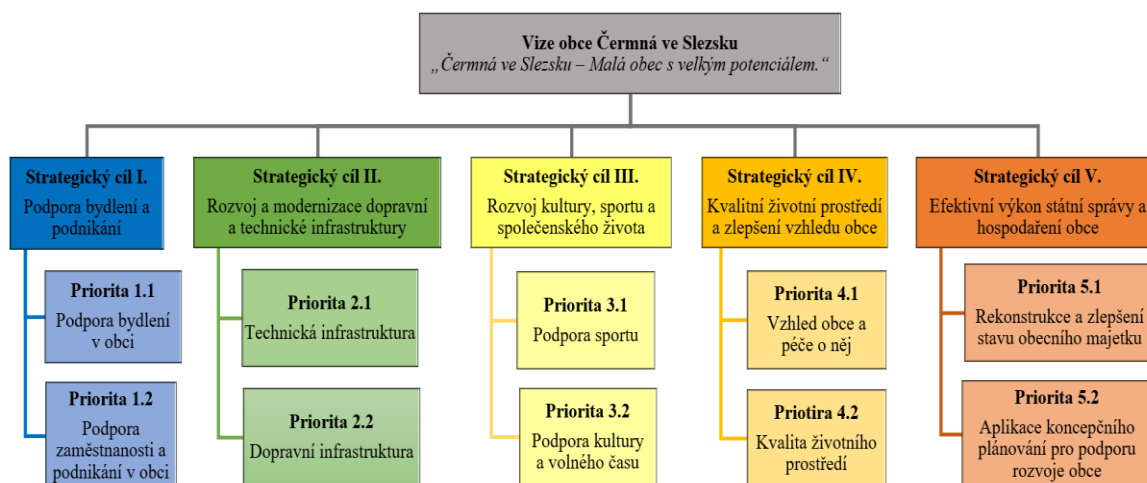
Rozvojová vize obce vyplývá z předpokladu environmentálního, sociálního a ekonomického vlivu vnějšího prostředí a ze zjištění současného stavu obce, který je ovlivněn působením vnitřních vlivů tohoto vývoje. Rozvojová vize obce představuje stav obce, ke kterému by měla směřovat realizace plánu rozvoje obce. **Rozvojová vize obce Čermná ve Slezsku má následující znění:**

„Čermná ve Slezsku – Malá obec s velkým potenciálem.“

„Klasická venkovská obec s klidným a příjemným prostředím, nabízející svým občanům kvalitní, příjemné a bezpečné podmínky pro spokojený život. Nepostradatelnou součástí této vize je zajištění široké nabídky služeb a možností volnočasového vyžití jak pro místní, tak pro turisty a zajištění kvalitní a dostatečné infrastruktury pro klidné rodinné bydlení v obci.“

10.2 Strategické cíle a priority obce Čermná ve Slezsku

Na základě provedených analýz v předchozích kapitolách byly vymezeny strategické cíle, díky kterým by mělo dojít k naplnění rozvojové vize obce. Rozvojová vize, strategické cíle a jejich priority jsou zpracovány v přehledném schématu na obrázku 23.

Obrázek 23: Schéma strategického plánu rozvoje obce Čermná ve Slezsku (vlastní zpracování)

10.2.1 Strategický cíl I. – Podpora bydlení a podnikání

Strategický cíl I. je velmi důležitý z hlediska rozvoje obce v rámci přílivu nového ekonomicky aktivního obyvatelstva. Vytvořením nových parcel pro bytovou výstavbu obec umožní příchod nových občanů do obce a vytvořením průmyslové zóny naláká do obce podnikatele, kteří budou moci zajistit nová pracovní místa pro občany obce, která se potýká s velmi vysokou nezaměstnaností.

Priorita 1.1 – Podpora bydlení v obci

V oblasti bydlení musí být první krok zaměřen na vypracování nového aktuálního územního plánu. V návaznosti na nový územní plán bude možné určit parcely vhodné pro bytovou výstavbu. Dalším krokem pro zajištění nové bytové výstavby bude zajištění potřebné dopravní i technické infrastruktury.

Opatření 1.1.1 – Aktualizace územního plánu

Hlavní aktivity

- Vytvoření nového aktuálního územního plánu
- Zasíťování pozemků určených pro bytovou výstavbu

Opatření 1.1.2 – Dopravní a technická infrastruktura

Hlavní aktivity

- Vybudování příjezdových cest k pozemkům určených pro bytovou výstavbu
- Zavedení veřejného osvětlení v nových lokalitách s bytovou výstavbou
- Podpora občanů k pořízení ČOV formou dotace
- Kotlíkové půjčky pro občany

Ukazatel hodnocení

- Počet volných parcel určených pro bytovou výstavbu
- Počet žádostí o dotaci na ČOV
- Počet nových jednotek veřejného osvětlení
- Délka nově vybudované dopravní infrastruktury v metrech
- Délka nově vybudované technické infrastruktury v metrech

Garant opatření

- Starosta, místostarosta

Priorita 1.2 – Podpora zaměstnanosti a podnikání v obci

V rámci oblasti podnikání je potřeba v novém územním plánu vytipovat oblasti vhodné pro lehký či střední průmysl. Dále je potřeba se zaměřit na přilákání nových podnikatelů do obce, také podpora stávajících podnikatelů v obci, a hlavně podpora zaměstnanosti, jelikož obec se potýká s vysokou nezaměstnaností svých obyvatel, což se dá částečně vyřešit zaměstnáním nezaměstnaných občanů v rámci veřejně prospěšných prací.

Opatření 1.2.1 – Podpora stávajících podnikatelů v obci**Hlavní aktivity**

- Podpora malých a středních podnikatelů v obci v rámci využívání jejich služeb
- Poskytnutí volného a nevyužitého obecního majetku k pronajmutí

Opatření 1.2.2 – Přilákání nových podnikatelů do obce**Hlavní aktivity**

- Vytvoření nového aktuálního územního plánu
- Zasíťování pozemků určených pro průmyslovou zónu
- Vybudování příjezdových cest k pozemkům určených pro průmyslovou zónu
- Zavedení veřejného osvětlení v nových lokalitách s průmyslovou zónou
- Podpora podnikatelů k pořízení ČOV formou dotace od obce

Opatření 1.2.3 – Podpora zaměstnanosti v obci**Hlavní aktivity**

- Podpora veřejně prospěšných prací
- Vytvoření pracovních míst

Ukazatel hodnocení

- Počet volných parcel určených pro průmyslovou zónu
- Počet žádostí o dotaci na ČOV
- Počet nových jednotek veřejného osvětlení
- Délka nově vybudované dopravní infrastruktury v metrech
- Délka nově vybudované technické infrastruktury v metrech
- Vydané finanční prostředky na využití služeb místních podnikatelů v Kč
- Příjem finančních prostředků z pronájmu obecního majetku v Kč

Garant opatření

- Starosta, místostarosta

10.2.2 Strategický cíl II. – Rozvoj a modernizace dopravní a technické infrastruktury

V oblasti dopravní i technické infrastruktury jsou v obci známé problémy, které se musí vyřešit co nejdříve, aby byla zabezpečena dostatečná kvalita a bezpečnost v těchto oblastech. Naopak se v obci nachází také oblasti, které nejsou přímo prioritní, avšak jejich vytvoření či rekonstrukce zabezpečí správnou cestu k udržitelnému rozvoji obce.

Priorita 2.1 – Technická infrastruktura

Jelikož obec Čermná ve Slezsku nedisponuje vybudovaným kanalizačním systémem a ČOV je zapotřebí se této problematice v budoucnosti věnovat. Pro ušetření provozních nákladů je vhodná výměna stávajícího veřejného osvětlení a také je v návaznosti na nový územní plán potřeba zajistit zasíťování nových lokalit pro bytovou či průmyslovou výstavbu.

Opatření 2.1.1 – Vybudování kanalizační sítě a ČOV

Hlavní aktivity

- Vybudování kanalizační sítě v obci
- Podpora obyvatel obce v pořízení soukromých ČOV v podobě dotací pro občany

Opatření 2.1.2 – Podpora bezpečnosti v obci

Hlavní aktivity

- Výměna stávajících a pořízení nových solárních světel veřejného osvětlení
- Instalace bezpečnostních kamer na veřejných prostranstvích

Ukazatel hodnocení

- Délka vybudované kanalizační sítě v km
- Počet žádostí o dotaci na ČOV
- Počet nových jednotek veřejného osvětlení
- Počet nových jednotek bezpečnostních kamer

Garant opatření

- Starosta, místostarosta

Priorita 2.2 – Dopravní infrastruktura

V rámci dopravní infrastruktury je potřeba zabezpečit hlavně takovou infrastrukturu, která bude pro občany a všechny ostatní uživatele především bezpečná a současně bude brát zřetel na potřeby obyvatel i případných turistů či cykloturistů mířící do obce.

Opatření 2.2.1 – Dopravní bezpečnost

Hlavní aktivity

- Výstavba a oprava nových chodníků
- Vybudování nových přechodů pro chodce
- Vytvoření nových autobusových zastávek s nástupními ostrůvky
- Vybudování veřejných parkovišť u kulturního domu a na hřišti
- Vyznačení vodorovných čar na pozemních komunikacích a nové dopravní značení
- Oprava a vybudování nových obecních komunikací
- Zavedení letní bezpečnostní akce „Kontrola dodržování rychlosti projíždějících vozidel obcí“

Opatření 2.2.2 – Podpora cestovního ruchu v obci

Hlavní aktivity

- Vybudování asfaltové cyklostezky
- Údržba vybudované Břidlicové stezky v rámci čermenského okruhu C
- Propagace obce v rámci podpory cestovního ruchu

Ukazatel hodnocení

- Délka opravených či nově vystavěných pozemních obecních komunikací v km
- Počet vybudovaných parkovacích míst v ks
- Délka opravených či nově vystavěných chodníků v m
- Průměrná rychlost vozidel projíždějících obcí
- Počet vybudovaných přechodů pro chodce v ks
- Počet dopravního značení v ks a délka vodorovného dopravního značení v km
- Délka vybudované asfaltové cyklostezky v km
- Vydané finanční prostředky na údržbu Břidlicové stezky v Kč
- Počet návštěv na webových stránkách obce a na facebookových stránkách obce v počtu osob

Garant opatření

- Starosta, místostarosta

10.2.3 Strategický cíl III. – Rozvoj kultury, sportu a společenského života

Strategický cíl č. 3 se zaměřuje na kulturní, sportovní a společenský život v obci, jelikož toto zaměření představuje významnou roli pro spokojený život obyvatel v obci.

Priorita 3.1 – Podpora sportu

Je potřeba podporovat místní spolky, které se zabývají sportovním a kulturním vyžitím v obci a které se snaží do svých aktivit také zapojovat místní děti a mládež. Důležitým článkem je také nalákání obyvatel z okolních obcí do obce z důvodu vytvoření asfaltové cyklostezky zaměřené především na inline bruslení, jelikož v okruhu 15 km se žádná podobná plocha nenachází.

Opatření 3.1.1 – Podpora a rozvoj sportovních aktivit v obci

Hlavní aktivity

- Finanční podpora místních spolků
- Podpora sportování dětí a mládeže
- Vybudování asfaltové cyklostezky
- Pravidelná údržba stávajících sportovních ploch a zařízení
- Propagace obce v rámci podpory místních spolků a sportovních aktivit

Ukazatel hodnocení

- Počet dětí a mládeže navštěvující sportovní plochy a zařízení v počtu osob
- Počet dětí a mládeže aktivních v místních spolcích
- Délka vybudované asfaltové cyklostezky v km
- Vydané finanční prostředky na podporu sportování dětí a mládeže v Kč
- Vydané finanční prostředky na údržbu sportovních ploch a zařízení v Kč
- Počet návštěv na webových stránkách obce a na facebookových stránkách obce v počtu osob

Garant opatření

- Starosta, místostarosta

Priorita 3.2 – Podpora kultury a volného času

Je důležité do obce také nalákat turisty a cykloturisty a zabezpečit pro ně kvalitní a dostupné služby v rámci občerstvení a ubytování. Podstatný a velmi důležitý je také kulturní a společenský život v obci a možnost přilákání obyvatel z okolních obcí na tyto akce.

Opatření 3.2.1 – Podpora kulturního dění v obci**Hlavní aktivity**

- Zajištění celoroční kulturní akce „Návrat k tradicím“ představující minimálně jednu kulturní, společenskou či sportovní akci za měsíc
- Propagace obce v rámci podpory kulturních aktivit v obci

Opatření 3.2.2 – Podpora volnočasových aktivit v obci**Hlavní aktivity**

- Vybudování relaxační zóny poblíž rybníka v centru
- Vybudování komunitního centra v rámci zrekonstruovaného kulturního domu
- Nalákání obyvatel do obecní knihovny – zavedení veřejného připojení na internet
- Pořádání přednášek a besed v obecní knihovně
- Obnova vybavení obecní knihovny
- Propagace obce v rámci podpory volnočasových aktivit

Ukazatel hodnocení

- Počet občanů navštěvující kulturní akce
- Počet návštěvníků komunitního centra
- Vydané finanční prostředky na podporu kulturních akcí v Kč
- Snížení počtu osob volně se pohybujících po komunikacích
- Počet připojení na veřejně dostupné internetové připojení
- Počet účastníků besed a přednášek
- Počet návštěv na webových stránkách obce a na facebookových stránkách obce v počtu osob

Garant opatření

- Místostarosta, kulturní komise, komise pro občanské záležitosti, představitelé spolků

10.2.4 Strategický cíl IV. – Kvalitní životní prostředí a zlepšení vzhledu obce

Aby obec Čermná ve Slezsku byla atraktivní jak pro své obyvatele, tak pro návštěvníky z řad turistů a obyvatel okolních obcí je kladen vysoký důraz na kvalitní životní prostředí a reprezentativní vzhled obce.

Priorita 4.1 – Vzhled obce a péče o něj

V obci se nachází velké množství míst, kde lze trávit volný čas, proto je důležité, aby se občané cítili v tomto prostředí příjemně. Vzhled obce jako takový je první, čeho si případný návštěvník dané obce všimne, proto je potřeba tuto oblast nezanedbávat.

Opatření 4.1.1 – Zlepšení vzhledu obce

Hlavní aktivity

- Rekultivace rybníku a vybudování lesoparku v jeho okolí
- Revitalizace zeleně na „Staré cestě“
- Oprava hřbitovní zdi a přístupového chodníku
- Pravidelný úklid veřejných prostranství
- Průběžná obnova veřejné zeleně a její údržba
- Pořádání akce „Uklidme Česko“

Ukazatel hodnocení

- Plocha obnovené nebo nově vysázené veřejné zeleně v m²
- Množství vysázených stromů v ks
- Plocha vysázeného lesoparku v m²
- Množství zadržené vody v m³
- Délka opravené hřbitovní zdi v m
- Délka opraveného přístupového chodníku na hřbitov v m
- Množství shromážděného bio odpadu a odpadu v tunách
- Vydané finanční prostředky na údržbu veřejné zeleně v Kč

Garant opatření

- Starosta, místostarosta, výbor životního prostředí

Priorita 4.2 – Kvalita životního prostředí

Ochrana a kvalita životního prostředí by měla být prioritou pro každou obec. V současné době se celá Česká republika potýká s problémem sucha a nedostatečného množství vody v krajině. Tento problém obec může částečně řešit zavedením dotace pro své obyvatele na pořízení soukromých ČOV a vyřeší se tak částečně problém s absencí centrální obecní ČOV a na základě správného výběru ČOV dojde také k zadržování nezávadné vody. Dále se obec Čermná ve Slezsku polohově nachází v oblasti zatížené větrem a nebylo by proto od věci této skutečnosti využít pro svůj prospěch prostřednictvím větrných elektráren. Dále je potřeba se zaměřit na vybudování bio skládky, sběrného dvora, aby obec předešla tvorbě černých skládek na území obce.

Opatření 4.2.1 – Zlepšení kvality životního prostředí

Hlavní aktivity

- Vybudování centrální ČOV
- Podpora občanů a podnikatelů k pořízení ČOV formou dotace
- Vybudování větrné elektrárny
- Revitalizace obecních lesů
- Vybudování nových vodních ploch pro zadržování vody v krajině
- Vybudování bio skládky a sběrného dvora
- Nákup domácích kompostérů pro potřeby občanů a zahrádkářů

Ukazatel hodnocení

- Plocha obnoveného nebo nově vysázeného lesního porostu v m²
- Počet žádostí o dotaci na ČOV
- Množství vyrobené energie v kW
- Množství zadržené vody v m³
- Množství bio odpadu a odpadu v tunách
- Počet vydaných kompostérů v ks

Garant opatření

- Starosta, výbor životního prostředí

10.2.5 Strategický cíl V. – Efektivní výkon správy a hospodaření obce

Strategický cíl V. má za úkol zabezpečit účinné fungování obecního úřadu tak, aby byl zabezpečen minimálně uspokojivý stav majetku obce případně obnova jeho technického stavu s důrazem na efektivní vynakládání finančních prostředků na tento majetek. Dále má tento cíl za úkol maximální využití nabízených finančních prostředků v rámci dotačních akcí a zároveň vhodné a účelné vynakládání vlastních finančních prostředků na realizaci investičních záměrů, které jsou však shodné s územním plánem obce, rozpočtem obce a také se strategickým plánem rozvoje obce.

Priorita 5.1 – Rekonstrukce a zlepšení stavu obecního majetku

V oblasti obecního majetku a jeho technického stavu je potřeba zajistit alespoň uspokojivý stav obecního majetku a zabezpečení co nejnižších nákladů na jeho provoz. Obec Čermná ve Slezsku disponuje velkým množstvím majetku v podobě budov, staveb, dopravních prostředků, strojů či pozemků. Hlavním úkolem tohoto cíle je zabezpečit také reprezentativní vzhled tohoto majetku a zajištění jeho provozu s co nejnižšími provozními náklady. K dosažení tohoto cíle napomůžou následující opatření a aktivity.

Opatření 5.1.1 – Rekonstrukce a údržba budov v majetku obce

Hlavní aktivity

- Rekonstrukce budovy kulturního domu a přilehlého pohostinství
- Rekonstrukce hasičské zbrojnice
- Rekonstrukce rodinného domu určeného pro sociální bydlení
- Snížení provozních nákladů díky výměně plynových kotlů za tepelná čerpadla

Opatření 5.1.2 – Aktivní vyhledávání dotačních akcí určených pro opravy obecního majetku

Hlavní aktivity

- Vytvoření pracovní pozice zabývající se vyhledáváním dotačních titulů a přípravě potřebných dokumentů k úspěšnému získání finančních prostředků z dotačních titulů
- Aktivní využívání dotačních titulů na investice určené na opravy či modernizaci obecního majetku

Ukazatel hodnocení

- Počet obnovených či zrekonstruovaných budov v majetku obce
- Úspora provozních nákladů v Kč
- Objem získaných finančních prostředků z dotačních titulů v Kč

Garant opatření

- Starosta, místostarosta

Priorita 5.2 – Aplikace koncepčního plánování pro podporu rozvoje obce

Tato oblast má za úkol vytvářet a aktualizovat strategický dokument a akční plány obce, aktivně a efektivně vyhledávat vhodné dotační programy, zpracovávat s předstihem projektovou dokumentaci k investičním záměrům. Aby toho bylo možné dosáhnout musí být vytvořeno nové pracovní místo, které bude zaměřeno právě na oblast podpory rozvoje obce.

Opatření 5.2.1 – Použití strategického plánování a koncepční činnosti v rámci řešení problémů rozvoje obce**Hlavní aktivity**

- Zpracování strategického dokumentu a pravidelná aktualizace daného dokumentu akčními plány, které budou navázány na aktuální rozpočty a územní plán obce

Opatření 5.2.2 – Aktivní vyhledávání dotačních titulů vhodných pro rozvoj obce**Hlavní aktivity**

- Vytvoření pracovní pozice zabývající se vyhledávání dotačních titulů a přípravě potřebných dokumentů k úspěšnému získání finančních prostředků z dotačních titulů
- Včasná a předběžná příprava projektové dokumentace k investičním záměrům ve spojitosti s rozvojovým plánem
- Aktivní vyhledávání a průběžné monitorování vyhlášených dotačních výzev odpovídajících rozvojovému plánu obce

Opatření 5.2.3 – Aktivní zapojení občanů do rozhodování o rozvoji obce**Hlavní aktivity**

- Zavedení pravidelné akce „Tematické diskuze se starostou“

Ukazatel hodnocení

- Počet nově vzniklých pracovních pozic
- Počet realizovaných diskuzí s občany
- Počet občanů zúčastňujících se diskuzí
- Počet aktualizací strategického dokumentu a akčních plánů
- Počet vytvořených projektových dokumentací
- Počet vyhledaných nebo využitých dotačních výzev

Garant opatření

- Starosta, místostarosta

11 AKČNÍ PLÁN ROZVOJE OBCE ČERMNÁ VE SLEZSKU

Výstupem strategického dokumentu „Akční plán rozvoje obce Čermná ve Slezsku na období 2020–2022“ je souhrn investičních záměrů, které plynule navazují na představený návrh programu rozvoje obce. Investiční záměry uvedené v tomto akčním plánu rozvoje obce jsou považovány vzhledem k finančním možnostem obce a aktuálnímu stavu daných objektů jež se investiční záměry týkají za potřebné a co nejdříve uskutečnitelné.

Tento akční plán je zpracován na dobu 3 let. Aktualizace tohoto plánu bude provedena v souladu s novým rozpočtem obce a s aktuální situací v obci s ohledem na potřebné investiční záměry.

Vytvoření a aktualizaci akčního plánu obce má v kompetenci, a zároveň za něj nese zodpovědnost, komise tvořena starostou, místostarostou, výborem pro životní prostředí, výborem pro občanské záležitosti a rozpočtářem obce.

Akční plán rozvoje obce Čermná ve Slezsku na období 2020–2022 je znázorněn v tabulce 13.

Tabulka 13: Akční plán rozvoje obce Čermná ve Slezsku na období 2020-2022

Název projektu	Návaznost na SPRO	Stav projektu	Období realizace	Předpoklad nákladů	Způsob financování	Garant projektu
Rekonstrukce KD a hostince	Priorita 5.1	Probíhá realizace	2020	3 600 tis. Kč	MMR VFP	Starosta
Rekonstrukce RD pro sociální bydlení	Priorita 5.1	Probíhá realizace	2020	2 600 tis. Kč	MMR VFP	Starosta
Rekonstrukce hasičské zbrojnice	Priorita 5.1	Příprava PD	2022	2 900 tis. Kč	MV VFP	Místostarosta
Kotlíkové půjčky	Priorita 1.1	Probíhá realizace	2020 - 2022	1 350 tis. Kč	MSK VFP	Starosta
Den s hasiči	Priorita 3.2	Přípravná fáze	2020	110 tis. Kč	MSK VFP	Místostarosta
Revitalizace zeleně na „Staré cestě“	Priorita 4.1	Přípravná fáze	2021	180 tis. Kč	AOPK ČR VFP	Starosta / výbor ŽP
Územní plán obce Čermná ve Slezsku	Priorita 1.1	Přípravná fáze	2020 - 2022	500 tis. Kč	MMR VFP	Starosta
Obnova vybavení obecní knihovny	Priorita 3.2	Probíhá realizace	2020	60 tis. Kč	MK VFP	Starosta / výbor pro OZ
Kompostéry pro občany	Priorita 4.2	Příprava PD	2021	120 tis. Kč	OPŽP VFP	Starosta / výbor ŽP
Vybavení KD a hostince	Priorita 5.1	Přípravná fáze	2021	160 tis. Kč	MASO VFP	Starosta

12 KATALOG PROJEKTŮ OBCE ČERMNÁ VE SLEZSKU

V následujícím katalogu projektů jsou zařazeny takové investiční záměry, které se nachází v akčním plánu a jejich stav je ve fázi přípravy projektových dokumentů a dále jsou zde zařazeny projekty, které navazují na strategické cíle programu rozvoje.

12.1 Projekt č. 1 „Podpora občanů k pořízení domovních ČOV“

Název projektu		„Podpora občanů k pořízení domovních ČOV“
Strategický cíl	I. Podpora bydlení a podnikání	
Priorita	1.1 Podpora bydlení v obci	
Opatření	1.1.2 Dopravní a technická infrastruktura	
Cílová skupina	Obyvatelé obce Čermná ve Slezsku, obec Čermná ve Slezsku	
Cíl projektu		
Cílem tohoto projektu je zlepšení životního prostředí v oblasti odpadních vod podporou výstavby domovních ČOV, které nahradí septiky, žumpy či zastaralé domovní ČOV.		
Popis projektu		
<p>Jelikož vybudování centrální ČOV by pro obec znamenalo velkou finanční zátěž na dlouhé období, je zde možnost využít dotačního titulu na podporu pořízení domovních ČOV pro obyvatele obce. Finanční příspěvek bude poskytován na způsobilé výdaje spojené se stavbou domovní ČOV pro domy nacházející se na katastrálním území obce Čermná ve Slezsku na základě předložené žádosti o finanční příspěvek spolu s předložením účetních dokladů a provedené fyzické kontroly skutečného stavu. Domovní ČOV je myšlena taková čistírna, která odpovídá platné legislativě, tj. že vyčištěná odpadní voda musí dosahovat takové kvality, aby bylo možné ji vsakovat do podloží či akumulovat do nádrží a následně ji používat na případnou zálivku. Příspěvek na pořízení domovní ČOV se týká pouze způsobilých výdajů vydaných na pořízení tohoto zařízení, tj. výdaje na celek domovní ČOV s příslušenstvím včetně potrubního propojení, nikoli však stavební či výkopové práce spojené s realizací daného projektu.</p>		
Přínos projektu		
Tento projekt představuje přínos v rámci zajištění ochrany životní prostředí a napomáhá efektivně nakládat s odpadními vodami v obci.		
Rizika spojená s projektem		
K rizikům spojených s tímto projektem patří nedostatečné množství finančních prostředků na daný projekt, pořízení nekvalitní či neodpovídající domovní ČOV.		
Předpokládané náklady	1 250 tis. Kč	
Předpokládané zdroje financování	MŽP – NPŽP; vlastní finanční zdroje obce	
Předpokládaný termín realizace	05/2021 – 08/2022	

12.2 Projekt č. 2 „Vytvoření nových autobusových zastávek s nástupními místy“

Název projektu	„Vytvoření nových autobusových zastávek s nástupními místy“
Strategický cíl	II. Rozvoj a modernizace dopravní a technické infrastruktury
Priorita	2.2 Dopravní infrastruktura
Opatření	2.2.1 Dopravní bezpečnosti
Cílová skupina	Obyvatelé obce Čermná ve Slezsku a turisté
Cíl projektu	
Cílem tohoto projektu je zajištění maximální bezpečnosti občanů obce a turistů mířících do obce prostřednictvím autobusové dopravy.	
Popis projektu	
<p>Současné autobusové zastávky se nachází přímo v centru obce a jsou součástí velmi frekventované křižovatky nacházející se v obci. Současný stav existujících autobusových zastávek je v nevyhovujícím stavu a neplní svůj účel tak, jak by měly. Vybudováním nových zastávek a přístřešků se částečně zabrání vzniku sociálně patologických jevů na veřejném prostranství, jelikož navrhované autobusové zastávky, konkrétně přístřešky budou sestaveny ze tří stěn vyrobených z čirého, tvrzeného skla speciálně navrženého pro tyto účely. Díky průhlednosti přístřešků bude možno lépe kontrolovat daná místa již existujícím kamerovým systémem. V rámci tohoto projektu budou taktéž vybudovány nástupní místa formou chodníků, které budou navzájem propojeny nově vybudovaným přechodem pro chodce, který bude vybaven příslušným osvětlením a zároveň bude označen příslušným dopravním značením.</p>	
Přínos projektu	
Tento projekt představuje přínos v rámci zajištění bezpečnosti místních obyvatel i turistů využívající autobusovou dopravu.	
Rizika spojená s projektem	
K rizikům spojených s tímto projektem patří nedostatečné množství finančních prostředků z důvodu neobdržení dotace, dále riziko spojené s dopravními komplikacemi v rámci realizace daného projektu a případné nedodržení stanoveného časového plánu.	
Předpokládané náklady	480 tis. Kč
Předpokládané zdroje financování	SFDI; MSK; PORV; vlastní finanční zdroje obce
Předpokládaný termín realizace	05/2021 – 08/2021

12.3 Projekt č. 3 „Vybudování asfaltové cyklostezky“

Název projektu	
„Vybudování asfaltové cyklostezky“	
Strategický cíl	II. Rozvoj a modernizace dopravní a technické infrastruktury
Priorita	2.2 Dopravní infrastruktura
Opatření	2.2.2 Podpora cestovního ruchu v obci
Cílová skupina	Obyvatelé obce Čermná ve Slezsku, cykloturisté a inline bruslaři
Cíl projektu	
Cílem tohoto projektu je zajištění bezpečnosti turistů, cyklistů i místních obyvatel a podpora cestovního ruchu v obci.	
Popis projektu	
Tento projekt řeší výstavbu asfaltové cyklostezky, která se stane atraktivní stavbou jak pro občany obce Čermná ve Slezsku, tak i pro turisty, cykloturisty a návštěvníky z okolních obcí, a hlavně pro osoby upřednostňující inline bruslení, jelikož nejbližší asfaltová cyklostezka se od obce nachází 15 km daleko. Cyklostezka bude dosahovala délky 1 000 m a bude umístěná na současné provizorní komunikaci začínající u firmy ALU – COLOR a vedoucí přes poldr až po Hipostanici. Podél cyklostezky budou umístěny lavičky a odpadkové koše a také vhodné osvětlení po délce celé cyklostezky. Na třech místech cyklostezky budou umístěny průjezdové závory, které zabrání vjezdu motorových vozidel na cyklostezku.	
Přínos projektu	
Tento projekt představuje přínos v rámci zvýšení cestovního ruchu v obci, nalákání cykloturistů a inline bruslařů z řad obyvatel obce i občanů okolních obcí, dále přesun turistů a cyklistů z pozemních komunikací.	
Rizika spojená s projektem	
K rizikům spojených s tímto projektem patří nedostatečné množství finančních prostředků z důvodu neobdržení dotace, dále dopravními komplikacemi v rámci realizace daného projektu a případné nedodržení stanoveného časového plánu, či nekvalitně provedené práce vybrané stavební společnosti.	
Předpokládané náklady	3 400 tis. Kč.
Předpokládané zdroje financování	MSK, PORV, SFDI, IROP, EFRR, vlastní finanční zdroje obce
Předpokládaný termín realizace	04/2022 – 11/2022

12.4 Projekt č. 4 „Kulturní akce NÁVRAT K TRADICÍM“

Název projektu		„Kulturní akce NÁVRAT K TRADICÍM“
Strategický cíl	III. Rozvoj kultury, sportu a společenského života	
Priorita	3.2 Podpora kultury a volného času	
Opatření	3.2.1 Podpora kulturního dění v obci	
Cílová skupina	Obyvatelé obce Čermná ve Slezsku, rodiče s dětmi, senioři, obyvatelé okolních obcí	
Cíl projektu		
Cílem tohoto projektu je pořádat pravidelné kulturní a společenské akce, které budou zabezpečovat společenské dění v obci.		
Popis projektu		
<p>V dotazníkovém šetření byla zjištěna pouze 52 % spokojenost s množstvím pořádaných akcí pro obyvatele. Tento projekt má za úkol pořádat každý měsíc minimálně jednu kulturní či sportovní akci pro obyvatele obce Čermná ve Slezsku a také pro občany okolních obcí. Aktivní společenský život, obci zabezpečí živé povědomí o obci v rámci obyvatel z okolních obcí. V rámci tohoto projektu budou pořádány následující akce: Novoroční ohňostroj a přípitek se starostou (leden), Obecní ples (leden), Masopust a vodění medvěda (únor), Josefovská zábava (březen), Dětský maškarní ples (březen) Velikonoční dílničky (březen/duben), „Uklidíme Česko“ (duben), Pálení čarodějnic (duben), Stavění máje (květen), prvomájový traktorový průvod (květen), Smažení vajec (květen/červen), Dětský den a kácení máje (červen), Pyžamová party při Svatojánské noci (červen), Sraz Čermných (červenec), Svatomarkétská zábava (červenec), Den obce Čermná ve Slezsku (srpen), Loučení s létem (září), Drakiáda s hasiči (říjen), Posezení se seniory (listopad), Košť slivovice (listopad), Vánoční dílničky (prosinec), Rozsvícení vánočního stromu s mikulášskou nadílkou a adventním koncertem (prosinec), Silvestrovská vycházka (prosinec).</p>		
Přínos projektu		
Tento projekt představuje přínos v rámci společenského života v obci, v rámci upevňování mezilidských vztahů a napomáhá prezentovat obec.		
Rizika spojená s projektem		
K rizikům spojených s tímto projektem patří nízký zájem obyvatel o dané akce, nedostatek finančních prostředků, dlouhodobé nepříznivé počasí.		
Předpokládané náklady	250 tis. Kč. / ročně	
Předpokládané zdroje financování	MASO, Mikroregion, vlastní finanční zdroje obce	
Předpokládaný termín realizace	01/2020-12/2022	

12.5 Projekt č. 5 „Rekultivace Čermenského rybníka a vybudování lesoparku v jeho okolí“

Název projektu		„Rekultivace Čermenského rybníka a vybudování lesoparku v jeho okolí“
Strategický cíl	IV. Kvalitní životní prostředí a zlepšení vzhledu obce	
Priorita	4.1 Vzhled obce a péče o něj	
Opatření	4.1.1 Zlepšení vzhledu obce	
Cílová skupina	Obec Čermná ve Slezsku a její obyvatelé	
Cíl projektu		
Cílem tohoto projektu je vyčištění značně zaneseného stávajícího rybníka, rekonstrukce stavidla a zpevnění břehů rybníka za účelem podpory retence vody v krajině a vytvoření relaxační zóny v okolí tohoto rybníka v podobě lesoparku.		
Popis projektu		
Čermenský rybník se nachází v samotném centru obce. Rybník je dlouhodobě neudržován, nachází se zde velké množství náletových dřevin a planých vodních rostlin a je značně zanesen bahnem. Kvůli zastaralému stavidlu dochází k úniku vody do okolí. Práce na tomto projektu začnou úplným vypuštěním rybníka, následně bude proveden odběr vzorků usazenin a jejich následný rozbor, který odhalí, zda bude možné tyto usazeniny po vyschnutí rybníka odvézt na skládku biologického odpadu či zda bude možné tyto usazeniny vyvézt na pole. Po terénních úpravách, kdy dojde k odbahnění rybníka a úpravě jeho okolí, bude provedena rekonstrukce stávajícího stavidla a budou zpevněny břehy rybníka pomocí lomového kamene. V okolí rybníka bude vybudován lesopark za pomoci vysazení nových stromů a veřejné zeleně, bude vybudována relaxační zóna disponující pocitovým chodníkem, lavičkami a odpadkovými koši.		
Přínos projektu		
Tento projekt představuje přínos v rámci podpory životního prostředí v obci. Zabezpečí retenci vody v krajině a poskytne vhodné prostředí pro relaxaci obyvatel.		
Rizika spojená s projektem		
K rizikům spojených s tímto projektem patří nedostatečné množství finančních prostředků z důvodu neobdržení dotace, dále riziko spojené s protržením vodního díla na základě nekvalitní provedené práce vybrané stavební společnosti či případné nedodržení stanoveného časového plánu		
Předpokládané náklady	2 500 tis. Kč	
Předpokládané zdroje financování	MŽP – OPŽP, vlastní finanční zdroje obce	
Předpokládaný termín realizace	03/2022 – 09/2022	

12.6 Projekt č. 6 „Nákup domácích kompostérů pro potřeby občanů a zahrádkářů“

Název projektu	„Nákup domácích kompostérů pro potřeby občanů a zahrádkářů“
Strategický cíl	IV. Kvalitní životní prostředí a zlepšení vzhledu obce
Priorita	4.2 Kvalita životního prostředí
Opatření	4.2.1 Zlepšení kvality životního prostředí
Cílová skupina	Majitelé rodinných domů v obci a zahrádkáři v obci
Cíl projektu	
Cílem tohoto projektu je snížení nákladů na sběr, svoz a skladování směsného komunálního odpadu, dále snížení objemu biologického odpadu a podpora kvalitního životního prostředí v obci.	
Popis projektu	
Obec Čermná ve Slezsku provede průzkum, který zajistí, kdo z občanů či zahrádkářů má zájem o umístění kompostéru na svém pozemku. Na základě tohoto průzkumu bude zpracována žádost o dotaci na nákup kompostérů a bude vybrána firma, která dané kompostéry dodá a zároveň provede proškolení občanů a zahrádkářů, jak s daným kompostérem zacházet. Po uplynutí udržitelnosti projektu bude možné převést kompostéry do majetku občanů či zahrádkářů. Pokud bude každý rodinný dům se zahradou či zahrádkář disponovat kompostérem, dojde ke snížení objemu směsného komunálního odpadu a tím se také sníží poplatky za jeho svoz. Kompostér představuje značné výhody v rámci domácnosti, jelikož urychlí proces kompostování, odstraní zápach z nevzhledně vypadajících hromad na zahradách, odstraní zájem hlodavců a napomůže získat kvalitní přírodní hnojivo pro vlastní potřeby.	
Přínos projektu	
Tento projekt představuje přínos v rámci zajištění udržitelného rozvoje a ochrany životního prostředí, dále představuje ušetření nákladů na sběr, svoz a skladování směsného komunálního a snížení jeho objemu. Splnění zákonné povinnosti.	
Rizika spojená s projektem	
K rizikům spojených s tímto projektem patří nedostatečné množství finančních prostředků z důvodu neobdržení dotace, dále je zde riziko spojené s nákup nekvalitních kompostérů či s nesprávným používáním daného kompostéru.	
Předpokládané náklady	120 tis. Kč
Předpokládané zdroje financování	MŽP – OPŽP, vlastní finanční zdroje obce
Předpokládaný termín realizace	02/2021 – 04/2021

12.7 Projekt č. 7 „Rekonstrukce hasičské zbrojnice“

Název projektu		„Rekonstrukce hasičské zbrojnice“
Strategický cíl	V. Efektivní výkon správy a hospodaření obce	
Priorita	5.1 Rekonstrukce a zlepšení stavu obecního majetku	
Opatření	5.1.1 Rekonstrukce a údržba budov v majetku obce	
Cílová skupina	Obec Čermná ve Slezsku, sbor dobrovolných hasičů obce	
Cíl projektu		
Cílem tohoto projektu je úplná rekonstrukce a modernizace hasičské zbrojnice spolu s přístavbou sociálního zařízení a zasedací místnosti. Dalším cílem je úprava pozemku přilehlého k hasičské zbrojnici a vybudování dlážděné základny a cvičné dráhy.		
Popis projektu		
Aktuální stav hasičské zbrojnice je velmi neuspokojivý. Střecha je ve špatném technickém stavu, dochází k zatékání vody do objektu a tím k poškození stěn jak z venku objektu, tak i zevnitř. V rámci rekonstrukce budou zachována vjezdová vrata, která jsou ve velmi zachovalém stavu. Dojde k přístavbě zasedací místnosti. a hlavně k vybudování sociálního zařízení. Dále dojde k zateplení budovy, k výměně střešní krytiny a k odizolování budovy proti vlhkosti. V rámci vybudování dlážděné základny a cvičné dráhy obdrží sbor dobrovolných hasičů perfektní podmínky pro tréninky v rámci požárního sportu a stane se tak více atraktivní pro nové potencionální členy.		
Přínos projektu		
Tento projekt představuje přínos v rámci ochrany a zlepšení stavu obecního majetku. Dále představuje přínos pro SDH, jelikož tento spolek získá zmodernizované zázemí pro svou činnost a díky atraktivnímu vzhledu a modernímu vybavení může tento spolek získat nové členy.		
Rizika spojená s projektem		
K rizikům spojených s tímto projektem patří nedostatečné množství finančních prostředků z důvodu neobdržení dotace, dále je zde riziko spojené s nekvalitním provedení prací vybrané společností na daném objektu či případné nedodržení stanoveného časového plánu		
Předpokládané náklady	2 900 tis. Kč	
Předpokládané zdroje financování	MSK PORV, vlastní finanční zdroje obce	
Předpokládaný termín realizace	05/2021 – 07/2022	

ZÁVĚR

Cílem této diplomové práce bylo provést socioekonomickou analýzu a evaluaci hospodaření obce Čermná ve Slezsku v letech 2010-2018 a díky zjištěným poznatkům podat návrhy směřující ke zlepšení jejího hospodaření, a především vytvořit strategický plán rozvoje obce Čermná ve Slezsku.

V teoretické části byly vymezeny základní pojmy týkající se problematiky samosprávných územních celků, hospodaření obcí a finanční analýzy a také byla popsána problematika týkající se strategického plánování obcí. Tyto získané poznatky představovaly spolu s vypracovanou socioekonomickou analýzou, analýzou hospodaření obce, dotazníkovým šetřením a SWOT analýzou v praktické části diplomové práce podklady pro vytvoření návrhu zlepšení hospodaření obce a také návrhu strategického plánu rozvoje obce, čímž bylo dosaženo hlavního cíle této diplomové práce.

Na základě SWOT analýzy byly zjištěny problémové oblasti obce, kterými jsou především špatný stav dopravní i technické infrastruktury v obci, kdy obec postrádá ČOV a obecní kanalizaci či nedisponuje dostatkem chodníků. Obec má velký potenciál v tom se rozvíjet v oblasti bydlení, avšak pozemky vhodné pro bytovou výstavbu jsou v majetku Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových nebo Státního pozemkového úřadu. Tento problém bude vyřešen novým územním plánem, na základě kterého bude požádáno o převedení těchto pozemků do vlastnictví obce za účelem bytové výstavby a tím i rozvoje obce. Jak bylo zjištěno v praktické části práce, obec bude muset v následujících letech vynaložit finanční prostředky na to, aby v budoucnosti došlo k úsporám finančních prostředků. Jedná se např. o vynaložení finančních prostředků na výměnu současného topného zařízení v obecních budovách za úspornější a ekologičtější topná zařízení.

Vypracovaná SWOT analýza byla podkladem pro vytvoření strategického plánu rozvoje obce Čermná ve Slezsku. Tento strategický plán rozvoje obce popisuje vizi obce a pět strategických cílů zahrnující jednotlivá opatření a aktivity vedoucí k naplnění daných strategických cílů. Součástí tohoto návrhu byl také akční plán rozvoje obce stanovený na období tří let a také katalog projektů, jejichž realizace napomůže splnit strategické cíle a tím rozvinout obec Čermná ve Slezsku.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BALÍK, Stanislav, 2009. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 250 s. ISBN 978-80-247-2908-4.

BAUEROVÁ, Anna et al., 2008. *Řízení obcí I*. Praha: Professional Publishing, 263 s. ISBN isbn978-80-86946-76-4.

BÍČÍK, I, PERLÍN, R., 2006. *Strategický plán mikroregionu, metodická příručka pro zájemce o strategické plánování ve venkovských mikroregionech a obcích*. Přírodovědecká fakulta UK, Praha. 76. str.

BINEK, Jan et al., 2010. *Rozvojové možnosti obcí*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 52 s. ISBN isbn978-80-87147-29-0.

BUCHTA, Petr, 2016. *Veřejné finance*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 156 s. ISBN 978-80-7452-116-4.

ČERNOHORSKÝ, Jan a Petr TEPLÝ, 2011. *Základy financí*. Praha: Grada, 304 s. ISBN 978-80-247-3669-3.

ČESKO, 1990. Zákon č. 565/1990 Sb. ze dne 13. prosince 1990 o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 92, s. 2106-2109. Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

ČESKO, 1991. Zákon č. 563/1991 Sb. ze dne 12. listopadu 1991 o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 107, s. 2802-2810. Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

ČESKO, 1993. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. ze dne 16. prosince 1992 Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 1, s. 3-16. Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

ČESKO, 2000a. Zákon č. 128/2000 Sb. ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 38, s. 1737-1764. Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

ČESKO, 2000b. Zákon č. 248/2000 Sb. ze dne 29. června 2000 o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 73, s. 3549-3554. Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

ČESKO, 2000c. Zákon č. 243/2000 Sb. ze dne 29. června 2000 o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 73, s. 3513-3515. Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

ČESKO, 2000d. Zákon č. 250/2000 Sb. ze dne 7. července 2000 o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 73, s. 3557-3567. Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

ČESKO, 2000e. Zákon č. 129/2000 Sb. ze dne 12. dubna 2000 o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 38, s. 1765-1782. Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

ČESKO, 2002. Vyhláška č. 323/2002 Sb. ze dne 2. července 2002 o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 118, s. 6909-6966. Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

ČESKO, 2004. Zákon č. 634/2004 Sb. ze dne 26. listopadu 2004 o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 215, s. 11415-11501. Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

ČESKO, 2009. Vyhláška č. 410/2009 Sb. ze dne 11. listopadu 2009, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 133, s. 6854-6930. Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

ČESKO, 2016. Zákon č. 187/2016 Sb. ze dne 26. května 2016 o dani z hazardních her, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 71, s. 3000-3003. Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

ČESKO, 2017. Zákon č. 23/2017 Sb. ze dne 17. ledna 2017 o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 8, s. 242-252. Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

ČMEJREK, Jaroslav, 2008. *Obce a regiony*. Praha: Alfa Nakladatelství, 165 s. ISBN 978-80-87197-00-4.

FOTR, Jiří, 2012. *Tvorba strategie a strategické plánování: teorie a praxe*. Praha: Grada, 381 s. ISBN 978-80-247-3985-4.

- GROSPÍČ, Jiří, 2008. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 5., rozšířené vydání Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 455 s. ISBN 978-80-7380-086-4.
- GRUBER, Jonathan, 2011. *Public finance and public policy*. 3rd ed. New York: Worth Publishers, 860 s. ISBN 978-1-4292-1949-5.
- HAMERNÍKOVÁ, Bojka et al., 2010. *Veřejné finance*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 340 s. ISBN 978-80-7357-497-0.
- HAMERNÍKOVÁ, Bojka, 2017. *Veřejné finance: vybrané problémy*. Praha: Wolters Kluwer, 162 s. ISBN 978-80-7552-577-2.
- HEJDUKOVÁ, Pavlína, 2015. *Veřejné finance: teorie a praxe*. Praha: C.H. Beck, 2015, 252 s. ISBN 978-80-7400-298-4.
- HOLEČEK, Jan, 2009. *Obec a její rozvoj v širších souvislostech*. Brno: GaREP, 71 s. ISBN 978-80-904308-2-2.
- HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ, 2013. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 3. upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 248 s. ISBN 978-80-7380-459-6.
- HRABALOVÁ, Simona, 2004. *Teorie a praxe rozvoje měst a obcí*. Brno: Masarykova univerzita, 93 s. ISBN 8021033568.
- HRABÁNKOVÁ, Magdalena a kolektiv, 2011. *Faktory regionálního rozvoje a jejich vliv na sociálně-ekonomický potenciál regionu: vědecká monografie*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 111 s. ISBN 978-80-7204-752-9.
- HYMAN, David N., 2011. *Public finance: a contemporary application of theory to policy*. 10th ed. South-Western: Cengage Learning, 808 s. ISBN 978-0-538-75446-0.
- JÁČ, Ivan, 2010. *Jedinečnost obce v regionu*. Praha: Professional Publishing, 203 s. ISBN 978-80-7431-038-6.
- JOYCE, Paul, 2015 *Strategic Management in the Public Sector*. 1st. ed. New York: Routledge, 322 s. ISBN 978-0-415-52763-7.
- KADERÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ, 2012. *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 300 s. ISBN 978-80-7357-910-4.
- KÁŇA, Pavel, 2014. *Základy veřejné správy: vybrané kapitoly veřejné správy pro studium žáků středních škol*. 4., aktualiz. vyd. Ostrava: Montanex, 394 s. ISBN 978-80-7225-407-1.

- KOUDELKA, Zdeněk, 2007. *Samospráva*. Praha: Linde, 399 s. ISBN 978-80-7201-665-5.
- KRAFTOVÁ, Ivana, 2002. *Finanční analýza municipální firmy*. Praha: C. H. Beck, 206 s. ISBN 8071797782.
- KRBOVÁ, Jana, 2017. *Strategické plánování ve veřejné správě*. Praha: Wolter Kluwer, 144 s. ISBN 978-80-7552-587-1.
- LAJTKEPOVÁ, Eva, 2013. *Veřejné finance v České republice: teorie a praxe*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 130 s. ISBN 978-80-7204-861-8.
- LEE, Robert D., Ronald Wayne JOHNSON a Philip G. JOYCE, 2004. *Public budgeting systems*. 7th ed. Boston: Jones and Bartlett Publishers, 631 s. ISBN 0-7637-3129-3.
- LOCHMANOVÁ, Alena, 2019. Pravomoci starosty obce. *Časopis veřejná správa*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR. Roč. XXX, č. 2, s. 29. ISSN 1213-6581.
- LORENC, Jiří a Jana KAŠPÁRKOVÁ, 2012. *Rozpočtová skladba a účetnictví 2012 pro územní samosprávné celky*. Praha: M LORDY, 399 s. ISBN 978-80-260-2148-3.
- MÁČE, Miroslav, 2012. *Účetnictví pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace a organizační složky státu: aplikace v příkladech*. Praha: Grada, 632 s. ISBN 978-80-247-3637-2.
- MÁČE, Miroslav, 2013. *Účetnictví a finanční řízení*. Praha: Grada, 551 s. ISBN 978-80-247-4574-9.
- MACHÁČEK, Jaroslav, Petr TOTH a René WOKOUN, 2011. *Regionální a municipální ekonomie*. Praha: Oeconomica, 200 s. ISBN 978-80-245-1836-7.
- MAIER, Karel, 2012. *Udržitelný rozvoj území*. Praha: Grada, 253 s. ISBN 978-80-247-4198-7.
- MIKULENKOVÁ, Kateřina. *Rozpočtový proces a analýza hospodaření obce Čermná ve Slezsku*. Opava, 2018. Bakalářská práce. Slezská univerzita, Fakulta veřejných politik, Ústav veřejné správy a regionální politiky. Vedoucí diplomové práce Ing. Soňa Harasimová.
- NAHODIL, František et al., 2009. *Veřejné finance v České republice*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 359 s. ISBN 978-80-7380-162-5.
- NAHODIL, František et al., 2014. *Veřejná správa a financování veřejného sektoru*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 366 s. ISBN 978-80-7380-536-4.

- NOBLES, Tracie L. et al., 2014. *Horngren's financial & managerial accounting: the managerial chapters*. 4th ed. Boston: Pearson, 1642 s. ISBN 978-0-13-325543-0.
- OCHRANA, František a Milan PŮČEK, 2011. *Efektivní zavádění a řízení změn ve veřejné správě: smartadministration*. Praha: WoltersKluwer Česká republika, 246 s. ISBN 978-80-7357-667-7.
- OPLUŠTILOVÁ, Vladimíra, Milan PŮČEK a Ludmila ROHREROVÁ, 2009. *Metodická příručka pro zpracování strategických rozvojových dokumentů mikroregionů*. Brno: Ústav územního rozvoje, 47 s. ISBN 978-80-87318-02-7.
- OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ, 2011. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví*. Praha: C.H. Beck, 178 s. ISBN 978-80-7400-342-4.
- PAVLÍK, Marek, 2014. *Jak úspěšně řídit obec a region: cíle, nástroje, trendy, zahraniční zkušenosti*. Praha: Grada, 160 s. Manažer. ISBN 978-80-247-5256-3.
- PEKOVÁ, Jitka, 2011a. *Veřejné finance: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 642 s. ISBN 978-80-7357-698-1.
- PEKOVÁ, Jitka, 2011b. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
- PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR, 2012. *Veřejný sektor – řízení a financování*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 485 s. ISBN 978-80-7357-936-4.
- POSPÍŠIL, Richard, 2013. *Veřejná ekonomika: současnost a perspektiva*. Praha: Professional Publishing, 195 s. ISBN 978-80-7431-112-3.
- PROKŮPKOVÁ, Danuše a Michal SVOBODA, 2014. *Jak číst účetní výkazy vybraných účetních jednotek*. Praha: Wolters Kluwer, 150 s. ISBN 978-80-7478-522-1.
- PROKŮPKOVÁ, Danuše, 2016. *Průvodce účetnictvím veřejných financí*. Praha: Český institut interních auditorů, 271 s. ISBN 978-80-86689-54-8.
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2015. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 280 s. ISBN 978-80-247-5608-0.
- PRŮCHA, Petr, 2014. *Veřejná správa a správní právo*. Praha: Vysoká škola aplikovaného práva, 303 s. ISBN 978-80-86775-29-6.

- PŮČEK, Milan a David KOPPITZ, 2012. *Strategické plánování a řízení pro města, obce a regiony*. Vyd. 1. Praha: Národní síť Zdravých měst ČR, 196 s. ISBN 9788026027881.
- ROSEN, Harvey S. a Ted GAYER, 2010. *Public finance*. 9th ed. New York: McGraw-Hill Higher Education, 595 s. ISBN 978-0-07-351135-1.
- Řízení obcí*. Praha: Professional Publishing, 2008, 263 s. ISBN 978-80-86946-76-4.
- SCISKALOVÁ, Marie, 2013. *Veřejná správa*. Karviná: Slezská univerzita v Opavě, 112 s. ISBN 978-80-7248-917-6.
- SEDMIHRADSKÁ, Lucie, 2015. *Rozpočtový proces obcí*. Praha: Wolter Kluwer, 180 s. ISBN 978-80-7478-967-0.
- ŠPIČKA, Jindřich, 2017. *Finanční analýza organizace z pohledu zájmových skupin*. Praha: C.H. Beck, 173 s. ISBN 978-80-7400-664-7.
- TESAŘ, Luděk, 2017. Rozpočtový výhled obce aneb změna investiční politiky obcí je pro prosperitu státu nezbytná. *Moderní obec – odborný časopis pro veřejnou správu*. Praha: Profi Press. Roč. XXIII, č. 1, s. 24-25. ISSN 1211-0507.
- TOMANCOVÁ, Jaroslava, Jan OBROVSKÝ a Antonín BRTOUN, 2009. *Veřejná správa a finance*. Brno: Albert, 164 s. ISBN 978-80-7326-162-7.
- VARADZIN, František a Jiří BEČICA, 2016. *Sídla a produkční potenciál: (fungování a ekonomický potenciál obcí v ČR s příklady z území Moravskoslezského kraje)*. Průhonice: Professional Publishing, 178 s. ISBN 978-80-906594-0-7.
- VAŠTIKOVÁ, Miroslava, 2014. *Marketing služeb: efektivně a moderně. 2.*, aktualizované a rozšířené vydání Praha: Grada, 272 s. Manažer. ISBN 978-80-247-5037-8.
- VODÁKOVÁ, Jana et al., 2013. *Nástroje ekonomického řízení ve veřejném sektoru*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 207 s. ISBN 978-80-7478-324-1.
- WOKOUN, René et al., 2018. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.
- WOKOUN, René, Pavel MATES a Jaroslava KADERÁBKOVÁ, 2011. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 472 s. ISBN 978-80-7380-304-9.

Elektronické zdroje:

AGENTURA PRO SOCIÁLNÍ ZAČLEŇOVÁNÍ, © 2020. *Lokality podpory* [online]. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <http://www.socialni-zaclenovani.cz/lokality/>.

ČESKÝ ÚŘAD ZEMĚMĚŘICKÝ A KATASTRÁLNÍ, © 2004-2020. *Nahlížení do katastru nemovitostí* [online]. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://nahliznidokn.cuzk.cz/VyberKatastrInfo.aspx>.

ČSÚ, © 2020. Databáze demografických údajů za obce ČR. In: *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>.

Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF – European Regional Development Fund), ©2019. *Dotaceeu.cz* [online]. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: [https://www.dotaceeu.cz/cs/informace-a-dokumenty/slovník-pojmu/e/evropsky-fond-pro-regionalni-rozvoj-\(erdf-europe](https://www.dotaceeu.cz/cs/informace-a-dokumenty/slovník-pojmu/e/evropsky-fond-pro-regionalni-rozvoj-(erdf-europe).

Evropský fond pro regionální rozvoj, © 2020. *Evropský parlament: Fakta a čísla o Evropské unii* [online]. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/95/evropsky-fond-pro-regionalni-rozvoj-efrr>.

IDOS, © 2018 [online]. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://idos.idnes.cz/vlakyautobusymhdvse/odjezdy/vysledky/?f=%C4%8Cermn%C3%A11%20ve%20Slezsku&fc=100003>.

Informace o fondech, ©2019. *Ministerstvo pro místní rozvoj: Dotaceeu.cz* [online]. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/informace-o-fondech>.

Integrovaný regionální operační program: Informace o programu, ©2019. *Ministerstvo pro místní rozvoj: DotaceEU.cz* [online]. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://dotaceeu.cz/cs/fondy-eu/kohezni-politika-eu/operacni-programy/integrovaný-regionalni-operacni-program>.

KRESTA, Josef, ©2010. VÍTKOV A VIKŠTEJN – MALÁ KRONIKA MĚSTA A HRADU. In: *Vzpomínám.cz* [online]. eStránky.cz, 15.2.2010 [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://vzpominam.estranky.cz/clanky/ceska-republika/vitkov/josef-kresta--vitkov-a-vikstejn---mala-kronika-mesta-a-hradu.html>.

KURZY, ©2020. *Obec Čermná ve Slezsku* [online]. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://regiony.kurzy.cz/cermna-ve-slezsku/cermna-ve-slezsku-cast/21/>.

Metodika přípravy veřejných strategií, ©2019. *Portál strategické práce v České republice* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://mmr.cz/getmedia/c1286c74-ed68-4c13-a209-6d588c3cf107/Metodika-pripravy-verejnych-strategii-zkracena-verze.pdf.aspx?ext=.pdf>.

METODIKA TVORBY PROGRAMU ROZVOJE OBCE, ©2014. *MMR* [online]. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: http://www.obcepro.cz/data/metodika_tvorby_pro.pdf.

MIKROREGION MORAVICE, ©2020. *O mikroregionu Moravice* [online]. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <http://www.mikroregion-moravice.cz/mikroregion/o-mikroregionu/>.

Ministerstvo pro místní rozvoj, ©2019. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo>.

MINISTERSTVO VNITRA ČR, © 2020. Příspěvek na výkon státní správy. In: *Ministerstvo vnitra ČR*. Praha [online]. [cit. 2020-02-29]. Dostupné také z: <https://www.mvcr.cz/clanek/prispevek-na-vykon-statni-spravy-prispevek-na-vykon-statni-spravy.aspx>.

MONITOR, *Obec Čermná ve Slezsku*, ©2010-2018 [online]. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00849707/prehled?rad=t&obdobi=2002>.

OBEC ČERMNÁ VE SLEZSKU, ©2020. *Základní informace o obci Čermná ve Slezsku* [online]. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <http://www.cermnaveslezsku.cz/obec>.

OBEC ČERMNÁ VE SLEZSKU, ©2020. *Rozpočty obce* [online]. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <http://www.cermnaveslezsku.cz/rozpocet-obce>.

Operační program Doprava, ©2019. *Ministerstvo pro místní rozvoj: DotaceEU.cz* [online]. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/fondy-eu/kohezni-politika-eu/operacni-programy/op-doprava>.

Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost, ©2015. *Ministerstvo průmyslu a obchodu* [online]. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/dotace-a-podpora-podnikani/oppik-2014-2020/operacni-program-podnikani-a-inovace-pro-konkurenceschopnost/operacni-program-podnikani-a-inovace-pro-konkurenceschopnost--157679/>.

Operační program zaměstnanost, ©2014–2020. *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://www.esfcr.cz/op-zamestnanost-2014-2020>.

Operační program Životní prostředí, © 2010. *Ministerstvo životního prostředí* [online]. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://www.opzp.cz/zakladni-informace/>.

Podprogram Technická infrastruktura, ©2019. *Ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://mmr.cz/cs/narodni-dotace/podpora-bydleni/program-podpora-bydleni-pro-rok-2020/podprogram-technicka-infrastruktura>.

Politika hospodářské a sociální soudržnosti EU, ©2010. *Ministerstvo vnitra České republiky: Portál odboru strukturálních fondů Ministerstva vnitra ČR* [online]. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <http://www.osf-mvcr.cz/slovník/politika-hospodarske-a-socialni-soudrznosti-eu-hss>.

Poslanecká sněmovna parlamentu České republiky, ©2019. *Registr komunálních symbolů* [online]. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://rekos.psp.cz/detail-symbolu/id/46546f5d-4317-49a6-9c67-cdcee6dea4b7>.

Program Podpora bydlení pro rok 2020, ©2019. *Ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://mmr.cz/cs/narodni-dotace/podpora-bydleni/program-podpora-bydleni-pro-rok-2020>.

Program rozvoje venkova 2014-2020, ©2009-2020. *Ministerstvo zemědělství* [online]. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/>.

Programové období 2014-2020, ©2019. *Ministerstvo pro místní rozvoj: DotaceEU.cz* [online]. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/migrace/fondy-eu/2014-2020>.

PRUKNER, Vítězslav, ©2014. *Manažerské dovednosti* [online]. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci [cit. 2020-02-29]. ISBN 978-80-244-4329-4. Dostupné z: <https://publi.cz/books/114/Cover.html>.

Regionální politika, ©2005-2020. *Euroskop.cz* [online]. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8948/sekce/regionalni-politika/>.

Rozvoj venkova, ©2020. *Evropská komise* [online]. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/rural-development_cs.

SEDLÁČEK, Jan, ©2015. Samostatná a přenesená působnost obcí – úvod do problematiky. In: *Rok v obci*. [online]. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <http://www.rokvobci.cz/zpravy-redaktoru/detail/690-samostatna-a-prenesena-pusobno/>.

SEZNAM.CZ, ©2019. Obec Čermná ve Slezsku. In. *Mapy.cz* [online]. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z:

<https://mapy.cz/zakladni?x=17.7037738&y=49.7740795&z=13&source=muni&id=4670>.

Strategické dokumenty, ©2019. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/urad/koncepce-a-strategie>.

STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ, ©2008-2017. *EC Consulting, a.s.* [online]. [cit. 2020-02-28]. Dostupné z: http://www.econsulting.cz/strategicke_planovani.html.

Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020, ©2019. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: [https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/regionalni-rozvoj/regionalni-politika/koncepce-strategie/strategie-regionalniho-rozvoje-cr-2014-2020-\(1\)](https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/regionalni-rozvoj/regionalni-politika/koncepce-strategie/strategie-regionalniho-rozvoje-cr-2014-2020-(1)).

VLÁDA ČR, © 2009-2020. *Strategie Evropa 2020*. In. *Vlada.cz*. [online]. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/evropske-zalezitosti/evropske-politiky/strategie-evropa-2020/strategie-evropa-2020-78695/>.

Ostatní zdroje:

Božena JUROŠKOVÁ, kronikář obce Čermná ve Slezsku. Čermná ve Slezsku 21.3.2020.

Ing. Mgr. Alena VAŠKOVÁ, účetní a rozpočtář obce Čermná ve Slezsku. Čermná ve Slezsku 18.3.2020.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

AOPK ČR	Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky
ČOV	Čistička odpadních vod
ČR	Česká republika
DČOV	Domácí čistička odpadních vod
DLM	Dlouhodobý majetek
DPH	Daň z přidané hodnoty
EFRR	Evropský fond pro regionální rozvoj
FO	Fyzická osoba
IROP	Integrovaný regionální operační program
JZD	Jednotné zemědělské družstvo
KD	Kulturní dům
MASO	Místní akční skupina Opavsko
MK	Ministerstvo kultury
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MSK	Moravskoslezský kraj
MŠ	Mateřská škola
MV	Ministerstvo vnitra
MZ	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NPŽP	Národní program Životního prostředí
OPŽP	Operační program Životního prostředí
ORP	Obec s rozšířenou působností
PD	Projektová dokumentace
PO	Právnícká osoba
PORV	Program obnovy a rozvoje venkova
RD	Rodinný dům
SDH	Sbor dobrovolných hasičů
SFDI	Státní fond dopravní infrastruktury
SR	Státní rozpočet
ÚSC	územní samosprávný celek
VFP	Vlastní finanční prostředky

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obrázek 1: Rozpočtová soustava ČR (Peková, 2011b, s. 402-403; vlastní zpracování).....</i>	<i>25</i>
<i>Obrázek 2: Schéma rozpočtového určení daní od 1.1.2020 (Finanční správa, © 2013-2018)</i>	<i>30</i>
<i>Obrázek 3: Lokalizace obce Čermná ve Slezsku v rámci ČR, Moravskoslezského kraje a okresu Opava a vyobrazení katastrální území obce Čermná ve Slezsku (Kurzy.cz, © 2000- 2020; Seznam.cz, © 2020; vlastní zpracování)</i>	<i>53</i>
<i>Obrázek 4: Znak obce Čermná ve Slezsku (Poslanecká sněmovna parlamentu České republiky, © 2020)</i>	<i>55</i>
<i>Obrázek 5: Pohled na kamenný most (vlastní foto)</i>	<i>56</i>
<i>Obrázek 6: Pohled na záchytnou nádrž, její hráz a stavidlo (vlastní foto)</i>	<i>56</i>
<i>Obrázek 7: Dopravní infrastruktura v obci Čermná ve Slezsku (mapy.cz, © 2020; vlastní zpracování).....</i>	<i>57</i>
<i>Obrázek 8: Pohled na vlakovou zastávku v obci (vlastní foto).....</i>	<i>58</i>
<i>Obrázek 9: Pohled na skládku bioodpadu (vlastní foto)</i>	<i>58</i>
<i>Obrázek 10: Pohled na kostel a kapličku (vlastní foto)</i>	<i>61</i>
<i>Obrázek 11: Pohled na dětské hřiště a „workoutové“ hřiště (vlastní foto)</i>	<i>62</i>
<i>Obrázek 12: Pohled na informační ceduli (vlastní foto)</i>	<i>62</i>
<i>Obrázek 13: Mapa trasy Břidlicové stezky (vlastní zpracování)</i>	<i>63</i>
<i>Obrázek 14: Logo Monteho ranch (vlastní foto)</i>	<i>64</i>
<i>Obrázek 15: Místní provozovna smíšeného zboží (vlastní foto)</i>	<i>66</i>
<i>Obrázek 16: Pohled na sídlo a provozovnu společnosti ALU – COLOR, s. r. o. (vlastní foto)</i>	<i>67</i>
<i>Obrázek 17: Pohled na sídlo a provozovnu společnosti VPS – Jan Šuster (vlastní foto)....</i>	<i>67</i>
<i>Obrázek 18: Pohled na mateřskou školu a školní zahradu (vlastní foto)</i>	<i>68</i>
<i>Obrázek 19: Obecní knihovna (vlastní foto)</i>	<i>69</i>
<i>Obrázek 20: Pohled na hasičskou zbrojnici (vlastní foto)</i>	<i>70</i>
<i>Obrázek 21: Územní působnost Mikroregionu Moravice (Mikroregion Moravice, © 2020)</i>	<i>73</i>
<i>Obrázek 22: Pohled na budovu obecního úřadu s mateřskou školou (vlastní foto)</i>	<i>74</i>
<i>Obrázek 23: Schéma strategického plánu rozvoje obce Čermná ve Slezsku (vlastní zpracování)</i>	<i>100</i>

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka 1: Struktura územního rozpočtu (vlastní zpracování dle Pekové, Pilného a Jetmara, 2008, s. 267).....</i>	<i>29</i>
<i>Tabulka 2: Struktura celkových příjmů obce Čermná ve Slezsku v letech 2010 až 2018 (Obec Čermná ve Slezsku, © 2020; vlastní zpracování)</i>	<i>76</i>
<i>Tabulka 3: Struktura daňových příjmů obce Čermná ve Slezsku v letech 2010 až 2018 (Obec Čermná ve Slezsku, © 2020; vlastní zpracování)</i>	<i>76</i>
<i>Tabulka 4: Struktura nedaňových příjmů obce Čermná ve Slezsku v letech 2010 až 2018 (Obec Čermná ve Slezsku, © 2020; vlastní zpracování)</i>	<i>78</i>
<i>Tabulka 5: Struktura kapitálových příjmů obce Čermná ve Slezsku v letech 2010 až 2018 (Obec Čermná ve Slezsku, © 2020; vlastní zpracování)</i>	<i>79</i>
<i>Tabulka 6: Struktura přijatých transferů obce Čermná ve Slezsku v letech 2010 až 2018 (Obec Čermná ve Slezsku, © 2020; vlastní zpracování)</i>	<i>80</i>
<i>Tabulka 7: Struktura celkových výdajů obce Čermná ve Slezsku v letech 2010 až 2018 (Obec Čermná ve Slezsku, © 2020; vlastní zpracování)</i>	<i>81</i>
<i>Tabulka 8: Struktura běžných výdajů obce Čermná ve Slezsku v letech 2010 až 2018 (Obec Čermná ve Slezsku, © 2020; vlastní zpracování)</i>	<i>82</i>
<i>Tabulka 9: Struktura kapitálových výdajů obce Čermná ve Slezsku v letech 2010 až 2018 (Obec Čermná ve Slezsku, © 2020; vlastní zpracování)</i>	<i>86</i>
<i>Tabulka 10: Struktura střednědobých výhledů za období 2015 až 2023 (Obec Čermná ve Slezsku, © 2020; vlastní zpracování).....</i>	<i>88</i>
<i>Tabulka 11: Struktura příjmů střednědobých výhledů za období 2015 až 2023 (Obec Čermná ve Slezsku, © 2020; vlastní zpracování)</i>	<i>88</i>
<i>Tabulka 12: Struktura výdajů střednědobých výhledů za období 2015 až 2023 (Obec Čermná ve Slezsku, © 2020; vlastní zpracování)</i>	<i>89</i>
<i>Tabulka 13: Akční plán rozvoje obce Čermná ve Slezsku na období 2020-2022.....</i>	<i>111</i>

SEZNAM GRAFŮ

<i>Graf 1: Vývoj celkového počtu obyvatel v obci od roku 1869 až 2020 k 1. 1. příslušného roku (ČSÚ, © 2020; vlastní zpracování)</i>	65
<i>Graf 2: Srovnání věkového složení obyvatel obce v letech 2001, 2011 a 2020 (ČSÚ, © 2020; vlastní zpracování)</i>	65
<i>Graf 3: Vývoj celkového počtu obyvatel, počtu žen a mužů v obci v letech 2012 až 2020 k 1. 1. příslušného roku (ČSÚ, © 2020; vlastní zpracování)</i>	66
<i>Graf 4: Podíl jednotlivých příjmů rozpočtů obce Čermná ve Slezsku v letech 2010 až 2018 (Obec Čermná ve Slezsku, © 2020; vlastní zpracování)</i>	75
<i>Graf 5: Vývoj celkové výše příjmů, výdajů a salda obce Čermná ve Slezsku v letech 2012 až 2018 (Obec Čermná ve Slezsku, © 2020; vlastní zpracování)</i>	87
<i>Graf 6: Podíl pohlaví respondentů v rámci dotazníkového šetření (vlastní zpracování)</i>	91
<i>Graf 7: Podíl věkových skupin respondentů v rámci dotazníkového šetření (vlastní zpracování)</i>	91
<i>Graf 8: Respondentovo nejvyšší dosažené vzdělání v rámci dotazníkového šetření (vlastní zpracování)</i>	91
<i>Graf 9: Respondentovo ekonomické zařazení v rámci dotazníkového šetření (vlastní zpracování)</i>	91
<i>Graf 10: Místo výkonu zaměstnání / vzdělání v rámci dotazníkového šetření (vlastní zpracování)</i>	91
<i>Graf 11: Způsob dopravy do zaměstnání / vzdělání v rámci dotazníkového šetření (vlastní zpracování)</i>	91
<i>Graf 12: Vzdálenost výkonu zaměstnání / vzdělání od obce v rámci dotazníkového šetření (vlastní zpracování)</i>	92
<i>Graf 13: Forma informačních zdrojů v rámci dotazníkového šetření (vlastní zpracování)</i>	92
<i>Graf 14: Informovanost obyvatel v rámci dotazníkového šetření (vlastní zpracování)</i>	92
<i>Graf 15: Účast obyvatel na zasedání zastupitelstva obce (vlastní zpracování)</i>	92
<i>Graf 16: Ochota setrvání obyvatel v obci v blízké budoucnosti (vlastní zpracování)</i>	92
<i>Graf 17: Spokojenost obyvatel s hospodařením obce (vlastní zpracování)</i>	93
<i>Graf 18: Spokojenost obyvatel s vybranými oblastmi v obci (vlastní zpracování)</i>	93
<i>Graf 19: Vybrané oblasti pro budoucí investice obce (vlastní zpracování)</i>	94
<i>Graf 20: Navrhované projekty vybrané obyvateli dle jejich aktuálnosti (vlastní zpracování)</i>	94

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Dotazník

13. Jak jste spokojeni s uvedenými oblastmi v obci, případně se vyjádřete proč?

Kvalita silnic	spokojen,	nespokojen,	nezajímá mě
Dostatek chodníků	spokojen,	nespokojen,	nezajímá mě
Množství zeleně v obci	spokojen,	nespokojen,	nezajímá mě
Bezpečnost v obci	spokojen,	nespokojen,	nezajímá mě
Mateřská škola a její kapacita	spokojen,	nespokojen,	nezajímá mě
Prezentace obce	spokojen,	nespokojen,	nezajímá mě
Kulturní vyžití pro obyvatele pořádané obcí, SDH	spokojen,	nespokojen,	nezajímá mě
Množství a kvalita sportovišť	spokojen,	nespokojen,	nezajímá mě
Množství a kvalita dětských hřišť	spokojen,	nespokojen,	nezajímá mě
Kapacita parkovacích míst při konání akcí	spokojen,	nespokojen,	nezajímá mě
Čistota v obci	spokojen,	nespokojen,	nezajímá mě
Údržba zeleně	spokojen,	nespokojen,	nezajímá mě
Dopravní spojení s okolními městy a obcemi	spokojen,	nespokojen,	nezajímá mě
Obchod s potravinami	spokojen,	nespokojen,	nezajímá mě
Restaurační zařízení	spokojen,	nespokojen,	nezajímá mě
Množství kontejnerů na tříděný odpad a odpad. Košů	spokojen,	nespokojen,	nezajímá mě

Vaše poznámky k uvedeným oblastem:

14. Vyberte prosím 2 oblasti, do kterých by měla obec v budoucnosti investovat své finance

- Rozvoj bydlení
- Obnova dopravní infrastruktury (chodníky, silnice)
- Obnova technické infrastruktury (kanalizace, vodovod, čistička odpadních vod)
- Podpora kulturních a volnočasových aktivit
- Podpora bezpečnosti v obci (kamerový systém, osvětlení)
- Rozvoj cestovního ruchu
- Podpora podnikání

15. Které projekty by podle Vás měly být realizovány z hlediska jejich aktuálnosti? Vyberte prosím 5 projektů.

- Vybudování multifunkčního hřiště
- Vybudování cyklostezky od AluColoru k Poldru
- Oprava kulturního domu (interiér) a místní hospody (interiér i exteriér) – jedna budova
- Rozšíření hřbitova, oprava přístupového chodníku a hřbitovní zdi
- Zpracování nového územního plánu pro možnost rozvoje bydlení v obci
- Vybudování nových chodníků
- Modernizace veřejného osvětlení
- Revitalizace louky mezi bytovkami 8, 9 a 10 – vytvoření „parku“
- Vybudování parkoviště na hřišti
- Rekonstrukce hasičské zbrojnice
- Odkoupení bytovky 8, vybudování pečovatelského domu
- Rekonstrukce domu určeného pro sociální bydlení
- Kotlíkové půjčky pro občany
- Vybudování cesty na hřišti – od Baletky po Večerku
- Vysázení aleje na Staré cesty
- Vybudování čističky odpadních vod
- Vybudování parkoviště u Čermenského mlýna
- Zavedení akce Obnova tradic